

Skólanámskrá

Barnaskóla Hjallastefnunnar í Hafnarfirði

Skólaárið 2015 – 2016

1. – 4. bekkur

Efnisyfirlit

Inngangur	5
Meginreglur Hjallastefnunnar	6
Kynjanámskrá	7
Grunnþættir Aðalnámskrár og kynjanámskrá Hjallastefnunnar	8
Hjallískt starf.....	15
Nám og kennsla.....	16
Próunarstarf.....	16
Námsgögn	16
Leið til læsis.....	16
Byrjendalæsi	17
Numicon.....	17
Kennsluhættir	17
Heimanám	18
Sérkennsla	18
Námsmat	19
Leiðsagnarmat.....	19
Lykilhæfni.....	20
Lykilhæfni - samþætting kynjanámsskrár Hjallastefnunnar	21
Matsþættir – lykilhæfni	23
Kannanir og próf – skimunar- og stöðupróf	24
Viðmiðunarstundaskrá	26
Námshæfnisviðmið Aðalnámskrár grunnskóla 1.-4. bekkur	27
Íslenska	27
Stærðfræði.....	27
Náttúrufræði	27
Heimilisfræði	27
Íþróttir – líkams- og heilsurækt.....	28
Samfélagsfræði	28
Upplýsinga og tæknimennt	28
Tónmennt	28
Leikræn tjáning	29
Myndmennt og textílmennt.....	29
Kristinfræði, siðfræði og trúarbragðafræði	29
Lífsleikni	29
Erlend tungumál - Enska.....	29
Kjarnanámskrá 6 ára börn	30

Lykilhæfni - kynjanámskrá	30
Íslenska	31
Stærðfræði.....	33
Náttúrufræði.....	35
Samfélagsfræði	35
Íþróttir – líkams- og heilsurækt.....	36
Tónmennt	36
Myndmennt og textílmennt.....	37
Leikræn tjáning	37
Kristinfræði, siðfræði og trúarbragðafræði	37
Heimilisfræði	38
Kjarnanámskrá 7 ára börn	39
Lykilhæfni – kynjanámskrá	39
Íslenska	40
Stærðfræði.....	42
Náttúrufræði.....	44
Heimilisfræði	44
Íþróttir – líkams- og heilsurækt.....	45
Samfélagsfræði	46
Upplýsinga og tæknimennt	46
Tónmennt	47
Myndmennt og textílmennt.....	47
Leikræn tjáning	47
Kristinfræði, siðfræði og trúarbragðafræði	48
Erlend tungumál – Enska	48
Lífsleikni	48
Kjarnanámskrá 8 ára börn	49
Lykilhæfni – kynjanámskrá	49
Íslenska	50
Stærðfræði.....	52
Náttúrufræði.....	55
Lífsleikni	55
Íþróttir – líkams- og heilsurækt.....	56
Samfélagsfræði	57
Upplýsinga og tæknimennt	57
Heimilisfræði	58
Tónmennt	58

Myndmennt og textílmennt.....	58
Leikræn tjáning	59
Kristinfræði, siðfræði og trúarbragðafræði	59
Erlend tungumál - Enska.....	59
Kjarnanámskrá 9 ára börn	60
Lykilhæfni - kynjanámskrá	60
Íslenska	61
Dans	66
Leiklist	66
Sjónlistir	66
Tónmennt	67
Heimilisfræði	67
Hönnun og smíði.....	68
Textílmennt	68
Náttúrugreinar	69
Íþróttir	71
Samfélagsgreinar.....	72
Stærðfræði.....	74
Upplýsinga- og tæknimennt.....	77
Íþróttir	77
Sköpun og miðlun	78
Viðauki A: Skólanámskrá og viðmið.....	79
Viðauki B: Viðmiðunarstundaskrá og viðmið	82
Viðauki C: Menntastefna skóla og viðmið	86
Viðauki D: Grunnþættir menntunar og viðmið.....	87
Viðauki E: Námssvið, námsgreinar og viðmið	91
Viðauki F: Hæfni (<i>lykilhæfni</i> og <i>námshæfni</i>) og viðmið.....	93
Viðauki G: Námsmat, námsmatskvarðar og viðmið.....	96

Inngangur

Skólanámskrá Barnaskóla Hjallastefnunnar í Hafnarfirði inniheldur rökstuðning á starfsemi skólans. Dregnar eru fram sérstöður og staðbundnar aðstæður skólans. Skólanámskráin er upplýsingarit fyrir foreldra, kennara og aðra starfsmenn skólans. Skólanámskrána fá foreldrar afhenta að hausti. Eintak af skólanámskránni er afhent skólaskrifstofu Hafnarfjarðarbæjar, skólanefnd Barnaskóla Hjallastefnunnar ehf. sem og skólaráði skólans sem hafa hana til umsagnar. Skólanámskráin tekur á öllum þáttum starfsins og er bundin af Aðalnámskrá grunnskóla og lögum um grunnskóla.

Samkvæmt lögum skal árlega gefa út skólanámskrá í hverjum skóla og er skólastjóri ábyrgur fyrir því að hún sé unnin, gefin út og kynnt. Skólanámskrá skal vera nánari útfærsla á Aðalnámskrá grunnskóla en jafnframt gefur hún kost á að laga fyrirmæli Aðalnámskrár að sérstöðu hvers skóla og staðbundnum aðstæðum, draga þessi sérkenni fram og nýta þau til eflingar námi og kennslu. Vönduð skólanámskrá er ein forsenda þess að markmiðum Aðalnámskrár verði náð og skólar njóti trausts. Í Aðalnámskrá grunnskóla er lögð megináhersla á að námsmarkmið séu sett fram á skýran hátt þannig að hvorki kennarar, nemendur né foreldrar velkist í vafa um hvaða kröfur eru gerðar til nemenda og skóla. Sömu kröfur eru gerðar til skólanámskrár. Aðalnámskrá setur skólum almenn viðmið en það er aftur á móti hvers skóla að útfæra þau nánar í skólanámskrá bæði með tilliti til þess nemendahóps sem stundar nám í skólanum sem og þeirra kennsluháttar sem skólinn aðhyllist.

Í skólanámskrá birtist stefna skólans og þau gildi sem hún grundvallast á og hvernig skólinn útfærir ýmis almenn og fagbundin markmið Aðalnámskrár, skipulag kennslu og kennsluhætti. Einnig skal fjalla þar um sjálfsmatsáætlun og tilhögun námsmats.

Í skólanámskrá þarf að koma fram lýsing á samsetningu námshópa og bekkjaskipan og rök skólans fyrir þeirri skipan. Jafnframt hvernig skólinn hyggst stuðla að jákvæðum og lýðræðislegum skólabrag. Brýnt er að skóli rækti tengsl við ýmsa aðila utan skólans. Því þarf að lýsa í skólanámskrá hvernig skólinn hyggst vinna með heimilum. Við framsetningu markmiða í Aðalnámskrá er miðað við að þorri nemenda nái þeim markmiðum á svipuðum tíma. Hins vegar er ljóst að sumir nemendur ná settum markmiðum á mun skemMRI tíma, aðrir þurfa lengri tíma. Í skólanámskrá þarf að koma fram hvernig skólinn hyggst mæta mismunandi þörfum nemenda.

Skylt er að leggja skólanámskrá fyrir foreldraráð skólans til umsagnar ár hvert með góðum fyrirvara auk þess að kynna hana fyrir nemendaráðum. Að loknu umsagnarferli skal skólanámskrá lögð fyrir skólanefnd til samþykktar.

(Aðalnámskrá grunnskóla 2011)

Meginreglur Hjallastefnunnar

Meginreglurnar eru grundvöllurinn að öllu starfi Hjallastefnuskóla. Þær eru í reynd bæði stefnuyfirlýsing og hugmyndafræði skólanna og fela í sér þá lífssýn og mannskilning sem allt starfsfólk sameinast um. Meginreglurnar eru í skýrri forgangsröð þar sem fyrstu reglurnar hafa skýran forgang og hver regla byggir á þeiri sem á undan kemur. Jafnframt er fyrsta reglan innsti kjarni starfsins og koll af kolli umlykur hver regla þá næstu á undan.

Meginregla: Börn og foreldrar

Hjallastefnunni er ætlað að mæta hverju barni eins og það er og virða og viðurkenna ólíkar þarfir aldurshópa, kynja og einstaklinga. Skólanum ber einnig að virða valfrelsi og ólíkan áhuga barna og hlúa á víðfeðman hátt að velgengni allra.

Meginregla: Starfsfólk

Hjallastefnunni er ætlað að stuðla að því að jákvæðni, gleði og kærleikur séu ráðandi öfl í samskiptum starfsfólks svo og í öllum samskiptum við börn og foreldra og aðra sem koma að málum skólans.

Meginregla: Umhverfi

Hjallastefnunnu er ætlað að skapa samfélag innan hvers skóla þar sem jafnvægi, einfaldleiki og gagnsæi er ráðandi í dagskrá, umhverfi og búnaði og reglur eru sýnilegar og áþreifanlegar. Þannig gefst börnum skiljanlegt og viðráðanlegt umhverfi miðað við aldur þeirra, þroska og getu.

Meginregla: Efniviður

Hjallastefnunni er ætlað að bjóða upp á leikefnivið og einföld námsgögn þar sem sköpun og ímyndun er í fyrirrúmi í fjölbreyttri reynslu hvers barns. Þannig skapar sjálfbjarga fólk eigið nám og leikheim með eigin lausnum og raunveruleikatengd verkefni eru í fyrirrúmi.

Meginregla: Náttúra

Hjallastefnunni er ætlað að kenna börnum að skynja og njóta náttúrulegs umhverfis og virða náttúruna með nýtni, nægjusemi og hófsemi svo og með umhirðu og endurvinnslu.

Meginregla: Samfélag

Hjallastefnunni er ætlað að þjálfa aga og hegðun á jákvæðan og hlýlegan en um leið ákveðinn og hreinskíptinn hátt. Með nákvæmni og festu verður taminn vilji leiðin til öryggis og frelsis fyrir alla í rósemد og friði innan skólasamfélagsins og síðar til ábyrgrar þátttöku í lýðræðisþjóðfélagi.

Kynjanámskrá

Kynjanámskráin er birtingarmynd á hugsjónum Hjallastefnunnar um jafnrétti stúlkna og drengja. Í kynjaskiptu skólastarfi er markmiðið að gera báðum kynjum jafnhátt undir höfði og mæta ólíkum þörfum stúlkna og drengja. Jafnframt er markmiðið að gefa þeim kost á að starfa og leika á eigin forsendum þar sem menning beggja kynja er virt og viðurkennd. Pessu til viðbótar er gengið út frá þeirri kennisetningu Hjallastefnunnar að kynin öðlist takmarkaða færni og æfi of fáa eiginleika vegna heftandi kynhlutverka og kynjamótunar sem samfélagið ákvarðar á grundvelli kynferðis. Hjallastefnan mætir þessu með að þjálfa bæði kyn í öllum mennskum eiginleikum og eru loturnar okkar kennslutæki til þess.

Lota – félagslegir eiginleikar

Agi; virðing, hegðun, kurteisi, framkoma

Hvers kyns fyrirmælaæfingar, kátar og líflegar. Fyrirmælaæfingar má gera við allar aðstæður, í samverum, þrautabrautum, í úthlaupum, við upphaf og lok hópatíma og á valfundum. Umræða um orðin sem fylgja lotunni, hvað þau þýða og hvernig við notum þau í daglegu lífi. Þetta á við orðin í öllum lotunum sex. Fyrirmælin verða flóknari eftir því sem börnin eldast t.d. 6 ára börn fá fyrirmæli sem eru ein skilaboð í einu. Síðan bætast við skilaboðin og fyrirmælin verða flóknari. Eins er með orðin fjögur sem eru tekin fyrir í lotunni.

Lota – einstaklingseiginleikar

Sjálfsstyrking; sjálfstæði, sjálfstraust, öryggi, tjáning

Alls kyns framsögn, þau yngstu byrja á því einfalda, t.d. að standa upp og segja nafnið sitt. Eftir því sem þau eldast segja þau litlar sögur upp í það að kynna verkefni sem þau hafa verið að vinna. Beina athyglinni að einu og einu barni í einu og leyfa því að vera stjarna dagsins.

Lota – félagslegir eiginleikar

Samskipti; umburðarlyndi, hjálpsími, víðsýni, samstaða

Hjálpa vinkonum sínum og vinum að ýmsu leyti, æfingar eins og að leiða „blinda/n“ sem reynir mikið á samvinnu og traust. Eiga „leyndarmál“ með hópnum sínum sem hefur góð áhrif á samkenndina, eiga saman leynistað eða leynilag.

Lota – einstaklingseiginleikar

Jákvæðni; bjartsýni, gleði, ákvæðni, hreinskíptni

Mikill söngur, dans og hreyfing. Nota jákvæð orð um sjálfan sig og aðra. Taka neikvæðar setningar og snúa þeim við yfir í jákvæðar. Brosa og hlæja mikið.

Lota – félagslegir eiginleikar

Vinátta; félagsskapur, umhyggja, nálægð, kærleikur

Aðstoða vinkonur og vini á ýmsan hátt. Búa til vinabönd og gefa, mála hvort annað með andlitslitum, nudda hendur og fætur með kremi, greiða hvort öðru.

Lota – einstaklingseiginleikar

Áræðni; kjarkur, kraftur, virkni, frumkvæðiÆfa kjarkinn sinn, hlaupa berfætt/ur í snjónum, öskra upp í vindinn, dansa berfætt/ur með hveiti eða kornflex á gólfínú, hoppa niður af einhverju...

Grunnþættir Aðalnámskrár og kynjanámskrá

Hjallastefnunnar

Hér má sjá hvernig grunnþættir aðalnámskrár og kynjanámskrá Hjallastefnunnar ríma saman.

Hér á eftir er farið lauslega yfir sameiginlegan kjarna í hverjum kynjanámskrárbætti svo og samsvarandi grunnþætti í aðalnámskrá. Jafnframt er farið yfir hvaða þættir tengjast hvaða meginreglu Hjallastefnunnar.

Agi/læsi:	Að börn læri að sýna virðingu, að einbeita sér og að fylgja fyrirmælum. Þau þjálfist í læsi á umhverfið og geti lesið og miðlað.
Sjálfstæði/sjálfbærni:	Að börn þjálfist í sjálfstæði. Þau læri að vera meðvituð um gildi, viðhorf og tilfinningar sínar
Samskipti/lýðræði og mannréttindi	Að börn læri að sýna umburðarlyndi, hjálpssemi, gagnrýna hugsun og víðsýni
Jákvæðni/jafnrétti:	Að börn læri að tileinka sér jákvæðni, að sýna félagslega færni og þjálfist í að vera meðvitað um jafnrétti.
Vinátta/heilbrigði og velferð:	Að börn þjálfist í að bera virðingu fyrir sjálfum sér og læri að sýna öðrum samkennd og umhyggju.
Áræðni/sköpun	Að börn þjálfist í að sýna frumkvæði, kraft, sköpun og að taka áskorunum

Agi - læsi

Agahugsjón Hjallastefnuskóla byggir á að temja hinn skapandi og óendanlega sterka vilja sem hvert barn kemur með í farteskinu til að takast á við lífið.

Ofstýring og valdboð í skólastarfinu bæla og brjóta vilja barna sem mun þá finna sér duldar og faldar leiðir með neikvæðum afleiðingum fyrir viðkomandi einstakling.

Afskiptaleysi, ónákvæmni og skortur á eftirfylgd mun hins vegar leyfa viljanum að vaxa stjórnlaust með alvarlegum áhrifum á umhverfið sem geldur stjórnleysisins. Í Hjallastefnustarfi er markmiðið að viljinn sé ræktaður á jákvæðan hátt með frelsi barna á þeim sviðum sem lúta að þeirra eigin réttindum en með skýrum reglum, samkvæmni kennara og skýrri eftirfylgd í samskiptum og umgengi í hópi.

Agakennsla Hjallastefnunnar byggir m.a. á að skapa skýran og einfaldan ramma í bæði umhverfinu og í framkomu og eftirfylgd kennara þar sem börn læra að „lesa“ skólann. Þar má nefna allar merkingar innan sem utan skólaveggja sem gefa sýnileg og nánast áþreifanleg skilaboð um það sem á að gerast og hvernig allt á að vera. Gangar eru merktir með umferðarlínum og örвum, utan á skápum má lesa hvað þeir geyma og alls staðar er merkt hvar hvað á að vera þannig að aldrei skapist óþarfa leit og óöryggi vegna kæruleysis í umgengni um skólann og náms- og starfsgögnin. Börn fara í röðum milli staða í skólanum þegar á þarf að halda og einnig í öðru skólastarfi og þjálfast í skýrum og greinilegum umgengnisreglum.

Á sama hátt og börnin „lesa“ umhverfið, eiga þau að getað „lesið“ kennara og annað starfsfólk skólans þar sem í agakennslu Hjallastefnunnar er lögð gríðarleg áhersla á samkvæmni og skýr fyrirmæli kennara til barna í öllum tilvikum þannig að börn viti ávallt nákvæmlega til hvers er ætlast af þeim í hinum ólíku skólaaðstæðum. Þessi skýru skilaboð ásamt r-reglum Hjallastefnunnar, röð, reglu og rútinu, eru forsenda þess að börnum takist vel til og nái að þjálfa hina jákvæðu hegðun í reglu í stað þjálfunar í óreglu þar sem óljóst umhverfi og augnablikshirðuleysi grefur undan skilningi barna á skólastarfinu. Því æfa kennrarar og allt starfsfólk skýr og greinileg skilaboð og síðan fyrirsjáanleg viðbrögð til að fylgja þeim eftir. Grundvöllur þess er að allir séu samkvæmir sjálfum sér og samkvæmir þeirri skólamenningu sem byggð hefur verið upp – þar sem það sama gildir í dag og í gær. Þar með verður agaþjálfunin að grundvelli táknlæsis þar sem bæði sýnilegu táknin og framkoma starfsfólks eru læsileg og skiljanleg vegna samkvæmninnar í röð, reglu og rútinu.

Þessi agaþjálfun og agaði skilningur á skólaumhverfinu er nákvæmlega hinn sami og sá skilningur sem þarf til læsisþjálfunar í allra víðustu merkingu þess orðs samkvæmt aðalnámskrá og er einmitt fyrsti þáttur í grunnþáttunum sex í nýri aðalnámskrá. Nákvæm vinna kennara í agaþjálfun Hjallastefnunnar styður þannig ómetanlega við annað læsi hvort sem um lestrarþjálfun að ræða eða stafrænt læsi, táknlæsi, læsi á listir, læsi í samskiptum og þannig má lengi telja.

Sjálfstæði – sjálfbærni

Hugsjónir um sjálfbærni eru nátengdar skilningi Hjallastefnufólks á sjálfstæði og sjálfstæðisþjálfun í annarri lotu kynjanámskrárinnar. Þannig má segja að sjálfstæði hvers og eins sé forsenda fyrir þeirri sjálfstæðu hugsun og sjálfstrú sem þarf til að vinna að sjálfbærni í víðustu merkingu þess orðs.

Sjálfstraustið byggir upp sjálfstæðið. Hverju barni er mætt á þess eigin forsendum, leitað er að styrkleikum hvers og eins og unnið samkvæmt þeiri lífsskoðun að allt vaxi og dafni sem fær athygli og stuðning. Starfshættir, sem leyfa öllum að hvíla í styrkleikunum sínum, munu sjálfkrafa draga úr veikleikum og áfram byggja upp sjálfstrúna sem er forsenda sjálfbærni í lífsviðhorfum; „ég skipti máli“ og ég get axlað ábyrgð.

Meðal annarra starfsþátta Hjallastefnunnar í sjálfstæðisþjálfun er að þjálfa börn og ungmenni til að skapa eigin lausnir eða leika og nema með opnum efnivið sem hefur ávallt ótal möguleika og ótal útkomur, allt eftir áhuga og aðstæðum hvers og eins. Þar með nýta Hjallastefnuskólar hvorki hefðbundin leikföng og hefðbundið efni barnamenningar (bækur, myndir osfr.) né hefðbundnar námsbækur með eyðuútfyllingum og öðrum stöðluðum hugmyndum um námsferli barna. Markmiðið er að leggja ekki fyrirframgefnar hugmyndir og mótaðar fyrirmyn dir í hendur barna þar sem aðrir, oftast fullorðnir, hafa ákvarðað hvernig ákveðin fyrirbæri skuli eiga sér stað og hvernig nám barna skuli þróast með stöðluðum leiðum. Á grundvelli þessa eignast börn þá dýrmætu reynslu að leita að eigin spurningum, eigin svörum og eigin lausnum fremur en að teysta á verksmiðjulausnir og aðkeyptar annarra útkomur sem á endanum býr til búðarhugsun og bíótilfinningar í allt samfélagið. Þessi skapandi sjálfstæðisþáttur Hjallastefnunnar gerir einstaklingum kleift að tileinka sér sjálfbæran hugsunarhátt og öryggi á gagnvart eigin lausnum.

Í sjálfstæðisþjálfuninni er einnig mikil áhersla á úthald samkvæmt trúnni á eigin getu. Sú hugsun ásamt mótlætisæfingum agakennslunnar byggir upp þá seiglu sem dugar til að segja; „Ég gefst ekki upp og ég get leyst málin því að ég þori, get og vil“.

Loks er virðing fyrir umhverfi og náttúru innbyggt í hugmyndafræði Hjallastefnunnar þar sem hófsemi og nægjusemi er ástunduð og efniviður margnýttur og endurnýttur eftir föngum.

Samskipti – lýðræði og mannréttindi

Meðal grundvallarþátta Hjallastefnunnar er sú lífstrú að sterkir einstaklingar geti byggt upp sterkt, félagslegt samfélag þar sem allir eiga sama rétt til að rödd þeirra heyrist og að umhverfið bregðist jákvætt við því sem hver og ein/n hefur fram að færa. Samskiptaþjálfun þriðju lotunnar byggir ofan á agakennslu fyrstu lotunnar en velgengni hópsins þar í byrjun skólaársins ásamt stöðugri eftirfylgd kennarans, er forsenda fyrir því að samskiptamarkmiðin náiðst.

Öll lykilhugtökin fjögur eða lotulyklar samskiptanna snúast í reynd um lýðræði og mannréttindi. Umburðarlyndi gagnvart sjálfum sér og öðrum er m.a. þjálfað með orðalagsæfingum Hjallastefnunnar sem hjálpa börnum að taka létt á óhöppum og efla traust sitt á að betur gangi næst. Jafnframt er umræða um sérkenni allra í hópnum með veikleikum og styrkleikum grundvöllur að umburðarlyndi og kennsla um fjölbreytni mannlífsins þjálfar víðsýni og virðingu fyrir mannréttindum. Eins má nefna algjöra höfnun Hjallastefnunnar á blórabögglahugsun sem lykil að bæði jákvæðum samskiptum og réttindum allra í samféluginu þar sem „hver byrjaði“ er aukaatriðið heldur er leitað leiða til að gera gott úr öllu og sættast heilum sáttum.

Hjálpsemi er virkur þáttur skólastarfsins því kennrarar undirskipta mikið hópnum sínum í fámenna námshópa sem hjálpast að í lausn mála sem jafningjar. Samstaða er grundvöllur að skólastarfi kjarnans þar sem kennarinn heldur stöðugt um samskiptin og nýtir markvissar hópeflisæfingar og vináttuæfingar til að styrkja samstöðuna í hópnum og tryggja hið jákvæða samfélag Hjallastefnunnar. Þar liggar forvörn Hjallastefnunnar gegn ofbeldissamskiptum eins og fram kemur í áætlun Hjallastefnuskóla um viðbrögð við t.d. einelti. Þar er neikvæðum samskiptum hafnað, í hvaða mynd sem þau birtast, þar sem þau grafa undan velferð og vellíðan barna og þar með andlegu og síðar líkamlegu heilbrigði þeirra. Par af leiðandi er öllum þeim aðstæðum breytt ef hin jákvæðu samskipti nást ekki og má þar nefna að frímínútur eru ekki viðhafðar heldur frjálst val um útitíma og að kennrarar sinni börnum á útisvæði á sama hátt og annars staðar. Hinu kynjaskipta skólastarfi er ætlað að styðja bæði stúlkur og drengi á þeirra eigin forsendum og jafnframt að styðja þau frá hamlandi veikleikum í þeim ólíku heimum kynjamennningar sem enn ýtir undir gömul kynjahlutverk. Reglubundin kynjablöndun kennir síðan samskipti allt skólaárið þar sem kennrarar vinna fyrst og fremst með samskiptamarkmið Hjallastefnunnar í blönduninni.

Lýðræði Hjallastefnunnar og samskiptaréttlæti felst m.a. í valkerfi sem tekur yfirráð af hinum fullorðna og gefur barni og börnum jákvætt vald til að stýra lífi sínu án þess að ganga á rétt annarra. Pannig eru daglegir valfundir Hjallastefnuskóla þar sem öll börn æfast í fundaformi og velja viðfangsefni sín fyrir tiltekinn tíma eftir fullkomlega réttlátu kerfi. Þar æfa þau í fyrsta lagi að vita vilja sinn með umhugsun um það sem er í boði og hvað þau kjósa fyrir sig þá og þá stundina. Í öðru lagi æfa þau sig í að koma skoðunum sínum á framfæri með lýðræðislegum hætti með að tala upphátt af ákveðni og hreinskuptni. Í þriðja lagi er valfundinum og valinu ætlað að hjálpa börnum að vinna úr mótlætinu sem óhákvæmilega fylgir valfundum; að stundum eru aðrir búinir að fá það sem barnið hefði helst kosið sjálft. Þá kemur sú lýðræðisþjálfun að sætta sig við það á jákvæðan hátt og muna að ávallt kemur annað tækifæri til að öðlast það sem ekki tókst núna. Stöðug þjálfun í að segja skoðanir sínar – og að hlusta á annarra skoðanir – er bæði samskiptaþjálfun og lýðræðisþjálfun. Æfingar Hjallastefnunnar í tjáningu fyrir framan hópinn eins og ræðumennska frá púlti eða frá miðju hópsins „á sólinni“ æfa líka þá grundvallarþætti sem lýðræðisleg samskipi krefjast.

Hið almenna fundaform er einnig notað til að halda lýðræðisfundi reglubundið þar sem allir kjarnar skólangs ræða um ákveðin mál, sem varða skólann eða þá um málefni sem upp koma og þarfnað umræðu. Niðurstöður funda eru skýrar og skólastjórnendur taka mið af þeim við ákvarðanir. Öll börn skólangs eru hluti af Nemendaráði til að forðast neikvæða samkeppni og lýðræðisfundirnir taka til umfjöllunar málefni Nemendaráðsins. Börnin taka þátt í gerð matseðla og eru höfð með í ráðum með vali, valdi og ábyrgð eftir fremsta megni.

Öll þessi þjálfun er grundvöllur að lýðræðishugsunum barna og þátttöku þeirra síðar meira í lýðræðislegum samskiptum og í öðrum þáttum í lýðræðissamfélagi.

Jákvæðni – jafnrétti

Jákvæðnipáttur Hjallastefnunnar snýst bæði um viðhorf okkar gagnvart okkur sjálfum og líka um viðhorf okkar og hegðun gagnvart öðru fólk. Því má segja að þjálfun í jákvæðri afstöðu sé meðal annars lykill að farsælu lífi þar sem öllum ber sami réttur, og án jákvæðrar lífsafstöðu mun enginn geta þróað þá virðingu sem þarf til að jafnrétti ríki. Jafnréttishugsjónin er einfaldlega eitt mikilvægasta markmið Hjallastefnunnar. Allt frá millimetralýðræði í leikskóla upp í lýðrædisfundí í grunnskóla er ávallt verið að tryggja börnum jákvæðar leiðir að því að njóta fullra réttinda innan skólans og þjálfa þau í að beita rétti sínum.

Hjallastefnan beitir kynjaskiptum hópum til að auka líkurnar á jafnrétti stúlkna og drengja. Þar gilda hin jákvæðu Hjallastefnuviðhorf að gefa báðum kynjum kost á að þroskast og dafna á eigin forsendum án afskipta eða truflunar frá gagnstæðu kyni en um leið að veita þeim sérstaka uppbót á þeim sviðum sem hafa goldið fyrir kynferði viðkomandi. Þar er öll kynjanámskráin uppbótarvinna sem sjálfkrafa vinnur gegn neikvæðum afleiðingum hefðbundinnar kynjamenningar þar sem drengir hafa verið svíknir um heiðarlegt félagsuppeldi og stúkur verið svíknar um einstaklingsuppeldi. Þar með þarf ekki að fara gegn neikvæðum einkennum umræddrar kynjamenningar heldur styrkja á jákvæðan hátt það sem upp á vantar.

Í kynjaskiptu starfi fá öll börn að prófa og þróa eiginleika sína, áhuga, leiki, námsvið og verkefni þar sem þeirra eigin hugmyndir ráða ferðinni þar sem annað kynið einokar ekki sviðið á kostnað hins kynsins sem fær þá ekki tækifæri.

Blöndun kynjanna er síðan daglegt viðfangsefni þar sem kynin mætast og æfa samvistir. Markmið blöndunar er fyrst og fremst að skapa jákvæða mynd af hinu kyninu og komast frá þeim „óvinamyndum“ sem gjarnan þróast hjá börnum á grunnskóalaaldri gagnvart gagnstæðu kyni. Blöndunarverkefni eru því látausar jákvæðniæfingar og ef einhver neikvæðni gerir vart við sig í blöndunarstundum, er blöndunin hvíld um tíma og undirbúin vel fyrir næstu skref.

Kynjafræðsla er síðan jafnréttispáttur kynjanámskrár þar sem fjallað er um hinar ýmsu hliðar misréttis og leiðir til betra lífs með tengingu við veruleika barnanna sjálfra. Fjallað er um kynjamálefni í ljósi fjölmíðla, menningu og lista, í uppeldi og skólastarfi, náms- og starfsvali, í eigin kynjaviðhorfum og staðalmyndum, stjórnámum og samskiptum kynjanna svo dæmi séu tekin.

Auk jákvæðniviðhorfa Hjallastefnunnar eins og hún birtist í meginreglu tvö, eru hugtökin bjartsýni, gleði, ákveðni og hreinskíptni lotuhugtökin. Þau tvö síðarnefndu eru afar mikilvæg fyrir jafnréttisviðhorf og jafnréttisstarf.

Ákveðnin er þjálfuð til að allir geti tjáð sig og leita réttar síns. Hreinskíptnin er æfð til að geta sagt hug sinn á jákvæðan hátt og án þess að vaða yfir annarra landhelgi á einhvern hátt eins og gerist þegar of lengi er þagað þar til dropinn fyllir mælinn með alvarlegum og neikvæðum afleiðingum.

Vinátta – heilbrigði og vellíðan

Fyrsta og síðasta krafra Hjallastefnuskóla er að mæta hverju barni skilyrðislaust og tryggja að hlúð sé að velgengni hvers og eins. Þessi afstaða er kjölfestan fyrir velferð barna, hver kennari/hópstjóri og hver skóli ber ábyrgð á að fylgjast með hverju barni í samvinnu við foreldra og auk þess eru kannanir og gæðaeftirlit meðal leiða sem farnar eru til að gera það sem í mannlegu valdi stendur til að tryggja velferð allra.

Vellíðan barna leggur grunninn að bæði andlegri og líkamlegri heilbrigði þeirra. Vellíðan í skólum byggir Hjallastefnan ekki hvað síst á vináttulotunni þar sem hugtökin félagskapur, umhyggja, nálægð og kærleikur eru nátengd því að hvert barn skynji sig algjörlega öruggt og elskað innan skólans með traustri og skilyrðislausri umönnun alls umhverfisins.

Vinna í smáhópum og stöðvavinna Hjallastefnuskóla er hluti af félagsþjálfuninni. Þar eru börn hvött til að vinna saman og treysta hvert á annað á meðan kennarinn er meira til aðstoðar. Traustsæfingar eru skipulagðar bæði í lotunni og eins sem hluti daglegar rútínu yfir tiltekið tímabil. Fullorðnir taka á móti börnum með faðmlögum og börnin æfa knúshringi þar til árangri er náð.

Stöðug þjálfun í jákvæðri orðanotkun styrkir vellíðan hvers barns og þá sérlega æfingar í fallegu orðalagi og viðbrögðum ef eitthvað gengur illa er hluti þessa þáttar. „Þetta gengur betur næst“ eða „hann ruglaðist bara“ eru dæmi um orðalag Hjallastefnunnar til að börnum líði betur með mál sem koma upp í dagsins önn. Mistakaefingar og mistakavikur eru síðan leið til að styrkja líðan barna enn betur gegn erfiðleikum og umburðarlyndi gagnvart sjálfum sér.

Enn einn afar mikilvægur þáttur í Hjallastefnustarfi er reglubundnar umræður kennara með hópnum um tilfinningar og líðan með hvert öðru og eins um líðan og verkefni sem verið er að fást við hverju sinni. Þessar umræður leggja grunninn að bæði velferð og heilbrigði. Aðrir þættir Hjallastefnunnar styrkja einnig þennan grunnþátt menntunar. Þar má nefna útikennsluna, daglega hreyfingu þar sem hver kennari fer út með sínum hópi daglega og heimild barna til að fara og fá sér hlaupasprett hvenær sem þau finna fyrir óeirð og hreyfipörf. Matarstaðlar Hjallastefnunnar eru einnig hluti af heilbrigðisstefnu okkar.

Áræðni og sköpun

Áræðniþjálfun Hjallastefnunnar hefur oft verið lýst sem þjálfun í að þora að skapa eigið líf og að á grundvelli þess kjarks verði öll sköpun í víðustu merkingu þess orðs möguleg. Eiginleikarnir kjarkur, kraftur, virkni og frumkvæði eru þannig lykilþættir þess að skapa og endurskapa heima og að heiman á hvaða sviði sem er. Áræðnin er hápunktur kynjanámskráinnar og byggir ofan það sem undan er gengið. Með því er tryggt að kjarkur og kraftur verði ekki yfircangur á annarra kostnað og að virkni og frumkvæði sé beitt af tillitsemi við aðra og með hagsmuni heildarinnar í huga.

Í skipulagi Hjallastefnuskóla eru fjölmörg atriði sem tengja beint við áræðni og sköpun. Samvinna barna og kennara, stöðugt val, lýðræðisfundir og skólastarf án neikvæðra valdboða eru meðal lykilþáttta til að bæla eða brjóta ekki þann skapandi vilja sem gefur áræðni til að lifa lífinu lifandi. Sama samvinna þar sem börn hafa stöðugt áhrif á umhverfi sitt kemur einnig í veg fyrir að barn þrói með sér móþróá sem mun ekki gagnast til framtíðar. Skapandi efniviður og skapandi kennsluhættir án of mótandi bóka

styður einnig við áræðni og sköpun. Áherslan á smiðjur í skólastarfinu eru einnig skýr skilaboð þar sem hópatímar eftir hádegi flesta daga í lotum eru helgaðir list- og verkgreinum. Þar veita kennarar skólans og gestakennarar börnum nýja sýn og gefa þeim kost á nýrri og skapandi reynslu.

Í lotuvinnunni skipuleggja bæði kennarar og skólinn sem heild verkefni sem tengjast lykilhugtökunum. Frumkvöðlastarfi er gert hátt undir höfði með tilraunum, vinnu við nýjungrar og heimsóknum á staði þar sem þau kynnast vinnulagi og verkferlum sem síðan getur hjálpað þeim að fá hugmyndir að nýskapandi lausnum. Áhersla er lögð á forritunarkennslu og tækninýjungrar þar sem börn eru ekki aðeins neytendur að tæknheiminum heldur einnig skapandi og virkir þátttakendur.

Allt almennt starf er síðan helgað því að ýta við frjókornum skapandi hugsunar með ögrandi, heimspeklegum umræðum og með að brjóta fastmótaða hugarramma um það hvað „má“ og hvað „má ekki“ með að ganga út um glugga í stað hurða, hlaupa berfætt úti og snúa dagskránni á hvolf stöku sinnum.

Loturnar líka allt árið

Mikilvægast er síðan að muna að þótt svo að kynjanámskrá Hjallastefnunnar sé tekin í lotunum sex á hverju skólaári og grunnþættir menntunar tengdir þar saman, eru allir þættirnir jafnframt grundvöllur hvers skóladags. Þannig eru lotunum ætlað að skerpa sýn á hvern þátt og tryggja að hver um sig fái sérstaka athygli á tilteknum tínum og að með þeim haetti sameinist þeir smátt og smátt hverri námsgrein og öllum starfsþáttum. Þannig má segja að Hjallastefnuskólar eru ekki aðeins jákvæðir í janúar eða að sköpun eigi að bíða til vorsins í síðustu lotu. Þvert á móti er bæði kynjanámskrá og grunnþættir menntunar ávallt kjarni skólastarfsins þótt svo að kastljósínu sé beint sérstaklega að ákveðnum þáttum í tilteknum lotum til að kenna öllu skólasamfélaginu að sampætta þá inn í starfið smátt og smátt.

Hér er líka mjög mikilvægt að muna að árangur byggir á þeim sannindum að æfingin skapar meistarann. Því er það ekki kennslan í tiltekinni lotu eða í tilteknum hópatíma sem tryggir árangur, heldur stöðug eftirfylgd og áframhaldandi þjálfun. Hinn jákvæði Hjallastefnuagi í fyrstu lotu er gott dæmi hér að lútandi. Þótt svo að kennari hafi verið í móttöku barnanna sinna í fjórar vikur og fylgt eftir umgengnisreglum í forstofu/fatarými, mun það ekki duga fyrir veturinn. Áfram þarf að fara fram, fylgjast með, minna á og hvetja til dáða og hér skiptir aldur barnanna ekki máli – eftirfylgd og æfingarlögmálið gildir upp í 16 ára aldurinn og trúlega enn lengur.

Hjallískt starf

Blöndun

Blöndun er einn af gullmolunum í starfinu okkar. Alla daga vikunnar hittast stúlkur og drengir á sama aldri og æfa samskipti. Jákvæðni, heiðarleiki og virðing einkennir þessar stundir og eru þær ómissandi liður í okkar kynjaskipta starfi. Stúlkur og drengir læra að bera virðingu hvort fyrir öðru með markvissum og skemmtilegum æfingum, stýrðum af kennurum. Stúlkur jafnt sem drengir hafa sama rétt hvort sem um ræðir í orðum eða athöfnum. Vinátta og jákvæð samskipti eru einkunnarorð blöndunar. Árangur blöndunar má síðan finna í samskiptum barnanna, þar sem þau öll eru einstök.

Afmælisdagar

Skemmtileg hefð hefur skapast í kringum afmælisdag barnanna. Ef barn hefur átt afmæli í vikunni er bakað á föstudagi. Þá fær barnið tækifæri til að baka sjálft, undir leiðsögn kennara. Söngfundir eru einnig haldnir á föstudagi en þá fær afmælisbarnið að njóta þess að koma inn í sólinu, sýna sig og hlusta á afmælissöng frá öllum börnum og kennurum skólans. Ef afmælisbarn býður vinkonum sínum eða vinum í afmælisboð á skólatíma er afar mikilvægt að öllum hópnum sé boðið en ekki einstaka barni eða börnum.

Val

Á hverjum degi hittast börn hvers kjarna á valfundasvæði sínu og velja sér viðfangsefni næstu klukkustundar. Valtíminn er frá kl. 11:00 til kl. 12:00. Börnunum er algerlega frjálst að velja sér það viðfangsefni sem þau sjálf kjósa og lögð er mikil áhersla á að valinu sé ekki „stýrt” á neinn hátt; þ.e. að kennarinn hlutist ekki til um hvað börnin velja. Valfundurinn er tækifæri fyrir börnin til þess að æfa vilja sinn og taka ákvarðanir, gagnstætt við hópatímana þar sem þau æfast fremur í að fara eftir fyrirmælum kennarans. Þó svo valtímanum sé fyrt og fremst ætlað að vera rammi um hinn frjálsa leik barnanna er þó engin tilviljun hvaða viðfangsefni eru í boði eða hverskonar leikefni; bak við hvert svæði og hvert verkfæri sem þar er í boði er ákveðinn tilgangur.

Svæði sem eru í boði daglega eru:

Námstengt svæði – þar sem í boði eru verkefni tengd námsefni vikunnar.

Listasvæði – þar eru í boði litir og blöð. Sem ítarefni eru t.d skæri og lím.

Útisvæði – þar hittast börn af öllum kjörnum og leika sér saman í skemmtilegu og skapandi umhverfi.

Kubbasvæði – þar eru í boði ýmsar tegundir af kubbum þó bara ein tegund í einu.

Hlutverkasvæði – þar sem í boði er verðlaust efni fyrir alls kyns hlutverkaleik, t.d. búðaleik.

Nám og kennsla

Próunarstarf

Í Barnaskólanum er sífellt verið að leitast við að bjóða börnum upp á eins fjölbreyttar aðferðir til náms og mögulegt er hverju sinni. Skólinn er ungr og er því tækifærið einstakt til þess einmitt að þróa metnaðarfullt starf með börnum í þá átt að þau öðlist enn meiri færni til að takast á við sjálf sig á eigin forsendum. Það eitt að bjóða upp á Hjallastefnu grunnskóla krefst þróunarvinnu og við þá vinnu bætum við ýmsu varðandi kennsluhætti og viðfangsefni. Lotuvinna með verk- og listgreinar sem og ensku kennslu er einn þátturinn, stærðfræði byggða á skilningi barna er annar þáttur þar sem m.a. er notast við Numicon. Numicon eru námsgögn sem eru byggð á þeirri kenningu að samspil athafna, myndmáls og samræðna geri börnum kleift að byggja upp eigin reynslu, sem er bæði mikilvæg fyrir stærðfræðiskilning þeirra sem og alhliða þroska. Kennsla án hefðbundinna námsbóka er enn einn og þar erum við enn að takast á við það að koma sem best til móts við hvert barn. Byrjendalæsi og leið til læsis eru liðir í þróunarstarfi skólans.

Námsgögn

Stefna skólans er að byggja upp nám yngri barna með sköpun og sjálfstæði í vinnubrögðum að leiðarljósi. Sérstaklega er hugað að því að leiðir að lausnum séu ekki ákveðnar fyrirfram og þannig unnið með öryggi barna gagnvart viðfangsefnum. Þess vegna kýs skólinn að bjóða börnum ekki upp á nemendabækur í námi, en hins vegar eru öll hjálpargögn við hendina sem henta hverju sinni. Bækur búa börn og kennrarar til sjálf eftir viðfangsefni hvers námsþáttar í huga. Önnur námsgögn útbúa kennara eftir því sem þörf krefur. Skólinn leggur til allar nemendabækur og kennarabækur sem gefnar eru út sem hjálpargögn fyrir kennara við undirbúning kennslu.

Leið til læsis

Niðurstöður lestrarrannsókna sem hafa farið fram síðustu áratugina hafa leitt í ljós að vissir þættir í málþróun barna geta spáð fyrir hvernig þeim muni ganga í lestrarnámi síðar á lífsleiðinni.

Snemmtæk markviss íhlutun, áður og á meðan að lestrarkennslu stendur, getur dregið verulega úr og jafnvel fyrirbyggt yfirvofandi lestrarvanda. Lestur byggir á færni barna í tungumálinu og á þeim forsendum eru styrkleikar og veikleikar í þeim þáttum sem gefa hvað best forspárgildi hvað varðar árangur í lestri skoðaðir og metnir.

Leið til læsis lesskimunaprófið er byggt á þessum þáttum og því er það lagt fyrir öll börn í 1. bekk. Út frá niðurstöðum skiminunar er hægt að finna styrkleika og veikleika hjá hverju barni og mæta því þar sem það erstatt í lestrarferlinu. Eftirfylgnipróf fylgja Leið til læsis en þau prófa annars vegar hraðlestur og hins vegar sjónrænan orðaforða. Þannig er hægt að fygjast vel með lestrarframvindu hvers og eins.

Byrjendalæsi

Byrjendalæsi hefur verið mótuð og þróuð við Skólaþróunarsvið HA undir forystu Rósu Eggertsdóttur. Byrjendalæsi er samvirk aðferð í læsi þar sem unnið er með tal, hlustun, lestur og ritun á kerfisbundinn og heildstæðan hátt. Sértaekir þættir móðurmálsins, svo sem hljóðvitund, réttritun, skrift, orðaforði og málfræði eru hluti af lestrarferlinu. Fjölbreyttur gæðatexti er lagður til grundvallar lestrarkennslunni og hann nýttur sem efniviður í tæknilega vinnu með stafi og hljóð jafnt sem vinnu með orðaforða, skilning og lestur af ýmsu tagi. Mikilvægt er að textinn kveiki áhuga barnanna og ýti undir ímyndunaraflíð.

Grunnstoðir Byrjendalæsis eru:

Unnið er með lestur, ritun, tal og hlustun á heildstæðan hátt
Verkefnin eru merkingarbær þar sem unnið er út frá gæðatexta
Mikil samvinna og samskipti á milli barna
Einstaklingsmiðun í kennslu og stigskiptur stuðningur
Leiðsagnarmat er samofíð námi og kennslu

Numicon

Numicon eru fjölskynja námsgögn sem gefa börnum tækifæri á að skilja gildi og tengsl milli talna og sjá mynstur stærðfræðinnar á einfaldari hátt. Numicon námsgögnum eru byggð á þeirri kenningu að samspil athafna, myndmáls og samræðna geri börnum kleift að byggja upp eigin reynslu, sem er bæði mikilvæg fyrir stærðfræðiskilning þeirra sem og alhliða þroska. Numicon gerir börnum kleift að nýta styrkleika sína og uppgötva skemmtun, skilning og sigra í náminu. Numicon námsgögnum bjóða upp á fjölbreytta möguleika fyrir öll börn og gerir þeim kleift að upplifa stærðfræðina á skemmtilegan hátt.

Kennsluhættir

Kennsluhættir Barnaskólans eru afar einstaklingsmiðaðir þar sem markmiðið er að haga ytra umhverfi þannig að hvert barn njóti sín á eigin forsendum og bjóðist sað fjölbreytileiki sem æskilegt er að eigi sér stað í námsumhverfi barna. Fjöldi barna á hvern kennara gerir það að verkum að hvert barn fær þá athygli sem á þarf að halda hverju sinni. Inntak kennslunnar skiptist í two megin þætti annars vegar inntak aðalnámskrár og hins vegar kynjanámskrá Hjallastefnunnar.

Opinn efniviður og kennsla án hefðbundinna námsbóka eru aðalsmerki skólans. Kennrar útfæra alla kennslu án hefðbundinna námsbóka. Börn búa til sínar eigin verkefnabækur og stuðlað er að því að verkefnavinna útfærist á sem fjölbreytilegastan hátt og í ólíku formi sem og í samhengi við viðfangsefnin hverju sinni. Byggt er á frumkvæði og sköpun hvers barns.

Tímaás

Greint er frá helstu námsþáttum og hæfniviðmiðum fyrir hvern aldur í áætlun sem birtist að hausti. Tímaásinn tekur til allra hæfniviðmiða skólaársins og er tekið mið af honum við gerð vikulegra kennsluáætlanna.

Vikuleg kennsluáætlun

Fyrir hverja viku fá foreldrar senda ítarlega kennsluáætlun sem er unnin út frá hæfniviðmiðum aðalnámskrár og kynjanámskrá Hjallastefnunnar. Áætlunin inniheldur námslega þætti, hæfniviðmið og aðferðir sem unnið er með hverju sinni.

Heimanám

Heimanám í Barnaskólanum miðast eingöngu við þjálfun í lestri. Það er mat skólans að heimanám sé óþarf að öðru leyti. Hópatímar skólans eru einnig þannig uppbyggðir að gert er ráð fyrir því að nemendur nái að klára þann námshluta sem unnið er með hverju sinni. Er það einnig yfirlýst stefna Hjallastefnunnar að heimanám sé æfing í að ástunda yfirvinnu og að því vill Barnaskólinn með engu móti stuðla.

Sérkennsla

Sérkennslu skólans er stýrt af skólastjóra og sérkennslustjóra sem vinna í samvinnu við sálfræðing skólans, umsjónarkennara og sérkennara skólans hverju sinni. Unnið er markvisst að því að finna þau börn sem eiga í lestrarerfiðleikum til þess að hægt sé að vinna markvisst með hverju og einu barni frá upphafi. Notast er við Læsilistrarskimun fyrir 6 og 7 ára gömul börn og í stærðfræði fara 7 ára börn að vori í gegnum Talnalykilinn. Skimunapróf Leið til læsis ásamt eftirfylgniprófum eru lögð fyrir öll börn skólans. Unnið er annars vegar með börnum inn í hópnum sem þau tilheyra, en stærð barnahópanna á hvern kennara miðar að því að kennari sinni hluta af sérkennslu og hins vegar er boðið upp á einstaklingsþjálfun og/eða þjálfun þar sem tvo börn vinna saman með sérkennara. Unnið er með hverju barni fyrir sig út frá skimunum og greinandi prófum eftir því sem við á hverju sinni. Sálfræðingur og sérkennslustjóri veita faglega ráðgjöf til kennara og foreldra um úrvinnslu og þjálfun sem hentar best hverju sinni.

Námsmat

Í öllu okkar starfi er leitast við að hafa námsmatið sem fjölbreyttast. Þá tryggjum við að hvert barn fái að njóta sín á eigin forsendum og sé metið af þeim verðleikum sem það býr yfir. Þar af leiðandi gefst barninu tækifæri til að takast á við verkefni er hæfa þroska þess og getu á uppbyggilegan hátt.

Námsmatið er byggt á kynjanámskrá Hjallastefnunnar og aðalnámskrá grunnskóla. Kynjanámskrá Hjallastefnunnar skiptist í sex megin stoðir, með þessar stoðir að leiðarljósi er árangur hvers barns metinn. Matið fer fram jafnt og þétt yfir skólaárið þar sem markvisst er unnið með hverju barni að tilskyldum árangri. Öll fög, er aðalnámskrá grunnskóla kveður á um, eru einnig metin jafnt og þétt yfir skólaárið. Matið fer ýmist fram með verkefnavinnu eða próftöku. Í lok skólaárs fær hvert barn fallega umsögn. Engin umsögn er eins enda hvert barn einstakt.

Leiðsagnarmat

Í vetur munum við þróa námsmatið okkar í átt að leiðsagnarmati. Matið er sífellt í gangi og leiðir kennari barnið áfram með stöðugri hvatningu. Þegar leiðsagnarmat fer fram verður barnið meðvitaðara um hvað það er að læra, hvað það hefur lært og til hvers er ætlast af því með því að nýta sér sjálfsmat með aðstoð kennara, jafningamat og stöðugt frammistöðum. Markmiðin eru skýr og með leiðsögn kennrarar lærir barnið að setja sér raunhæf markmið. Endurgjöfin er markviss og einstaklingsmiðuð og fer ýmist fram í formi munnlegrar eða skriflegrar umsagnar. Auk þess munum við notast við „Tvær stjörnur, ein ósk..“ Þá er hrósað fyrir tvennt sem vel er unnið og ein ósk sett fram um það sem betur má fara.

Námsmat er jafnt formlegt sem óformlegt. Börn taka skrifleg próf í þeim námsgreinum sem við á. Markvisst mat er lagt á alla þætti skólastarfsins, jafnt þá þætti sem taka til kynjanámskrár Hjallastefnunnar sem og Aðalnámskrár. Áhersla er lögð á þróun leiðsagnarmats samkvæmt nýrri Aðalnámskrá. Matið er sífellt í gangi og leiðir kennari barnið áfram með stöðugri hvatningu. Þegar leiðsagnarmat fer fram verður barnið meðvitaðara um hvað það er að læra, hvað það hefur lært og til hvers er ætlast af því. Námshæfniviðmiðin eru skýr og með leiðsögn kennara lærir barnið að setja sér raunhæf markmið. Endurgjöfin er markviss og einstaklingsmiðuð og fer ýmist fram í formi munnlegrar eða skriflegrar umsagnar. Unnið er í takt við nýjar áherslur í námsmatsleiðum í nýrri Aðalnámskrá þar sem mat á færni er veigamikill þáttur í frammistöðu barna.

Lykilhæfni

Lykilhæfni tekur mið af grunnþáttunum sex sem kveðið er á um í Aðalnámskrá grunnskóla. Grunnþættirnir birtast í kynjanámskrá Hjallastefnunnar og lýsir hún framsetningu og framkvæmd lykilþáttanna í Barnaskóla Hjallastefnunnar. Þannig er unnið markvisst að því að ná hæfniviðmiðum lykilþáttanna. Viðmið byggjast á grunnþáttum menntunar í Aðalnámskrá grunnskóla og áhersluþáttum grunnskólalaga. Hér á eftir er gerð grein fyrir námshæfniviðmiðum og lykilhæfni samanber Aðalnámskrá grunnskóla. Jafnframt verður gerð grein fyrir hæfniviðmiðum 1.-4. bekkjar í samræmi við skólastefnu Hafnarfjarðarbæjar. Að viðmiðunum er unnið jafnt og þétt frá upphafi skólagöngu til skólaloka.

Námsmat Barnskólans í Hafnarfirði byggir annars vegar á hæfni barna í ákveðnum þáttum hverrar námsgreinar og hins vegar lykilhæfni Aðalnámskrár. Í námshæfniviðmiðum hvers árgangs eru hæfniviðmið útfærð fyrir hverja námsgrein en hér fyrir neðan eru viðmið lykilhæfninnar og mat á þeim útlistað.

Eins og áður segir tekur lykilhæfnin mið af grunnþáttunum sex og um leið kynjanámskrá Hjallastefnunnar. Þar sem kynjanámskrá og grunnþættir tvinnast saman með eftifarandi hætti: Læsi - agi, samskipti – lýðræði og mannréttindi, sjálfstæði – sjálfbærni, jákvæðni – jafnrétti, áræðni – sköpun, vinátta – heilbrigði og vellíðan.

Kynjanámskrá og lykilhæfni eru metin sem ein heild þar sem hver þáttur kynjanámskrár rímar við hvern grunnþátt fyrir sig. Með kynjanámskrá sem verkfæri æfum við lykilhæfni Aðalnámskrár sem eru: Tjáning og miðlun – skapandi og gagnrýnin hugsun – sjálfstæði og samvinna – nýting miðla og upplýsinga – ábyrgð og mat á eigin námi.

Lykilhæfni - sampætting kynjanámskrár Hjallastefnunnar

Lykilþættir	1. bekkur	2. bekkur	3. bekkur	4. bekkur
<i>Agi</i>	Við lok skólaárs getur barn: -talað fyrir framan hóp -hlustað á aðra í hópi með athygli og án truflana -tjáð sig um viðfangsefni sem eru í umræðunni -sagt frá hugsunum sínum og skoðunum	Við lok skólaárs getur barn: -tjáð hugsanir sínar fyrir framan hóp -hlustað á aðra og meðtekið upplýsingar -tekið virkan þátt í umræðum begar við á -komið pekkingu sinni á framfærri eins og við á hverju sinni	Við lok skólaárs getur barn: -tjáð hugsanir og skoðanir sínar fyrir framan hóp -hlustað á aðra og áttar sig á skoðunum og hugmyndum annarra -notað einfaldan orðaforða sem tengist umfjöllunarefinu hverju sinni og tekið til til mismunandi viðmælenda -komið pekkingu sinni, skoðunum og hugsunum á framfærri eins og við á hverju sinni	Við lok skólaárs getur barn: -tjáð hugsanir og skoðanir sínar og sett þær fram á viðeigandi hátt -hlustað eftir upplýsingum og rökum í samræðum -lagað tjáningu sína að viðmeðlendum og notað algengan orðaforða sem tengist umfjöllunarefinu hverju sinni -gert grein fyrir hugsunum sínum, skoðunum, tilfinningum og þekkingu á þann hátt sem við á hverju sinni
<i>Tjáning og miðlun</i>				
<i>Kjarkurog þor</i>	Við lok skólaárs getur barn: -unnið verkefni eftir munlegum fyrirmælum -metið eigin verk út frá fyrirfram gefnum þáttum -gert sér grein fyrir að oft er til fleiri en ein rétt lausn á verkefnum og áttar sig á að það er í lagi að gera miðstök -gert sér grein fyrir hvað eru staðreyndir -skoðað viðfangsefni út frá ólíkum hlíðum	Við lok skólaárs getur barn: -unnið eftir einföldum fyrirmælum og verklysingum -metið eigin verk og annarra út frá fyrirfram gefnum þáttum -gert sér grein fyrir að oft er til fleiri en ein rétt lausn á verkefnum og áttar sig á að það er í lagi að gera miðstök -gert sér grein fyrir að munur er á staðreyndum og skoðunum -fundið úrlausn á raunhæfu viðfangsefni með leiðsögn	Við lok skólaárs getur barn: -unnið sjálftstett eftir verklysingu við úrlausn verkefna -metið eigin verk og annarra út fyrirfram gefnum þáttum -gert sér grein fyrir að oft er til fleiri en ein rétt lausn á verkefnum og að lera má af miðtökum -gert sér grein fyrir að munur er á staðreyndum og skoðunum -endurskoðað úrlausn viðfangsefni með leiðsögn	Við lok skólaárs getur barn: -skipulagt efniðök og aðferðir við úrlausn verkefna tekið þátt í að skilgreina viðmið um árangur gert sér grein fyrir að iðulega er hægt að komast að fleiri en einni niðurstöðu við úrlausn verkefna og að lera má af miðtökum og nýta á skapandi hátt -greint milli staðreynda og skoðana -endurskoðað úrlausn viðfangsefna frá mismunandi sjónarhornum á skapandi hátt
<i>Skapandi og gagnrýnin hugsun</i>				
<i>Samskiptiog hópefli-jákvæðni</i>	Við lok skólaárs getur barn: -unnið erfir einföldum fyrirmælum í málí og myndum -gert sér grein fyrir hvað hugtakið styrkleiki merkir -unnið með öðrum í lílum hópum -tekið að sér hlutverk með leiðsögn kennara -hlustað á leiðsögn kennara	Við lok skólaárs getur barn: -unnið eftir fyrirmælum og sýnt sjálftæði í vinnubrögðum -þekkt nokkra styrkleika hjá sjálbum sér -unnið með öðrum í lílum og stórum hópum -borið ábyrgð á ákveðnu hlutverki með leiðsögn kennara -nýtt sér leiðsögn kennara	Við lok skólaárs getur barn: -unnið eftir fyrirmælum og sýnt sjálftæði í vinnubrögðum -gert sér grein fyrir styrkleikum sínum -unnið með öðrum að skipulögðum verkefnum sem tengast námi -borið ábyrgt á ákveðnu hlutverki í samstarfi við aðra nýtt sér leiðsögn á uppyggilegan hátt	Við lok skólaárs getur barn: -unnið eftir fyrirmælum og borið ábyrgt á eigin verkefnum og vinnubrögðum þegar við á -gert sér grein fyrir styrkleikum sínum -unnið með öðrum að skipulögðum verkefnum sem tengjast námi og félagsstarfi innan skóla tekið jákvæðan þátt í leik og starfi í skólasamfélagi sínu -tekið leiðsögn á jákvæðan hátt
<i>Sjálfstæði og samvinna</i>				
<i>Sjálfstæð vinnubrögð</i>	Við lok skólaárs getur barn: -leitað sér upplýsinga munlega í sínu nánasta umhverfi -gert grein fyrir ólíkum miðlum til upplýsingaöflunar -þekkt nokkrar einfaklar reglur um netnotkun	Við lok skólaárs getur barn: -leitað sér upplýsinga úr einföldum rituðum heimildum -nýtt upplýsingar og heimildir með stuðningi -þekkt grunnreglur um netnotkun	Við lok skólaárs getur barn: -leitað upplýsinga í ólíkum miðlum með leiðsögn -nýtt upplýsingar og heimildir við eigin verkefni skópun -skilið og nýtt sér grunnreglur um netnotkun	Við lok skólaárs getur barn: -leitað sér upplýsinga í námi í ólíkum miðlum -notað miðla nokkuð sjálftstett við nýsköpun, hugmyndavinnu og kynningu efnis -sýnt ábyrgð í meðferð upplýsinga og verið meðvitað um gildi ábyrgrar netnotkunar
<i>Nýting miðla og upplýsinga</i>				
<i>Dugnaður og þrautseigja</i>	Við lok skólaárs getur barn: -skilið hvað felst í að meta eigin frammiðstöðu -skilið hvað námsmarkmið eru -stuðst við einfafalar aðgerðir til að skipuleggja eigið nám	Við lok skólaárs getur barn: -metið jákvæða þætti í eigin frammiðstöðu í námi -skilið hvenær námsmarkmiðum er náð -tekið þátt í að skipuleggja eigið nám með leiðsögn	Við lok skólaárs getur barn: -gert sér grein fyrir styrkleikum sínum -séð hvenær það hefur náð markmiðum í námi -tekið þátt í að skipuleggja eigið nám	Við lok skólaárs getur barn: -gert sér grein fyrir styrkleikum sínum og hvar það getur gert betur í námi -sett sér með aðstoð markmið í námi -tekið þátt í að skipuleggja eigið nám með hlíðsjón af hæfniðmiðum aðalhámskrár
<i>Ábyrgð og mat á eigin námi</i>				

Lykilbættir	5. bekkur	6. bekkur	7. bekkur
<i>Agi</i>	Við lok skólaárs getur barn: -tjáð hugsanir og tilfinningar sínar og sett þær fram eins og á við hverju sinni -verið virku hlustandi og tekið tillit til skoðana annarra -notað algengan orðaforða sem tengist umfjöllunarefni hverju sinni -skipulega og á skýran hátt gert grein fyrir skoðunum sínum, hugsunum, tilfinningum og þekkingu eftir því sem við á hverju sinni	Við lok skólaárs getur barn: -tjáð hugsanir sínar og tilfinningar á skipulegan hátt -verið virku hlustandi, meðtekið upplýsingar og rökstutt mál sitt á einfaldan hátt -lagað framsetningu sína að umræðuefni og notað viðeigandi hugtök og orðaforða -miðlað skýrt eigin þekkingu, skoðunum, hugsunum og tilfinningum á þann hátt sem við á hverju sinni	Við lok skólaárs getur barn: -tjáð hugsanir sínar og tilfinningar á skipulegan hátt með ýmsum miðlum hlustað eftir rökum og upplýsingum í samræðum og byggt upp röksemndaferslu í máli sínu og tekið tillit til ólikra sjónarmiða -tekið mið af og lagað framsetningu sína að kröfum eða þörfum viðmælenda og notað viðeigandi hugtök og orðaforða sem tengjast umfjöllunarefni hverju sinni -gert vel grein fyrir og miðlað af þekkingu sinni og leikni, skoðunum, hugsunum og tilfinningum á þann hátt sem við á hverju sinni
<i>Tjáning og miðlun</i>			
<i>Kjarkurog þor</i>	Við lok skólaárs getur barn: -sett fram einfalda áætlun um efnistök og úrlausn verkefna með leiðsögn -búið til viðmið með stuðningi sem hjálpa til að bæta eigin árangur í námi -nýtt sér mismunandi aðferðir við úrlausn verkefna og að kera má af mistökum -áttar sig á að tulkun upplýsinga getur verið mismunandi og sé til rökræðu -greint hvort aðferð við verkefnavinnu hafi boríð árangur	Við lok skólaárs getur barn: -sett fram einfalda áætlun um efnistök og úrlausn verkefna án aðstoðar -búið til viðmið sem hjálpa til að bæta eigin árangur í námi -kert af mistökum og nýtt sér niðurstöður við úrlausn verkefna -skoðað upplýsingar á gagnrýnan hátt og stutt skoðanir sínar með einföldum rökum -greint og kynnt hvort aðferð við verkefnavinnu hafi boríð árangur	Við lok skólaárs getur barn: -spurt spurninga og sett fram áætlun um efnistök og úrlausn verkefna -skilgreint viðmið um árangur -kert af mistökum og nýtt sér óvæntar niðurstöður við lausn verkefna -áttar sig á mismunandi túlkunum og greint milli staðreynda og skoðana með rökum -vegið og metið hvort aðferð við verkefnavinnu hafi boríð árangur og tekið þátt í mótn og miðlun viðfangsefna á skapandi hátt
<i>Skapandi og gagnrýnin hugsun</i>			
<i>Samskiptiog hópefli-jákvæðni</i>	Við lok skólaárs getur barn: -tekið leiðbeiningum um hvernig haga beri námi sínu og störfum og boríð ábyrgð á eigin vinnubrögðum -gert sér grein fyrir styrk sínum í leik og námi -unnið með öðrum að skipulögðum verkefnum með stuðningi sem tengjast námi og félagsstarfi innan skóla á jákvæðan hátt -gert sér grein fyrir eigin hlutverki í samstarfi -tekið virkan þátt í skólasamfélagitum á jákvæðan hátt -tekið leiðsögn og skilið hvað felist í uppbryggilegri gagnrýni	Við lok skólaárs getur barn: -gert sér grein fyrir til hvers er ætlast í námi og skólastarfi og boríð ábyrgð á eigin vinnubrögðum -gert sér grein fyrir styrk sínum í leik og námi -unnið með öðrum að skipulögðum verkefnum með stuðningi sem tengjast námi og félagsstarfi innan skóla á jákvæðan hátt -gert sér grein fyrir eigin hlutverki í samstarfi og verið virkur félagslega -haft áhrif á skólasamfélagið sitt með virkri þátttöku í leik og starfi -tekið leiðsögn og uppbryggilegri gagnrýni á jákvæðan hátt með stuðningi	Við lok skólaárs getur barn: -gert sér grein fyrir til hvers er ætlast í námi og skólastarfi og hagað námi sínu og störfum í samræmi við það -gert sér grein fyrir styrkleikum sínum með það að markmiði að esla og byggeja upp sjálfsmýnd sína -unnið með öðrum og lagt sitt af mörkum í samstarfi sem tengist námi og félagsstarfi innan skóla -gert sér grein fyrir eigin hlutverki í samstarfi og tekið þátt í að útfara leiðir að sameiginlegum markmiðum -hafi á virkan hátt áhrif á skólasamfélag sitt með þátttöku í leik og starfi -tekið leiðsögn og uppbryggilegri gagnrýni á jákvæðan hátt
<i>Sjálfstæði og samvinna</i>			
<i>Sjálfstæð vinnubrögð</i>	Við lok skólaárs getur barn : -þekkt mismunandi upplýsingaveit og hvaða möguleika þær gefa -notað miðla sjálfstætt við hugmyndavinnu og kynningu efnis -sýnt ábyrgð í meðferð og dreifingu upplýsinga og verið meðvitaður um gildi ábyrgrar netnotkunar	Við lok skólaárs getur barn : -notað fleiri en eina upplýsingaveitu við upplýsingaöflun og boríð saman upplýsingar -notað margvíslega miðla við öflun gagna og til stuðnings við nám -sýnt ábyrgð í meðferð og dreifingu upplýsinga, hvort sem er til persónulegra nota eða verkefnavinnu og nýtt rafraenor leiðir og samskiptamiðla af ábyrgð	Við lok skólaárs getur barn : -notað margvíslegar upplýsingaveit og hjálpartækni við öflun gagna og til stuðnings við nám -notað ýmsa miðla við nýsköpun, þróun og framsetningu upplýsinga og hugmynda -sýnt ábyrgð í meðferð og dreifingu upplýsinga hvort sem er til persónulegra nota eða verkefnavinnu og nýtt rafraenor leiðir og samskiptamiðla af ábyrgð
<i>Nýting miðla og upplýsinga</i>			
<i>Dugnaðurog brautseigja</i>	Við lok skólaárs getur barn: -gert sér grein fyrir styrkleikum sínum og sýnt þá í námi og verki -sett sér markmið og náð þeim með stuðningi -nýtt sér hæfnivíðmið með stuðningi	Við lok skólaárs getur barn: -gert sér grein fyrir styrkleikum sínum og nýtt sér þá í námi sett sér markmið í námi og unnið eftir þeim að mestu leyti -skipulagt með leiðsögn eigið nám með hliðsjón af hæfnivíðmiðum aðalnámskrár	Við lok skólaárs getur barn: -gert sér grein fyrir styrkleikum sínum og hvernig það getur nýtt sér það í námi -sett sér markmið í námi og unnið eftir þeim -skipulagt eigið nám með hliðsjón af hæfnivíðmiðum aðalnámskrár
<i>Ábyrgð og mat á eigin námi</i>			

Matsþættir – lykilhæfni

Lykilhæfni – Samþætting við kynjanámskrá Hjallastefnunnar – Matskvarði.

Öguð vinnubrögð	Skipuleggur vinnu sína
Sjálfstæð vinnubrögð	Getur unnið af sjálfstæði og öryggi
Samkipti og hópefli	Vinnur vel í hóp og sýnir umburðalyndi og hjálpssemi
Jákvæðni	Sýnir áhuga og gleði gagnvart náminu
Dugnaður og þrautseigja	Lýkur við verkefni
Kjarkur og þor	Sýnir frumkvæði og trúir á eigin getu

Námsmatskvarði er skilgreindur í fimm flokkum. Með honum er annars vegar lagt mat á á hvernig börnum gengur að ná hæfniviðmiðum hvers námssviðs og hins vegar lykilhæfni barna sem lýst er hér að framan.

F 95-100%	Framúrskarandi hæfni og frammistaða í námi
MG 80-95%	Mjög góð hæfni og frammistaða í námi
G 65-80%	Góð hæfni og frammistaða í námi
Y 50- 65%	Yfirleitt í lagi - ásættanleg hæfni og frammistaða í námi
P 0-50%	Þarf að æfa - nær ekki viðmiðum

Notast er við námsmatskvarðann þegar hæfni barns í námi er metin bæði hvað varðar þætti er tilheyra lykilhæfni og námssviði.

Námshæfniviðmið hvers árgangs snúa að þeirri hæfni sem barnið öðlast í námsferlinu og býr yfir að námi loknu. Þegar námsmat fer fram er sérstaklega leitast við að meta hversu vel barn hefur náð að tileinka sér þau viðmið sem eiga við samanber skólanámskrá.

F	Þegar barn hefur lokið við og náð að tileinka sér öll hæfniviðmið og öðlast færni í að takast á við hæfniviðmið næsta árgang.
MG	Þegar barn hefur lokið við og náð að tileinka sér 80-95% af hæfniviðmiðum
G	Þegar barn hefur lokið við og náð að tileinka sér 65-80% af hæfniviðmiðum
Y	Þegar barn hefur lokið við og náð að tileinka 50-65% af hæfniviðmiðum
P	Þegar barn hefur náð að tileinka sér innan við 50% af hæfniviðmiðum

Kannanir og próf – skimunar- og stöðupróf

6 ára börn

Mánuður	Próf	Próf
Ágúst		
September	Stafabekking	Gátlistar - LTL
Október	LTL - Lesskimun	LTL A1, Lesfimi (þau börn sem þekkja alla stafi og hljóð þeirra)
Nóvember	Stafabekking - eftirfylgni	
Desember		
Janúar	LTL A1, Sjónrænn orðaforði	
Febrúar	Læsi 2-1	Stærðfræðikönnun
Mars	LTL A1, Lesfimi/hraðlestur	
Apríl	Læsi 3-1	Stærðfræðikönnun
Maí	LTL B1, Lesfimi/hraðlestur	

7 ára börn

Mánuður	Próf	Próf
Ágúst	LTL B1, Lesfimi/hraðlestur	
September		
Október	LTL B1, Sjónrænn orðaforði	Læsi 2.1
Nóvember		
Desember		
Janúar	LTL B2, Lesfimi/hraðlestur	
Febrúar		Stærðfræðikönnun
Mars	LTL B2, Sjónrænn orðaforði	Lesmál
Apríl		Talnalykill - stærðfræði
Maí	LTL B2, Lesfimi/hraðlestur	

8 ára börn

Mánuður	Próf	Próf
Ágúst	LTL C1, Lesfimi/hraðlestur	
September		
Október	LTL C1, Sjónrænn orðaforð	Orðarún 1 - Lesskilningur
Nóvember		
Desember		
Janúar	LTL C2, Lesfimi/hraðlestur	
Febrúar	LOGOS - Skimun (Hraðlestur, les- og hlustunarskilningur, sjónrænn orðaforði og stafsetning)	
Mars		Stærðfræðikönnun
Apríl		Framsögn
Maí	LTL C2, Lesfimi/hraðlestur	Stærðfræðikönnun

9 ára börn

Mánuður	Próf	Próf
Ágúst	LTL D1, Lesfimi/hraðlestur	
September	Samræmd próf (Íslenska og Stærðfræði)	
Október	LTL D1, Lesfimi/hraðlestur - Framsögn	Orðarún 1- Lesskimun
Nóvember	Stærðfræðikönnun	
Desember		
Janúar	LTL D2, Lesfimi/hraðlestur	
Febrúar		Stærðfræðikönnun
Mars	Orðarún 2- Lesskimun	
Apríl		Framsögn
Maí	LTL D2, Lesfimi/hraðlestur	Stærðfræðikönnun

Viðmiðunarstundaskrá

Útfærsla pr. 40 min. kennslustundir		Yngsta stig						
		1.b	2.b	3.b	4.b	Samt.	Jö	Viðm.
námsgreinastundir		30	30	30	30	Tímar	mín.	mín
1. Íslenska:		7.0	7.0	7.0	7.0	28.0	0	
þar af	1.1. Talað mál, hlustun og áhorf	3.0	3.0	2.0	2.0	10.0	240	160
	1.2. Lestur og bókmenntir	2.0	2.0	3.0	2.5	9.5	220	160
	1.3. Ritun	1.0	1.0	1.0	1.0	4.0	0	160
	1.4. Málfraði	1.0	1.0	1.0	1.5	4.5	20	160
2. Erlend tungumál:		1.0	1.5	1.5	2.0	6.0	160	
þar af	2.1. Ensku	1.0	1.5	1.5	2.0	6.0	160	80
	2.2. Danska og önnur Norðurlandamál	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0	0
3. List- og verkgreinar:		6.0	6.0	5.0	5.5	22.5	0	
	<i>Listgreinar (50%):</i>	3.0	3.0	2.5	2.5	11.0	0	
þar af	3.1. Sviðslistir (dans og leiklist)	0.5	0.5	0.5	0.5	2.0	-20	100
	3.2. Sjónlistir - myndmennt	1.0	1.0	1.0	1.0	4.0	60	100
	3.3. Tónmennt	1.5	1.5	1.0	1.0	5.0	100	100
	<i>Verkgreinar (50%):</i>	3.0	3.0	2.5	3.0	11.5	0	
þar af	3.4. Heimilisfræði	2.0	1.0	0.5	1.0	4.5	60	120
	3.5. Hönnun og smiði	1.0	1.0	1.0	1.0	4.0	40	120
	3.6. Textílmennt	0.0	1.0	1.0	1.0	3.0	0	120
4. Náttúrugreinar:		3.0	2.5	3.0	2.0	10.5	0	
þar af	4.0. Náttúrufræði	3.0	2.5	3.0	2.0	10.5	0	420
	4.1. Eðlis- og efnavísindi							
	4.2. Jarð- og stjörnufræði							
	4.3. Lífvisindi							
	4.4. Umhverfismennt							
5. Samfélagsgreinar:		5.0	4.0	4.5	5.0	18.5	160	
þar af	5.1. Heimspeki, síðfr. og trúarbr. fræði	1.0	1.0	1.5	1.0	4.5	40	140
	5.2. Jafnrétti og lífsleikni	3.0	2.0	2.5	3.0	10.5	280	140
	5.3. Landaf., saga og sam-/þjóðfélagsf.	1.0	1.0	0.5	1.0	3.5	0	140
6. Skólaþróttir:		3.0	3.0	3.0	3.0	12.0	0	
þar af	6.1. Íþróttir	2.0	2.0	2.0	2.0	8.0	0	320
	6.2. Sund	1.0	1.0	1.0	1.0	4.0	0	160
7. Stærðfræði:		5.0	5.0	5.0	5.0	20.0	0	800
8. Upplýsinga- og tæknimennt:		0.0	1.0	1.0	1.0	3.0	0	
þar af	8.1. Miðlamennit og skólasafnsfræði	0.0	0.5	0.5	0.5	1.5	20	40
	8.2. Tölvunotkun og UST	0.0	0.5	0.5	0.5	1.5	20	40
9. Til ráðstöfunar/val:		2.0	2.0	2.0	1.5	7.5		
þar af	Flutt sem kjarni í önnur námssvið:	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0		
	Flutt sem bundið val í námssvið	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0		
	Sjálfstæðar valgreinar:	2.0	2.0	2.0	1.5	7.5		
SAMTALS		32.0	32.0	32.0	32.0	128.0	320	4800

Viðmið 30 30 30 30 120

Námshæfnisviðmið Aðalnámskrár grunnskóla 1.-4. bekkur

Íslenska

Unnið er samhliða með bókmenntir, lestur, ritun, talað mál og málvísi. Megin áhersla á námið er annars vegar í gegnum ritun og hins vegar úr ýmsum lestraraðferðum. Nákvæm hljóðgreining og öll hljóð íslenska stafrófsins eru lögð inn á átta vikum og strax á 5 ára kjarna eru börn farin að kveða að og skrifa stafi. Léttlestrarbækur eru í skólanum, nemendur lesa í skólanum en einnig heima. Foreldrar eru í mjög mikilvægu hlutverki í að styrkja og styðja við lestrarþjálfun barna sinna. Viðfangsefni ritunnar er reynsla nemenda hverju sinni, upplifanir þ.e. vettvangsferðir sem og skáldskapur. Nemendur fá markvissa þjálfun í að nota tungumálið á fjölbreyttan hátt. Vinna með bækur sem að auka orðafordða og málskilning. Allir nemendur Barnaskólangs fá tækifæri til að hlusta á upplestur og frásagnir. Öll námshæfnisviðmið miðast við færni barna að vori

Stærðfræði

Kennsla í stærðfræði byggir á samfelldu ferli þar sem þekking og skilningur á hugtökum, táknum og lögmálum þróast á löngum tíma og fyrir margvíslega reynslu. Aðalnámskrá grunnskóla (2005:14). Stærðfræði og tungumál, lausnir verkefna og þrauta, röksamhengi og röksemdafærslur, tengsl við daglegt líf og önnur svið eru meginþættir stærðfræðinnar. Barnaskólinn leggur megináherslu á hlutbundna vinnu þar sem gengið er út frá því að byggja ofan á fyrri reynslu nemenda. Samvinna og upplifun í gegnum verkefni eru þær leiðir sem notaðar eru til frekara náms og nemendur vinna námsefnið sitt sjálfir undir leiðsögn kennara. Öll námshæfnisviðmið miðast við færni barna að vori

Náttúrufræði

Barnaskólinn leggur aðaláherslu á útikennslu í náttúrfræði þar sem börn kynnast með fjölbreytilegum hætti sínu nánasta umhverfi með vettvangsferðum og rannsóknarleiðöngrum. Eins og aðalnámskrá grunnskóla segir er viðfangsefni náttúrufræðinnar að auka skilning barna á þeirri þekkingu sem þau hafa fyrir og gera þekkingu þeirra á náttúrunni skilmerkilegri og meðvitaðri. Börn fá öll einhverja upplifun af sínu nánasta umhverfi og þekkja til ýmissa dýra og okkar er að dýpka þessa grunnþekkingu barna. Öll námshæfnisviðmið miðast við færni barna að vori

Heimilisfræði

Samkvæmt aðalnámskrá grunnskóla 2011 fjallar heimilisfræði ummanninn, líf hans og lífsskilyrði, líkamlegar og andlegar þarfir. Markmiðið er að börn öðlist frekari þekkingu á heilbrigði, hollustu og verndun umhverfis. Börn hafa þegar fengið ágæta reynslu af heimilisverkum og því sem skiptir máli í hollustu og heilbrigði. Við upphaf skólagöngu er byggt ofan á þá reynslu með ýmsum hætti. Öll námshæfnisviðmið miðast við færni barna að vori

Íþróttir – líkams- og heilsurækt

Hreyfiþörf barna er mikil og njóta þau hverrar stundar sem gefst til að athafna sig á opnum svæðum og rýmum. Eins og segir í aðalnámskrá grunnskóla þá stuðla leikir og markvissar æfingar að eflingu skynfæra líkamans og styrkja gróf- og fínhreyfingar og eru þættir sem eiga að skipa stóran sess í íþróttakennslu fyrstu skólaárin. Barnaskólinn fléttar íþróttakennslu inn í almennt starf þar sem hreyfing er einn af þeim þáttum sem skólinn leggur mikla áherslu á til þess að ná fram sem bestri líðan barnanna. Öll námshæfnisviðmið miðast við færni barna að vori

Samfélagsfræði

Að börn skilji að sérhver maður er einstakur en jafnframt hluti af heild- fjölskyldu, skólasamfélagi, bæjarfélagi, þjóðfélagi. Þeir þekki skólaumhverfið og heimabyggðina. Þekki og hafi skilning á sögu sjálfstæði Íslendinga. Viti að til eru mismunandi menningarsvæði, siðir og venjur í heiminum. Viti hvað fornminjar og fornleifar eru og hvernig þær veiti upplýsingar um söguna. Geti aflað sér upplýsinga á fjölbreyttan hátt. Geti skynjað söguna í gegnum ábreifanlega hluti og lifað sig inn í hana í gegnum bókmenntir, ljósmyndir, kvíkmyndir og frásagnir. Megin áhersla er á útikennslu þar sem upplifun nemenda af náttúrunni er í fyrirrúmi og að þeir öðlist leikni í að nýta sér nánasta umhverfi þ.e. náttúruna – skóginn, vatnið, mýrina og skólalóðina til rannsóknarvinnu. Að nemendur læri að bera virðingu fyrir náttúrunni og að þeir kynnist einkennum náttúrunnar sem umlykur skólaumhverfið. Öll námshæfnisviðmið miðast við færni barna að vori

Upplýsinga og tæknimennt

Nám í upplýsinga og tæknimennt skal byggja á færni í að leita sér upplýsinga á sem fjölbreytilegastan hátt. Innan þessarar námsgreinar fléttast einnig hönnun og smíði. Leitast er við að börn fái sem flest tækifæri til að eiga frumkvæði að ýmiskonar sköpun sem krefst vinnu með ólíkan efnivið. Náttúran er aðal efniviðurinn og börnum er gert kleift að upplifa og skapa á eigin forsendum. Öll námshæfnisviðmið miðast við færni barna að vori

Tónmennt

Í Aðalnámskrá grunnskóla segir; Skólinn er samfélag og tónlistin á að hafa þar sama hlutverk og í þjóðfélaginu í heild sinni. Tónlist í grunnskóla á ekki einungis að vera í höndum tónmenntarkennarans, tónlistaruppeldi er allra: foreldra, bekkjarkennara[...]. Í Barnaskólanum er mikil sönghefð og hefur tónlist skipað fastan sess í öllu skólastarfi. Markmið okkar er að öll börn öðlast færni í að tjá sig í gegnum söng, æfist í samvinnu og samheldni. Tónlistin verði hluti af námi þeirra og eftir því sem þau eldast að þau nái að byggja ofan á söng með flóknari söngtextum, tjáningu og sköpun. Öll námshæfnisviðmið miðast við færni barna að vori

Leikræn tjáning

Leikræn tjáning er kennsluaðferð sem miðar að því að styrkja hvern einstakling á eigin verðleikum. Færni í að setja sig í spor annarra er numin sem og önnur túlkun og tjáning tilfinninga.

Myndmennt og textílmennt

Myndmennt og textílmennt samþættist mikið við aðrar greinar eins og íslensku, stærðfræði og samfélagsfræði. Börn öðlast færni í að tjá hugmyndir sínar í gegnum myndmennt og textílmennt ásamt því æfast fínheyfingar, einbeiting og skipulag. Öll námshæfnisviðmið miðast við færni barna að vori

Kristinfræði, siðfræði og trúarbragðafræði

Í Barnaskólam Hjallastefnunnar er haft að markmiði að fræða börnin um þjóðtrú Íslendinga, menningu hennar og sögu. Við viljum auka skilning þeirra og þekkingu á ólíkum trúarbrögðum og fræða þau um siðferðileg viðfangsefni og gildi. Mikilvægt er að stuðla að auknum skilningi, gagnkvæmri virðingu og umburðarlyndi gagnvart ólíkum trúarbrögðum, menningarsvæðum og lífsviðhorfum. Öll námshæfnisviðmið miðast við færni barna að vori

Lífsleikni

Allt starf Barnaskóla tekur mið af kynjanámskrá Hjallastefnunnar og rauði þráður markmiða aðalnámskrár í lífsleikni speglast í henni. Við byggjum starfið okkar á lotum út frá kynjanámskránni, einstaklings- og félagsþjálfun
Pessar lotur eru:

Hegðunarkennsla, framkoma og agi
Sjálfstæðiskennsla, sjálfsvitund og sjálfstraust
Viðhorfakennsla og samskiptavinna
Jákvæðnikennsla og hreinskíptni
Nálægðarkennsla og vinátta
Kraft- og kjarkkennsla, frumkvæði

Erlend tungumál - Enská

Í Barnaskóla Hjallastefnunnar er haft að leiðarljósi að byggja upp jákvætt viðhorf og áhuga á ensku. Við leggjum áherslu á að örva nemendur til að nota málið á einfaldan hátt í leik og starfi. Við kennum í stuttum lotum í gegnum söng og leik og teljum mikilvægt að nemendur fái möguleika á að hlusta á enska tungu og læri þannig blæbrigði og hljóm tungumálsins. Öll námshæfnisviðmið miðast við færni barna að vori

Kjarnanámskrá 6 ára börn

Lykilhæfni - kynjanámskrá

Lykilþættir <i>Kynjanámskrá Hjallastefnunnar</i>	Tjáning og miðlun <i>Agi</i>	Skapandi og gagnrýnin hugsun <i>Kjarkur og þor</i>	Sjáflstæði og samvinna <i>Samskipti og hópefli -jákvæðni</i>	Nýting miðla og upplýsinga <i>Sjálfstæð vinnubrögð</i>	Ábyrgð og mat á eigin námi <i>Dugnaður og þrautseigja</i>
1.bekkur	Við lok skólaárs getur barn: -talað fyrir framan hóp -hlustað á aðra í hópi með athygli og án trulana -tjáð sig um viðfangsefni sem eru í umræðunni -sagt frá hugsunum sínum og og skoðunum	Við lok skólaárs getur barn: -unnið verkefni eftir munnlegum fyrirmælum -metið eigin verk út frá fyrirfram gefnum þáttum -gert sér grein fyrir að oft er til fleiri en ein lausn á verkefnum og áttað sig á að það er í lagi að gera mistök -gert sér grein fyrir hvað eru staðreyndir -skoðað viðfangsefni út frá ólíkum hlíðum	Við lok skólaárs getur barn: -unnið eftir einföldum fyrirmælum í máli og myndum -gert sér grein fyrir hvað hugatkið styrkleiki merkir -unnið með öðrun í litlum hóp -tekið að sér hlutverk með leiðsögn kennara -	Við lok skólaárs getur barn: -leitað sér upplýsinga munnlega í sínu nánasta umhverfi -gert grein fyrir ólíkum miðlum til upplýsingaðflunar -pekkt nokkrar einfaldar reglur um netnotkun	Við lok skólangs getur barn: -skilið hvað felst í að meta eigin frammistöðu -skilið hvað námsmarkmið eru -stuðst við einfaldar aðgerðir til að skipuleggja eigið nám

Lykilhæfniviðmið eiga við allar greinar og eru metnar sérstaklega.

Íslenska

Talað mál, hlustun og áhorf

Að börn geti:

orðað hugsanir sínar og skráð þær niður
skilið samhengi í einföldum texta og túlkað texta með frásögn eða leikrænni tjáningu
greint rím og þjálfist í að fá tilfinningu fyrir hrynjanda orða

Lestur og bókmenntir:

að börn þekki hljóð allra bókstafanna og geti tengt saman í orð
að börn geti lesið frá samstöfu til samstafa og frá orðum til orða
að börn þekki frásagnarformið þula, ljóð og saga

Ritun:

að börn geti samið einfaldar sögur og ljóð
að börn þekki rétta stafdrætti

Málfræði:

Markmiðið er að börn:

þekki hugtökin bókstafur, sérljóði, samhljóði, orð og málsgrein
raðað einföldum orðum í stafrófsröð
Kynnist hugtökunum andheiti og samheiti
Kynnist hugtökunum sérljóði og samhljóði
Pekki alla stafina
Geti greint í sundur og sett saman orð
Geti gert greinamun á eintölu og fleirtölu

Skrift:

að börn læri að draga rétt til stafs
að börn læri að halda rétt á skriffæri
að börn láti stafina sitja rétt á línunum í skriftarbókinni

Leiðir að markmiðunum:

að börn semji sögur og frásagnir.
að börnum sé gefið tækifæri á að tjá sig í hópi.
að börn vinni með tungumálið í sinni víðustu mynd.
að börn fái að lesa og vinna með texta í samræmi við færni þeirra og áhuga.
að börn kynnist ólíkum frásagnarformum.

Námsmatskvarði í íslensku - 6 ára kjarni			
Lestur	Getur vel	Er á réttri leið	Parf að æfa sig betur
Getur lesið fyrirmæli og framkvæmt			
Getur fundið orðhluta í samsettum orðum			
Pekkir algengar orðmyndir			
Getur valið orð í samhengi við málsgrein			
Getur lesið léttan texta og ályktað			
Getur lesið texta og svarað spurningum			
Hefur aukið við leshraðann,			
Lesfimi að vori 45-50 orð á mínútu			
Hefur aukið við lesskilning/ LTL			
Ritun			
Vandar vinnubrögð og frágang			
Gefur sögum sínum nafn			
Getur skrifað eigin texta			
Skrifar sögu með a.m.k. 1 atburði			
Skrifar sögu sem hefur endi			
Getur skrifað sögu án aðstoðar			
Getur skrifað einföld orð og setningar			
Gerir greinarmun á stórum og litlum staf í texta			
Notar stóran staf í upphafi málsgreina			
Notar punkt í lok málsgreinar			
Hefur bil á milli orða			
Skrift			
Dregur rétt til stafs			
Heldur rétt á skriffæri			
Lætur stafina sitja rétt á línunum í skriftabókinni			
Málfræði			
Pekkir hugtökin bókstafur, orð og málsgrein			
Pekkir sérljóða og samhljóða			
Kynnist hugtökunum andheiti og samheiti			
Kynnist hugtökunum sérnöfn og samnöfn			
Pekkir stafina			
Getur greint í sundur og sett saman samsett orð			
Getur gert greinarmun á eintölu og fleirtölu			

Stærðfræði

Vinnubrögð og beiting:

Að börn þekki stærðfræðihugtökin samlagningu, frádrátt, margföldun og deilingu ásamt myndgerfingu þeirra.

Að börn séu fær um að nýta sér hlutbundna vinnu með talnagrind, einingakubbum, spilum og numicon.

Að börn öðlist leikni í að útskýra fyrir kennara og samnemendum þær leiðir sem hver og einn fer til að leysa hvert dæmi fyrir sig.

Að börnum verði tamt að fjalla um leiðir til úrlausna í smærri hópum í töluðu máli.

Að stærðfræðileg umræða verði hluti af daglegu starfi barna.

Að börn geti rökstutt niðurstöður sínar og skýrt lausnarleiðir.

Að börn geti fylgt leið á rúðuneti eða korti eftir munnlegum eða skriflegum leiðbeiningum.

Að börn öðlist frekari áhuga á stærðfræðilegum viðfangsefnum.

Að börn tengi stærðfræðilega hugsun við daglegt líf.

Tölur og reikningur:

Að börn öðlist leikni í að vinna með gildi talna a.m.k. frá 1 – 100 á mismunandi vegu, þekki sléttar og oddatölur.

Að börn sýni skilning á tugakerfinu sem sætiskerfi.

Að börn öðlist færni í að rita tölustafi og nota reikniaðgerðir.

Að börn kynnist einfaldri margföldun.

Að börnin noti tákni >, stærra en og < minna en og jafnt og. Átti sig á myndgervingu þeirra og þekki tákni.

Að börn geti notað námundun að næsta tug.

Að börn sýni leikni í hugarrekningi með heila tugi.

Algebra:

Að börn öðlist færni í að vinna með fyrsta stig algebrunnar.

Að börn geti kannað, búið til og tjáð sig um reglur í talnamynstrum og öðrum mynstrum og spáð fyrir um framhald mynsturs t.d. með því að nota líkön og hluti.

Hugmyndir að leiðum

Að börn lesi úr gögnum og túlki sem sett eru fram í töflum eða með súluritum.

Að börn geti notað tilraunir til að svara spurningum sínum um líkur t.d. með því að kasta upp teningi ítrekað.

Að börn æfi sig í að skrá mismunandi upplýsingar.

Að börn glími við fjölbreytt stærðfræðidæmi.

Að börn búi til sín eigin stærðfræðidæmi og deili með félögum sínum.

Að börn noti vasareikni til að skoða tengsl samlagningar og margföldunar með því að setja inn fastastærð í samlagningu.

Að börn noti víxlreglu í samlagningu með kubbalengju.

Að glíma við dæmi þar sem eyður eru notaðar til að tákna óþekkta stærð í jöfnu.

Að vinna með peninga/kennslupeninga; flokki eftir tegund myntar og telji saman ákveða upphæð.

Að bera saman flatarmál rétthyrninga og margföldun tveggja talna.

Námsmatskvarði í stærðfræði – 6 ára kjarni	Getur vel	Er á réttri leið	Parf að æfa sig betur
Skrifar tölustafina 0 – 20 í réttri röð			
Kynnist og vinnur með tölur upp í 100			
Getur lagt saman tveggja stafa tölur með hlutbundnum gögnum eins og talnagrind, numicon, einingakubbum			
Getur dregið frá tveggja stafa tölur með hlutbundum gögnum eins og talnagrind, numicon, einingakubbum			
Færni í að nota og skilja stærðfræðihugtökin samlagning og frádráttur			
Þekkir tugi og einingar			
Þekkir einfalt talnamynstur			
Getur mælt lengd með óstöðluðum mælieiningum t.d. bréfaklemmum og blýöntum			
Þekkir heilu tímana á klukku			
Þekkir hálfa tímann á klukku			
Þekkir vikudagana og röð þeirra			
Þekkir fjölda mánaða í einu ári			
Þekkir nöfn mánaðanna			
Þekkir röð mánaðanna			
Þekkir íslensku peningana			
Hefur kynnst grunnformunum			
Getur flokkað hluti/gögn í flokka			
Getur raðað einföldum gögnum í súlurit			
Þekkir grunnhugtök stærri og minni, fleiri og færri, jafnmargir, þekki tákni og átti sig á myndgervingu þeirra.			
Getur tengt saman tölutákn og fjölda			
Þekkir sléttar tölur og oddatölur			
Hefur kynnst einfaldri margföldun			
Þekkir talnalínu			

Náttúrufræði

Að börn þekki og vinni með hugtökin hiti, kului og frost.
Að börn fylgist með breytingum á eiginleikum vatns og velti fyrir sér orsökum s.s. þegar pollar frjósa og snjór bráðnar.
Geri athuganir sem sýna rúmmál lofts t.d. með því að setja krukkur á hvolf ofan í vatn, vinna með óuppblásnar og uppblásnar blöðrur á vogarstöng.
Að börn kynnist því hvers vegna hlutir fara af stað, stöðvast og breyta um stefnu.
Geri athuganir með skugga, s.s. teikni útlínur af skugga, búi til skuggamyndir.
Að börn ræði um áhrif sólarljóssins á hitastig lofts og vatns, hitastig í skugga og í sólarljósi og líkamann.
Að börn ræði eðli og varanleika breytinga í náttúrunni sem eru vegna áhrifa vinda og vatns, áhrifa mannsins og áhrifa náttúruhamfara.
Að börn skoði og fjalli um fjölbreytileika steinaríkisins
Að börn skoði og fjalli um strandlengju m.a. með tilliti til munar á flóði og fjöru og fjölbreytileika.
Að börn þekki árstíðirnar og einkenni þeirra.
Að börn ræði og þekki ólík birtingarform vatnsins í náttúrunni s.s jöklar, ár, og læki, rigningu og snjókomu.
Að börn þekki algengustu húsdýrin á Íslandi.
Að börn þekki nokkur séreinkenni dýra og plantna út frá athugun og samanburði.

Samfélagsfræði

Markmið er að börn:

kynnist því hvernig sagan er allt í kringum okkur og að við erum hluti af henni
læri um Alþingi og að á Íslandi sé ríkisstjórn og að aðrar þjóðir eiga eins og við
þjóðhátiðardag, þjóðsöng og þjóðhöfðingja
læri um ólíka siði og venjur í heiminum
kynnist því hvað fornminjar eru
kynnist því að saga okkar var til löngu fyrir skrásetningu á bók
átti sig á ólíkum fjölskylduformum

Þessum markmiðum náum við m.a. með því að fara í vettvangsferðir, heyra um og upplifa söguna í gegnum ábreifanlega hluti s.s. byggingar, minnismerki, sögustaði í náttúrunni og gamla muni.

Íþróttir – líkams- og heilsurækt

Líkamsvitund, leikni og afkastageta

Að börn geti:

Tekið þátt í leikjum og leikreinum æfingum sem efla líkamspol, hraða, viðbragð og kraft.
Tekið þátt í leikjum sem veita útrás fyrir hreyfiþörf.
Framkvæmt æfingar sem efla liðleika, líkamsreisn og líkamsstöðu.
Tekið þátt í æfingum og leikjum með ýmis ahöld.

1 sundstig.

Staðið í botni og andlit fært í kaf 10 sinnum.
Flot á bringu eða baki m/án hjálpartækja.
Ganga með andlit í kafi 2,5 metra.
Bringusunds fótatök við bakka

Félagslegir þættir

að börn geti umgengist sundstað á öruggan hátt.
að börn geti klætt sig í og úr fötum og gengið um búningsklefann eins og reglur segja til um.

Heilsa og efling þekkingar

að börn geti tekið þátt í umræðum um umhirðu líkamans.
að börn geti gert skil á helstu líkamsheitum eins og höfuð, brjóst, bak, fótleggir, armar.

Upplýsinga og tæknimennt

Við upphaf skólagöngu hafa mörg börn þegar kynnst nútímatækni eins og tölvunotkun af ýmsum toga. Verkefnið er því að auðga þá þekkingu sem fyrir er.

Markmið er að börn;

geti notað kennsluforrit sem hæfa
geti notað teikniforrit
hafi lært að prenta skjal
hafi lært staðsetningu stafa og talna á lyklaborði samhliða færni í lestri og stærðfræði

Tónmennt

Markmiðið er að börn;

þjálfist í að syngja ýmis lög með misjafnlega þungum texta
öðlist færni í að beita röddinni í samræmi við aðstæður
þjálfist í hlustun
þjálfist í að skapa eftir tónlist þ.e. í hreyfingu og myndmennt
þjálfí taktskyn með púls, einföldu hrynmynstri og áherslu í gegnum hreyfingu
vinni með tónlistarhugtökin veikt og sterkt, háir tónar og djúpir tónar, hratt og hægt, bjart
og dimmt

Myndmennt og textílmennt

Markmiðið er að börn;

þjálfist í að klippa

vinni myndræna frásögn úr nánasta umhverfi, upplifunum og ímyndunum með því að nota á fjölbreytilegan hátt viðeigandi efni, verkfæri og tækni

þjálfist í að nota flatt form

þekki hugtakið grunnform og geti beitt því í myndgerð

þjálfist í að teikna/mála/lita í tengslum við textílverkefni

þekki frumlitina og geri einfaldar litablöndur

þræði grófa nál

þekki hugtakið myndbygging og viti hvað er nálægð og fjarlægð

saumi þræði spor

taki þátt í umræðum um fagurfræðileg sjónarmið í einfaldri mynd s.s. lit, lögun, glaðlegt, hlýlegt, fallegt

Leikræn tjáning

Markmiðið er að börn;

þjálfist í að lifa sig inn í ímynduð hlutverk og aðstæður með því að vera önnur eða annað en þau eru í sjálf (persónur, hlutir eða umhverfi)

gerist sérfræðingar um einhver málefni og leiti lausna

túlki hversdagslegar aðstæður og athafnir á leikrænan hátt

túlki ævintýri, frásagnir og umhverfi með kyrrmyndum

takist á við vandamál í ímynduðum heimi

noti látbragð og hreyfingu til að tjá líðan og tilfinningar

noti röddina til að túlka hljóð í umhverfinu

standi kyrr og lesi upphátt úr eigin verkum

sjáí leiksýningar atvinnumannna

þjálfist í að segja frá á skipulegan hátt

Kristinfræði, siðfræði og trúarbragðafræði

Markmið er að börnin;

fáist við siðræn viðfangsefni sem tengjast vináttu og skilji munin á hugtökunum rétt og rangt, mitt og þitt og fyrir gegning

geri sér ljóst að allir eru ólíkir og einstakir

fræðist um ólíkar sköpunarsögur ólíkrar trúarbragða

kynnist sögu jólahátíðarinnar og læri einfalda jólasálma

fræðist um bernsku Jesú og aðstæðum sem börn bjuggu við á hans dögum

skoði kirkjur

þekki tilefni páskanna

gerir sér grein fyrir hvað er bæn og valdar bænir

Heimilisfræði

Markmiðið er að börn;

kynnist því að til eru bæði hollar og óhollar fæðutegundir
kynnist því hvaða fæðutegundir eru góðar og slæmar fyrir tennurnar
kynnist einföldum eldhúsáhöldum
þekki dl-mál, msk og tsk
fái verklega þjálfun með aðstoð kennara
læri nöfn algengra fæðutegunda
geri sér grein fyrir því hvaðan matvælin koma sem notuð eru
geri sér grein fyrir því að örverur eru til í umhverfi okkar
hjálpi til við tiltekt og hreingerningu í eldhúsi
læri borðsiði

Kjarnanámskrá 7 ára börn

Lykilhæfni – kynjanámskrá

2. bekkur	Tjáning og miðlun	Skapandi og gagnrýnin hugsun	Sjálfstæði og samvinna	Nýting miðla og upplýsinga	Ábyrgð og mat á eigin námi
<i>Kynjanámskrá Hjallastefnunar</i>	<i>Agi</i>	<i>Kjarkur og Þor</i>	<i>Samskipti og hópefli-jákvæðni</i>	<i>Sjálfstæði vinnubrögð</i>	<i>Dugnaður og brautseigja</i>
Matsþættir <i>Við lok skólaárs getur barn:</i>	-Tjáð hugsanir sínar fyrir framan hóp -Hlustað á aðra og meðtekið upplýsingar -Tekið virkan þátt í umsræðum þegar við á -Komið þekkingu sinni á framfæri eins og við á hverju sinni	-Unnið eftir einföldum verklýsingum -Metið eigin verk og annarra út frá fyrirfram gefnum þáttum. -Gert sér grein fyrir að oft er til fleiri en ein rétt lausn á verkefnum og áttad sig á að það er í lagi að gera mistök -Gert sér grein fyrir að munur er á staðreyndum og skoðunum -Fundíð úrlausn á raunhæfu viðfangsefni með leiðsögn	-Unnið eftir fyrirmælum og sýnt sjálfstæði í vinnubrögðum -Þekkt nokkra styrkleika hjá sjálfum sér -Unnið með öðrum í litlum og stórum hópum -Borið ábyrgð á ákveðnu hlutverki með leiðsögn kennara	-Leitað sér upplýsinga úr einföldum rituðum heimildum -Nýtt upplýsingar og heimildir með stuðningi -Þekkt grunnreglur um netnotkun	-Metið jákvæða þætti á eigin frammistöðu í námi -Skilið hvenær námsmarkmiðum er náð -Tekið þátt í að skipuleggja eigið nám með leiðsögn

Lykilhæfnivíðmið eiga við allar greinar og eru metnar sérstaklega.

Íslenska

Talað mál, hlustun og áhorf

Að börn geti tjáð sig skýrt og greinilega
Að börn geti túlkað texta með upplestri, frásögn eða leikrænni tjáningu
Að börn geti flutt af eigin frumleika þulur og kvæði

Lestur og bókmenntir

Að börn geti lesið fyrirmæli og fylgt þeim eftir
Að börn geti lesið léttan texta og ályktað
Að börn geti fundið orðhluta í samsettum orðum
Að börn geti valið orð í samhengi við málsgrein
Að börn geti orðað og ritað hugsanir sínar, þrár og reynslu og lýst hlutum og atburðum
Að börn geti lesið sér til gagns og ánægju
Að börn geti valið sér lesefni eftir áhugasviði
Að börn þekki og skilji hugtökin söguhetja og persóna
Að börn þekki og skilji hugtökin rím og vísa í bragfræði

Ritun

Að börn geti dregið til stafs
Að börn geti stafsett stutt orð
Að börn geti beitt einföldum stafsetningareglum
Að börn þekki og skilji hugtökin upphaf, meginmál og lokaorð
Að börn geti samið texta frá eigin brjósti svo sem sögu, frásögn, ljóð eða skilaboð
Að börn geti skrifað texta á tölvu og þau geti beitt einföldum aðgerðum í ritvinnslu
Að börn vandi vinnubrögð og frágang

Málfræði

Að börn þekki hugtökin bókstafur, orð og málsgrein
Að börn þekki sérljóða og samhljóða
Að börn geti gert greinarmun á eintölu og fleirtölu
Að börn hafi tilfinningu fyrir kyni, tölu, falli og stigbreytingu
Að börn þekki hugtökin samheiti og andheiti
Að börn þekki hugtökin sérnöfn og samnöfn
Að börn þekki merkingu orða í gegnum orðaleik

Þessum námshæfniviðmiðum náum við m.a. með því að nemendur tjáí sig fyrir framan skólfélaga sína og séu í vinnu sem krefst munnlegrar tjáningar, æfingum í að stafsetja rétt með þjálfun sjónminnis og vinnu við ýmis konar ritunarverkefni. Nemendur fá fjölbreytt viðfangsefni sem örva þá til lestrar- og lesskilnings og auki um leið á orðaforða þeirra. Peir fá ríkuleg tækifæri til tjáningar og hlusta á frásagnir bæði barna og fullorðinna.

Námsmatskvarði í íslensku – 7 ára kjarni			
Lestur	Getur vel	Er á réttri leið	Parf að æfa sig betur
Getur lesið fyrirmæli og framkvæmt			
Getur fundið orðhluta í samsettum orðum			
Pekkir algengar orðmyndir			
Getur valið orð í samhengi við málsgrein			
Getur lesið léttan texta og ályktað			
Getur lesið texta og svarað spurningum			
Hefur aukið við leshraðann			
Lesfimi 75-80 orð á mínu			
Hefur aukið við lesskilning sinn/Læsi			
Ritun			
Vandar vinnubrögð og frágang			
Skrifar sögu sem er með aðalpersónu			
Gefur sögum sínum nafn			
Getur skrifað eigin texta			
Skrifar sögu með a.m.k. 1 atburði			
Skrifar sögu sem hefur endi			
Getur skrifað sögu án aðstoðar			
Getur skrifað einföld orð og setningar			
Gerir greinarmun á stórum og litlum staf í texta			
Notar stóran staf í upphafi málsgreina			
Notar punkt í lok málsgreinar			
Hefur bil á milli orða			
Skrift			
Dregur rétt til stafs			
Heldur rétt á skriffæri			
Lætur stafina sitja rétt á línunum í skriftabókinni			
Málfræði			
Pekkir hugtökin bókstafur, orð og málsgrein			
Pekkir sérljóða og samhljóða			
Kynnist hugtökunum andheiti og samheiti			
Kynnist hugtökunum sérnöfn og samnöfn			
Kann og getur nýtt sér íslenska stafrófið			
Getur greint í sundur og sett saman samsett orð			
Getur gert greinarmun á eintölu og fleirtölu			

Stærðfræði

Vinnubrögð og beiting stærðfræðinnar

Að börn geti:

lesið texta um stærðfræðileg viðfangsefni og greint um hvað hann fjallar.
útskýrt og sett fram eigin lausnir skriflega og samið sögur út frá stærðfræðilegum verkefnum, bæði sínum eigin og annarra.

unnið með öðrum að lausn verkefna daglegs lífs, rætt mismunandi leiðir og skýrt lausnarferli sitt fyrir öðrum.

rökstutt reikningsaðferðir sínar.

spurt spurninga og leitað að tilgátum sem gætu skýrt verkefnið.

Tölur og reikningur

Að börn geti:

skráð og nýtt sér tölur yfir 100.

raðað náttúrulegum tolum og boríð saman, bæði með lýsingarorðum og táknum.
þekkt neikvæðar tölur í eðlilegu samhengi t.d. á hitamæli og í notkun á reiknivélum.
sett upp margföldunartöfluna frá 5 x og upp úr.

notað reiknivél til að skoða eiginleika talna.

sýnt leikni í hugarreikningi með hundruð og þúsund og kunna aðferðir til að reikna í huganum einföld og aðgengileg dæmi með tveggja stafa tolum.

æft sig í að nota mynt og seðla, áætla, telja og skrá peningaupphæðir og gefa til baka.

notað reikniaðgerðirnar samlagningu, frádrátt og margföldun

öðlast færni í að fást við þrautir þar sem þarf að beita útreikningum.

breytt mynstri af einu formi yfir á annað með því að nota hluti, töflur, gröf, reiknivélar,
talað eða ritað mál og tákna.

Algebra: Áttað sig á eiginleikum jafnaðarmerkisins og geti rökstutt hvað gerist þegar sömu stærð er bætt við báðum megin við jafnaðarmerkið.

Rúmfræði og mælingar

Að börn geti:

skilið hvað átt er við með orðunum stækkun og smækkun og geti stækkað og smækkað flataarmyndir, t.d. með því að nota pinnabretti.

talið út hnit heilla talna á láréttu og lóðréttu talnalínu og teikni hluti inn í hnitakerfið, t.d. í sjóorrustuleik.

æft sig í að búa til þrívíða hluti s.s. ferstrending, sívalning og kúlu

Þekki grunnformin: hringur, þríhyrningur og ferningu.

unnið með höfuðáttirnar á landakorti, beri saman við staðhætti og ákveði höfuðáttirnar í umhverfinu.

náð tökum á að beita aðferðum við að telja fjölda í safni og flokka

mælt lengdir með ýmsum mælitækjum

notað hugtökin tvöfalt, þrefalt, fjórfalt... og helmingur, þriðjungur, fjórðungur... bæði í sambandi við tölur og aðrar stærðir t.d. lengd strika.

þekkt heilu og hálfu tímana á klukku sem og hugtökin að vanta korter í og yfir

Tölfræði og líkindi

útskýrt og túlkað upplýsingar úr töflum og súluritum.

Námsmatskvarði í Stærðfræði – 7 ára kjarni	Getur vel	Er á réttri leið	Parf að æfa sig betur
Skrifar tölustafina 0 – 50 í réttri röð			
Kynnist og vinnur með tölur upp í 100			
Reikniaðgerðin; samlagnig			
Getur lagt saman			
Reikniaðgerðin; frádráttur			
Getur dregið frá			
Þekkir tugi, einingar og hundrað			
Þekkir einfalt talnamynstur			
Getur haldið áfram með mynstur			
Þekkir hálfan og heilan tíma á klukku			
Þekkir skiptingu ársins í árstíðir, vikur, daga og mánuði			
Getur unnið úr orðadæmum			
Þekkir sléttar tölur og oddatölur			
Þekkir neikvæðar tölur			
Þekkir margföldunartöfluna 1x - 4x			
Getur nýtt sér reiknivél			
Þekkir íslensku peningana og getur talið þá			
Hefur kynnst grunnformunum			
Þekkir merkin >=<			
Þekkir plúsheiti tölunnar 10			
Vald á hugarreikningi			
Getur raðað einföldum gögnum í súlurit			
Getur talið út hnit heilla og hálfra talna á talnalínu			
Áttar sig á að það sé jafnt sitthvoru megin við jafnaðarmerkið			
Þekkir talnalínu og getur skráð inn á hana			
Talnaleikni, getur fundið tölur á undan og eftir			
Getur mælt í cm			
Þekkir flatarmál			
Getur fundið tvöfalt meira og helmingi minna			
Þekkir raðtölur			
Getur lesið af hitamæli			
Þekkir þrívíð form			
Þekkir marghyrnингa og hring			
Getur speglað og fundið speglunarás			

Náttúrufræði

Að börn geti:

gert athuganir á mismunandi efnum, s.s. leðri, pappír og plasti, út frá eiginleikum, notkun og möguleikum til endurvinnslu.

gert athuganir með skugga t.d. að skuggar eru svæði sem ljós nær ekki til.

gert einfaldar tilraunir sem sýna stöðurafmagn s.s. í rafmögnuðu hári og með því að nudda fótum við teppi.

gert veðurathuganir yfir ákveðið tímabil og kanni; hitastig, ofankomu og styrkleika winds. þekkt mun á virkum og óvirkum eldstöðvum.

gert athuganir þar sem fylgst er með einföldum lífsferlum, s.s. sáningu fræja.

gert sér grein fyrir að barn verður til vegna samruna efna frá báðum foreldrum.

skoðað útlitseinkenni og velti fyrir sér hvaða einkenni hafa erfst frá föður og hver frá móður.

þekkt helstu líffæri og starfsemi þeirra, s.s. hjarta, maga og lungu.

rætt um hvernig umhverfi lífvera og mismunandi lífsskilyrði geta mótað einkenni þeirra, s.s. með samanburði á fuglum í votlendi og skógi.

flokkað dýr eftir því hvað þau éta, þ.e. hvort þau nærist á plöntum eða öðrum dýrum.

Heimilisfræði

Að börn geti:

lært hvers vegna fæðutegundum er raðað í fæðuhring/fæðudúk

gert samanburð á hollum og óhollum fæðutegundum fyrir tennurnar

þekkt einföld eldhúsáhöld og geti notað þau

mælt í heilu og hálfu með dl-máli, msk. og tsk.

lært að hreinsa og brytja ávexti og grænmeti með hníf

lært hvað fæðuflokkarnir heita

bragðað og snert þau matvæli sem notuð eru og lýst þeim

áttuð sig á hver er munur á góðum og slænum örverum

komist að niðurstöðu um hvað þau geti lagt af mörkum til að vernda umhverfið sitt

lært einfalda flokkun af sorpi frá heimilum

Íþróttir – líkams- og heilsurækt

Líkamsvitund, leikni og afkastageta

Að börn geti:

- notið æfinga og leikja sem efla samspil skynjunar og hreyfingar.
- haldið áfram að æfa grunnhreyfingar og lært að tengja mismunandi hreyfingar saman.
- tekið þátt í ýmsum leikjum sem efla líkamsþol, hraða og viðbragð.
- tekið þátt í ýmsum leikjum sem efla kraft.

Sund

Að börn geti:

- flotið á baki og bringu.
- beygt hné og kreppt ökkla.
- spryrnt sér frá bakka og flotið áfram.
- synt skriðsund
- gert skil á fótatökum í baksundi og bringusundi.
- gert skil á armtökum í bringusundi.

2. Sundstig

- Marglyttuflot með því að rétta úr sér.
- 10 m bringusund með eða án hjálpartækja.
- 10 m skólabaks fótatök, m/án hjálpartækja
- Spyrna og renna með andlit í kafi 2,5 m.
- Hoppa af bakka í laug.

Félagslegir þættir

Að börn geti:

- Tekið þátt í ýmsum leikjum sem veita útrás fyrir hreyfijörf og spennu.

Heilsa og efling þekkingar

Að börn geti:

- Spennit og slakað á vöðvum og hvílst.
- Farið í gönguferðir, ratleiki og stundað útvist á öllum tínum skólaársins.

Samfélagsfræði

Að börn geti:

þekkt nokkur örnefni, kennileiti, sögustaði og sögupersónur tengdar Íslendingasögunum í heimbyggðinni
tileinkað sér sögur og frásagnir tengdar heimabyggðinni
þekkt íslenska fánann og hvað litir hans takan, skjaldamerki Íslands og söguna af landvættunum
lært um hlutverk nokkurra þjónustu stofnanna í samféluginu s.s. skóla, sjúkrahúsa og löggreglu
kynnst ólíkum störfum, t.d. til sjávar og sveita
áttar sig á mikilvægi samskipta við útlönd
gert sér grein fyrir að til eru mismunandi menningarsvæði, siðir, venjur og trúarbrögð í heiminum
kynnst sögu og þróun jarðar

Þessum markmiðum náum við m.a. með því að þjálfa börn í að skrá atburði og athuganir, skrá dagbók og að æfa börn í að vinna með öðrum að afmörkuðum verkefnum. Skoða myndir af ólíku fólki, svæðum og menningu úr myndasafni, dagblöðum eða tímaritum, taka eftir fréttum af fólki í útvarpi, sjónvarpi eða á veraldarvefnum.

Upplýsinga og tæknimennt

Að börn geti:

áttar sig á hvernig lyklaborð skiptist í hægri og vinstri hluta
ritað texta í ritvinnslu
notað ákveðna sérlykla á lyklaborði, s.s. að eyða texta, leiðréttta texta og
rita stóra stafi
vistað skjöl og náð í vistuð skjöl

Tónmennt

Markmiðið er að börn:

þjálfist í að túlka tónverk
þjálfist í að skapa sín eigin tónverk
þjálfist í hljóðfærarotkun s.s. stafir, litlar trommur, þríhorn og fleira
auki lagaforða í fjölbreyttum stíllegendum
þjálfist í að flytja lög með mismunandi stíllegendum
finni leiðir til að geyma tónlistarhugmyndir sínar og tjá þær öðrum
þekki og geti greint milli algengustu skólahljóðfæra

Myndmennt og textílmennt

Markmiðið er að börn:

öðlist færni í að klippa út form
geri litablöndur úr frumlitunum og þekki sex lita hringinn
saumi nokkur einföld útsaumsspor
þekki hugtakið áferð og geti beitt því í mynd
læri að ganga frá enda
þekki helstu listaverk í nánasta umhverfi skólans
lýsi munnlega skoðunum á mynd á eigin forsendum
þjálfist í að nota hugtök og heiti sem tengjast viðfangsefnum greinarinnar

Leikræn tjáning

Markmiðið er að börn:

þjálfist í að lifa sig inn í ímynduð hlutverk og aðstæður með því að vera önnur eða annað en þau eru í sjálf (persónur, hlutir eða umhverfi)
gerist sérfræðingar um einhver málefni og leiti lausna
túlki hversdagslegar aðstæður og athafnir á leikrænan hátt
túlki ævintýri, frásagnir og umhverfi með kyrrmyndum
takist á við vandamál í ímynduðum heimi
noti látbragð og hreyfingu til að tjá líðan og tilfinningar
noti röddina til að túlka hljóð í umhverfinu
standi kyrr og lesi upphátt úr eigin verkum
sjái leiksýningar atvinnumannar
þjálfist í að segja frá á skipulegan hátt

Kristinfræði, siðfræði og trúarbragðafræði

Að börn geti:

þekkt hugtakið aðventa og siði og tónlist sem tengjast henni
kynnist völdum sögum úr lífi Jesú, þ.m.t. frásögnum af dauða og upprisu hans
fræðst um trúarhátiðir ólíkra trúarbragða

Erlend tungumál – Enska

Að börn geti:

lesið einfaldar setningar
skrifað orð eftir fyrirmynnd
gefið einfaldar upplýsingar um sig sjálf
tekið þátt í einföldum samskiptaleikjum
tekið þátt í einföldu samtali
tekið undir í söng og farið með þulur

Lífsleikni

Markmið er að börn:

geti sett hugtakið jafnrétti í margbreytilegt samhengi
hafi áræði til að spyrja gagnrýninna spurninga
sýni frumkvæði og sköpun í samskiptum og vinnu
geri sér grein fyrir að fólk er ólíkt og læri að bera virðingu fyrir sérstöðu annarra
þjálfist í notkun reiðhjóls á leiksvæðum og stígum
kunni skil á umferðarreglum sem gilda um hjólandi vegfarendur

Kjarnanámskrá 8 ára börn

Lykilhæfni – kynjanámskrá

3. bekkur <i>Kynjanámskrá Hjallastefnunar</i>	Tjáning og miðlun <i>Agi</i>	Skapandi og gagnrýnin hugsun <i>Kjarkur og Þor</i>	Sjálfstæði og samvinna <i>Samskipti og hópefli-jákvæðni</i>	Nýting miðla og upplýsinga <i>Sjálfstæð vinnubrögð</i>	Ábyrgð og mat á eigin námi <i>Dugnaður og þrautseigja</i>
Matsþættir <i>Við lok skólaárs getur barn:</i>	-Tjáð hugsanir og skoðanir sínar fyrir framan hóp -Hlustað á aðra og áttað sig á skoðunum og hugmyndum annarra -Notað einfaldan orðaforða sem tengist umfjöllunarefnini hverju sinni og tekið tillit til mismunandi viðmælenda -Komið þekkingu sinni, skoðnum og hugsunum á framfæri eins og við á hverju sinni	-Unnið sjálfstætt eftir verklýsingum og úrlausn verkefna -Metið eigin verk og annarra úr fyrirfram gefnum þáttum -Gert sér grein fyrir að oft er til fleiri en ein rétt lausn á verkefnum og læra má á mistökum -Gert sér grein fyrir að munur er á staðreynum skoðunum -Endurskoðað úrlausn viðfangsefni með leiðsögn	-Unnið eftir fyrirmælum og sýnt sjálfstæði í vinnubrögðum -Gert sér grein fyrir styrkleikum sínum -Unnið með öðrum að skipulögðum verkefnum sem tengast námi -Borið ábyrgð á ákveðnu hlutverki í samstarfi við aðra -Nýtt sér leiðsögn á uppbyggilegan hátt	-Leitað upplýsinga í ólíkum miðlum með leiðsögn -Nýtt upplýsingar og heimildir við eigin verkefnasköpun -Skilið og nýtt sér grunnreglur um netnotkun	-Gert sér grein fyrir styrkleikum sínum -Séð hvenær það hefur náð markmiðum í námi -Tekið þátt í að skipuleggja eigið nám

Lykilhæfniviðmið eiga við allar greinar og eru metnar sérstaklega

Íslenska

Talað mál, hlustun og áhorf

Að börn geti:

flutt áheyrilegar frásagnir eða leiktexta.
skrifað einfaldan texta eftir upplestri.
svarað spurningum í heilli setningu.
greint frá sinni reynslu og skipst á uppýsingum við félagana.

Lestur og bókmenntir

Að börn geti:

lesið skýrt og áheyrilega.
lesið sér til gagns og ánægju.
aflað sér upplýsinga úr ákveðnum gagnagrunni s.s. bókum eða á rafrænu formi
Að börn bekki:
frásagnarformin saga, skopsaga, brandarar og ljóð, rímuð og órímuð.
skilji hugtökin söguþráður, boðskapur og sögulok.

Ritun

að börn sýni vönduð vinnubrögð
að börn geti dregið rétt til stafs og skrifað skýrt og læsilega.
að börn kunni að stafsetja fjögurra og fimm stafa orð.
að börn hafi jafnt og hæfilegt bil á milli orða.
að börn setji upphafsstaf á eftir punkti.
að börn geti skrifað einfaldan texta á tölvu.
að börn geti orðað og skráð niður hugsanir sínar, þrár og reynslu.

Málfræði

Að börn bekki:

beygingu fallorða og geti fundið dæmi um nafnorð.
lýsingar- og sagnorð.
kyn nafnorða (kk, kvk, hk).
regluna um n/nn.
regluna um ng/nk.
regluna um tvöfalda samhljóða.

Að börn kunni skil á:

stafrófinu
stórum og litlum staf
sérhljóðum og samhljóðum
sérnöfnum og samnöfnum
andheitum og samheitum
samsettum orðum
eintölu og fleirtölu

Þessum viðmiðum náum við m.a. með því að börn endursegi og flytji frásagnir, sögur og ljóð, eigin texta eða annarra og nota upplestur, leikræna tjáningu og söng til að túlka efnið. Æfingar í að stafsetja rétt upp í fimm stafa orð. Þau semji og riti út frá ólíkum frásagnarleiðum. Hvetja nemendur til að lesa sér til gagns og gaman.

Námsmatskvarði í íslensku – 8 ára kjarni			
Málfræði og stafsetning	Getur vel	Er á réttri leið	Parf að æfa sig betur
Pekkir nafnorð			
Sérnöfn, stór stafur			
Samnöfn , líttill stafur			
Kyn nafnorða, kk, kvk, hk			
Pekkir mun á sérljóðum og samhljóðum			
Getur raðað orðum í stafrófsröð eftir fyrsta bókstaf			
Pekkir lýsingarorð			
Getur fundið samheiti orða			
Getur fundið andheiti orða			
Pekkir sagnorð			
Einfaldir og tvöfaldir samhljóðar			
Samsett orð			
Getur fundið eintölu og fleirtölu orða			
Ritun og skrift	Getur vel	Er á réttri leið	Parf að æfa sig betur
Sýnir vönduð vinnubrögð			
Dregur rétt til stafs og skrifar skýrt og læsilega			
Getur skrifað eigin texta			
Notar punkt í lok málsgreina			
Gerir greinarmun á litlum og stórum staf			
Notar bil á milli orða			
Pekkir til grunnþátta í uppbyggingu texta, upphaf, meginmál og niðurlag			
Getur skrifað stuttan texta á tölvu og beitt einföldustu aðgerðum í ritvinnslu			
Lestur	Getur vel	Er á réttri leið	Parf að æfa sig betur
Lesfimi 105-110 orð á minútu			
Er að auka við lesskilning sinn/ orðarún			
Les áheyrilega			
Pekkir til hugtaka eins og persónu, söguþráð, umhverfi og boðskap			
Getur aflað sér upplýsinga úr ákveðnum gagnagrunni s.s úr bókum eða á rafrænuformi			

Stærðfræði

Vinnubrögð og beiting stærðfræðinnar

að börn geti sett fram einfaldar röksemdafærslur í mæltu og rituðu máli, að þau geti túlkað og sannreyn / prófað niðurstöður sínar.

að börn temji sér að nota þekktar staðreyndir til að álykta út frá.

Þjálfist enn frekar í að skrá svör sín við dænum með því að nota talnatákn og aðgerðarmerki.

að börn geti notað aðferðir eins og að setja dæmið á svið, nota áþreifanlega hluti, giska á lausn, teikna myndir eða leysa einfaldara verkefni af skyldum toga.

að börn vinni með öðrum að lausn þrauta, ræði um og prófi mismunandi lausnarleiðir og skýri lausnarferli sitt fyrir öðrum.

að börn hafi kynnst notagildi stærðfræði í verslun og handverki, til að lýsa og skýra fyrirbæri í náttúrunni og daglegu lífi.

að börn semji sögur um stærðfræðileg verkefni og sýni hvernig þau geta verið sprottin úr ólíku samhengi.

Tölur og reikningur

að börn geti lesið og skrifað náttúrulegar tölur allt að 10.000.

að börn þekki og geti gert skil á aðgerðarmerkjum +, -, x, /, =, < og >.

að börn þekki sætisgildin eining, tugur, hundrað og þúsund.

að börn geti reiknað á talnalínu.

að börn þekki og geti nýtt sér reikniaðgerðirnar summa/samlagning, mismunur/frádráttur, deiling og margföldun.

að börn þekki talnamynstur í margföldunartöflum og geti borið saman mynstur í mismunandi töflum.

að börn kunni að lesa á klukku og tölvuúr.

að börn kynnist því að vinna með tíma og tímaáætlanir.

að börn læri að geyma tug og hundrað.

að börn geti tekið til láns, tug og hundrað.

að börn hafi tileiknað sér færni til að setja upp dæmi í tugahús

að börn geti námundað að tugi, hundraði og þúsund.

að börn geti notað margföldunartöfluna (0 – 10 x sinnum töfluna) sér til gagns.

að börn geti margfaldað tvær tölur með einni tölu.

að börn hafi kynnst hugtakinu deiling og geti reiknað einföld dæmi.

að börn geti lesið, notað og skrifað einföld almenn brot.

að börn kunni að nota vasareikni.

að börn geti leyst orðadæmi.

að börn kynnist neikvæðum tölum í eðlilegu samhengi t.d. að skoða á talnalínu og vasareikni hvað gerist þegar talið er niður.

Hlutföll

að börn þekki hlutföllin helmingjur, þriðjungur og fjórðungur.

að börn geti skipt safni áþreifanlegra hluta í gefnum hlutföllum, t.d. 1:2.

Algebra

Að börn hafi öðlast færni í að:

leysa jöfnur, dæmi: $(2 + \underline{\quad}) = 4$.

nota bókstafi í stað talna.

vinna með talnarunur.

Rúmfræði og mælingar

Að börn geti:

unnið með speglun og þekki eiginleika speglunarássins.

unnið með speglunarása og samhverfar myndir.

unnið með hnitakerfi og þekki x ás og y ás.

notað einföld rúmfræðihugtök við lýsingu og könnun fyrirbæra í umhverfinu.

unnið með ummál, flatarmál og mælingar.

að börn þekki:

hugtökin þyngd og hitastig.

hvaða mælieiningar eru heppilegar til að mæla tiltekna hluti.

gleitt horn, hvasst horn og rétt horn.

mismunandi mælieiningar: Mm, cm, m, km, dl, l, kg, g

hugtakið samsíðar línum.

Tölfræði og líkindi

Að börn geti:

talið, flokkað og skráð ýmsa hluti.

búið til og lesið úr einföldum töflum og súluritum.

Námsmatskvarði í Stærðfræði – 8 ára kjarni	Getur vel	Er á réttri leið	Parf að æfa sig betur
Reikniaðgerðin; samlagning Getur lagt saman þriggja stafa tölur			
Reinkniaðgerðin; frádráttur Getur dregið frá þriggja stafa tölur			
Reikniaðgerðin; margföldun Getur margfaldað / tvær tölur með einni			
Reikniaðgerðin; deiling Kynnist deilingu			
Getur geymt tug og hudrað í samlagningu Getur tekið til láns, tug og hundrað í frádrætti			
Þekkir sætisgildin eining, tug og hudrað			
Áttar sig á samhengi margföldunar og samlagningar			
Getur námundað að tug, hundrað og þúsund			
Getur leyst orðadæmi			
Almenn brot; þekkir $1, \frac{1}{2}, \frac{1}{4}$			
Getur lagt saman almenn brot			
Þekkir negatífar tölur í tengslum við hitastig			
Getur speglað um speglunarás			
Getur fundið út flatarmál			
Getur fundið út ummál			
Gerð hnítakerfa, teikna inn í hnítakerfi			
Mælingar, lengd,þyngd og hitastig			
Mælieiningar; Mm,cm,m,km,dL,l,g,kg			
Þekkir á klukku			
Þekkir á talnalínu			
Getur lesið skrifaað og raðaað tölum upp í þúsund			
Getur fundið út flatarmál			
Þekkir á peninga			
Þekkir rétt horn, hvasst horn og gleitt horn			
Mælingar, lengd,þyngd og hitastig			
Mælieiningar; Mm,cm,m,km,dL,l,g,kg			
Algebra –óþekkta stærðin			
Getur notað vasareikni			
Getur lesið upplýsingar úr töflu og sett upp í súlurit			

Náttúrufræði

Að börn geri athuganir á því hvað gerist þegar ýmis efni eru leyst upp í vatni.
Að börn geri athuganir á því hvað gerist með hluti af mismunandi gerð og lögum, t.d. úr plasti, viði, járni, korki, leir eða steini, þegar þeir eru settir í vatn.

Að börn geri athuganir á því hvað gerist þegar hlut er ýtt eða hann dreginn með mismiklum krafti og á mismunandi yfirborði.

Að börn geri athuganir sem sýna hvernig mismunandi kraftur getur breytt lögum efna, s.s. svamps, leirs, pappírs, gorms eða teygu.

Að börn tengi saman einfaldar straumrásir.

Að börn geri athuganir sem sýna að sumir hlutir leiða rafmagn en aðrir ekki og átti sig á hver eru sameiginleg einkenni þeirra hluta sem leiða rafmagn.

Að börn ræði og skoði almenn rafmagnstæki tilgang þeirra fyrir mannfólkið.

Að börn búi til í samvinnu líkan af sólkerfinu.

Að börn þekki að tungl orsakar sjávarföll.

Að börn þekki mótnaráhrif hafssins á fjöruna, þ.e. hvernig fjörusteinir og berg mótað, á ána þ.e. hvernig ármöl mótað og beri hana saman við fjörumöl.

Að börn skilji algengustu veðurtákn sem notuð eru í veðurlýsingum og ræði um hvaða hlutverki veðurspár gegna í íslensku samfélagi.

Að börn þekki uppbyggingu jarðar.

Að börn þekki þekktar eldstöðvar á Íslandi.

Að börn þekki að hraun rennur yfir eldri jarðlög, það yngsta er efst og elsta neðst.

Að börn átti sig á hvað það er sem einkennir lifandi verur og greini þær frá lífvana hlutum.

Að börn átti sig á að allar lífverur þurfa vatn, loft, fæðu og búsvæði til að lifa.

Að börn þekki og geti nafngreint íslensk spendýr á landi, helstu fugla í heimabyggð og algeng smádýr.

Að börn þekki hvernig dýr annast afkvæmi sín samanborið við manninn.

Lífsleikni

að börn þekki hugtakið markmið og hvernig fólk notar markmið til að ná því sem að er stefnt.

að börn séu fær um að setja sér raunhæf markmið að eigin frumkvæði.

að börn þekki líkamlegar þarfir sínar fyrir næringu, hvíld, hreyfingu og hreinlæti og leitist við að koma til móts við hana.

að börn geri sér grein fyrir mismunandi fjölskyldugerðum og stöðu einstaklinga innan þeirra.

Íþróttir – líkams- og heilsurækt

Líkamsvitund, leikni og afkastageta

Að börn geti:

tengt ýmsar grunnhreyfingar saman.

gert æfingar með ýmsum áhöldum; mismunandi stærðum bolta osfrv.

tekið þátt í æfingum sem efla líkamsþol t.d. stöðugt hlaup á rólegum hraða í 6-8 mínútur.

tekið þátt í æfingum með og án áhalda sem tengja mismunandi sundhreyfingar.

tekið þátt í æfingum sem efla hraða og viðbragð.

Sund

Að börn geti:

kafað eftir hlut í 1-1,5 m dýpi.

synt skriðsund, baksund, bringusund og skólabaksund.

3. Sundstig

12 metra bringusund

12 metra skólabaksund m/án hjálpartækja

6 m skrið.fótatök með andlit í kafi og hendur fram

6m skólab.fótatök m/án hjálpartækja

Kafað eftir hlut á 1-1,5 metra dýpi

Félagslegir þættir

Að börn geti:

tekið þátt í ýmsum leikjum sem veita útrás fyrir hreyfisþörf og efla samspil skynjunar s.s. fjölbreyttum boltaleikjum, feluleikjum utanhúss.

tekið þátt í ólíkum sundleikjum.

tekið þátt í ólíkum leikjum sem efla líkamsþol, snerpu og styrk.

Heilsa og efling þekkingar

að börn geti tekið þátt í umræðum um hlutverk; beinagrindar, vöðva, húðar, hjarta og lungna.

Samfélagsfræði

að börn þekki til skólasögu heimbyggðar og hvernig skólahaldi var háttar í bænum og sveitinni áður fyrr.

að börn kynnist sögum tengdum örnefnum, sögustöðum og/eða sögulegum byggingum í heimabyggð eftir að tímabili Íslendingasagna lýkur.

að börn skilji hlutverk þjóðsöngsins og þjóðhátiðardagsins í stórum dráttum.

að börn fræðist um hlutverk og gildi Þingvalla í sögu og samtíð.

að börn verði kunnug ákveðnum persónum úr Íslendingasögunum frá miðri 11. öld og fram til lok 18. Aldar.

að börn kynnist ólfkum atvinnuvegum og átti sig á tengslum framleiðslu og þjónustu með því að kynnast framleiðsluferli vöru, t.d. mjólkur.

að börn verði fróðari um vesturferðirnar fyrir 1900 og búsetu Íslendinga erlendis nú.

að börn þekki til og geti sagt frá frægum landkönnuðum eins og Eiríki rauða, Leifi Eiríkssyni og Kólumbusi.

að börn geti raðað þekktum fyrirbærum í tímaröð.

Upplýsinga og tæknimennt

að börn geri greinarmun á kennsluforritum og leikjum.

að börn geti sótt efni á vef skólans og Neti.

að börn þekki hlutverk einstakra hluta bókar, s.s. bókarkápu, kjalar, titilblaðs, efnisyfirlits, atriðisorðaskrár.

að börn geti fundið lykilord í texta og endursagt aðalatriði.

að börn læri grunnatriði í heimildavinnum; það felur í sér að börn geti mótað spurningar út frá efni

nálgast þau gögn sem þarf að nota

aflað heimilda, flokkað, greint og varðveisitt á skipulegan hátt

unnið úr upplýsingum og raðað saman efni þannig að það myndi eina heild

gert grein fyrir niðurstöðum sínum

skráð heimildir

að börn hafi kynnst íslenskum og erlendum barnabókahöfundum og verkum þeirra.

Heimilisfræði

Að börn nemi:

að morgunverður er undirstaða vellíðunar og heilbrigðis.
og þekki algeng eldhúsáhöld og viti til hvers þau eru notuð.
og geti mælt í heilum og hálfum dl og notað allar mæliskeiðarnar.
að fara eftir einföldum uppskriftum og fyrirmælum.
heiti fæðuflokkanna og læri sérstaklega um mjólkurflokk.
orð og hugtök tengd matargerð fyrri tíma.
hvernig flokka má sorp frá heimilum.
og kynnist því hvaða störfum þarf að sinna á heimilum og hver ber ábyrgð á þeim.

Tónmennt

Markmiðið er að börn:

Geti búið til einföld hljóð- og tónverk með skólahljóðfærum og öðrum hljóðgjöfum.
Geti sungið fjölbreytt lög, m.a. einföld keðjusöngslög.
Spinni og semji einfalt tónverk.
Hlusti á tónlist frá ólíkum menningarsamfélögum og greini eiginleika þeirra og einkenni.
Geti greint á milli algengustu hljóðfærategunda, s.s. blásturs- og strengjahljóðfæra, eftir
heyrn og sjón og þekki sum þeirra með nafni.
Sýni viðbrögð við fjölbreyttri tónlist.

Myndmennt og textílmennt

Markmiðið er að börn:

Vinni myndverk á mismunandi tegundir pappírs, s.s. þrykk og klippimyndir auk
teiknunar og málunar.
Blandi liti úr frumlitum með áherslu á litatóna.
Geri sér grein fyrir að litir hafa mismunandi áhrif, eru t.d. heitir og kaldir.
Þekki grunnformin og verkun þeirra í umhverfinu með skoðun á þeim og úrvinnslu í
myndgerð.
Þekki einfalda myndbyggingu og mun á forgrunni, bakgrunni og miðrými ásamt kyrrð og
hreyfingu í byggingu mynda.
Fái innsýn í efni og áhöld sem notuð eru við textílvinnu.
Vinni með tvöfalt efni, klippi og saumi saman.
Tileinki sér hugtök textílgreinarinnar.
Þekki á saumavélar og geti saumað einfaldar línar.

Leikræn tjáning

Markmiðið er að börn:

Þjálfist í að lifa sig inn í ímynduð hlutverk og aðstæður með því að vera önnur eða annað en þau eru í sjálf (persónur, hlutir eða umhverfi).
Gerist sérfræðingar um einhver málefni og leiti lausna.
Túlki hversdagslegar aðstæður og athafnir á leikrænan hátt.
Túlki ævintýri, frásagnir og umhverfi með kyrrmyndum.
Takist á við vandamál í ímynduðum heimi.
Noti látbragð og hreyfingu til að tjá líðan og tilfinningar.
Noti röddina til að túlka hljóð í umhverfinu.
Standi kyrr og lesi upphátt úr eigin verkum.
Sjái leiksýningar atvinnumannna.
Þjálfist í að segja frá á skipulegan hátt.

Kristinfræði, siðfræði og trúarbragðafræði

Markmiðið er að börn:

Fái aukna þjálfun í sjálfsvirðingu og sjálfsprekkingu (sjá einnig kynjanámskrá).
Pekki atburðarrás páskanna og frásagnir af upprisu Jesú
Kynnist íslenskum sálmum, myndlist og tónlist sem tengjast m.a. ólíkum trúarbrögðum.
Kynnist og fái upplýsingar um ýmis konar hjálparstarf.
Fái frekari kynni af búddadómi og hindúasið og þekki til helstu hátíðir tengdar þeim trúarbrögðum.

Erlend tungumál - Ensku

Að börn geti:

fylgt eftir einföldum texta með hljóð eða mynd til stuðnings.
lýst hlut eða mynd á einfaldan hátt.
lesið einfaldar setningar.
tjáð sig af nokkru öryggi.
skrifað orð og einfaldar setningar.

Kjarnanámskrá 9 ára börn

Lykilhæfni - kynjanámskrá

4. bekkur <i>Kynjanámskrá Hjallastefnunnar</i>	Tjáning og miðlun <i>Agi</i>	Skapandi og gagnrýnin hugsun <i>Kjarkur og Þor</i>	Sjálfstæði og samvinna <i>Samskipti og hópefli-jákvæðni</i>	Nýting miðla og upplýsinga <i>Sjálfstæð vinnubrögð</i>	Ábyrgð og mat á eigin námi <i>Dugnaður og brautseigja</i>
Matsþættir <i>Við lok skólaárs getur barn:</i>	-Tjáð hugsanir og skoðanir sínar og sett þær fram viðeigandi hátt -Hlustað eftir upplýsingum og rökum í samræðum -Lagað tjáningu sína að viðmælendum og notað algengan orðaforða sem tengast umfjöllunarefninu hverju sinni -Gert grein fyrir hugsunum sínum, skoðunum, tilfinningum og þekkingu á þann hátt sem við á hverju sinni	-Skipulagt efnistök og aðferðir við úrlausn verkefna -Tekið þátt í að skilgreina viðmið um árangur -Gert sér grein fyrir að iðulegar hægt að komast að fleiri en einni niðurstöðu við úrlausn verkefnaog læra má af mistökum og nýta á skapandi hátt -Greint milli staðreynda og skoðana -Endurskoðað úrlausn viðfangsefna frá mismunandi sjónarhornum á skapandi hátt	-Unnið eftir fyrirmælum og borið ábyrgð á eigin verkefnum og vinnubrögðum þegar við á -Gert sér grein fyrir styrkleikum sínum -Unnið með öðrum að skipulögðum verkefnum sem tengjast námi og félagsstarfi innan skóla - Tekið jákvæðan þátt í leik og starfi í skólasamfélagi sínu -Tekið leiðsögn á jákvæðan hátt	-Leitað sér upplýsinga í námi í ólískum miðlum -Notað miðla nokkuð sjálfstætt við nýsköpun, hugmyndavinnu og kynningu efnis -Sýnt ábyrgð í meðferð upplýsinga og verið meðvitað um gildi ábyrgrar netnotkunar	-Gert sér grein fyrir styrkleikum sínum og hvar það getur gert betur í námi -Sett sér með aðstoð markmið í námi -Tekið þátt í að skipuleggja eigið nám með hliðsjón af hæfniviðmiðum aðalnámskrár

Lykilhæfniviðmið eiga við allar greinar og eru metnar sérstaklega.

Íslenska

Talað mál, hlustun og áhorf

Að börn geti:

beitt skýrum og áheyrilegum framburði
tjáð sig með aðstoð leikraennar tjáningar frammi fyrir hópi og staðið fyrir máli sínu
orðað og skráð niður hugsanir sínar, þrár og reynslu
endursagt efni sem hlustað hefur verið á eða lesið
átt góð samskipti, hlustað og sýnt kurteisi
tekið þátt í samræðum og rökræðum samkvæmt reglum og sýnt viðeigandi kurteisi

Lestur og bókmenntir

Að börn geti:

lesið lipurt og skýrt með góðum hraða
skilið vel innihald og dregið ályktanir út frá texta
lesið ævintýri, sögur og ljóð eða fræðandi efni ætlað börnum og valið sér lesefni eftir áhuga, sem hæfir lestrargetu
beitt hugtökum eins og persónu, söguþræði, umhverfi og boðskap
þekki fáein algeng hugtök í bragfræði svo sem rím, kvæði, vísu, ljóðlínu, ljóðstafi og erindi
aflað sér upplýsinga úr ýmsum tiltækum gagnagrunnum, svo sem bókum og á rafrænu formi
lesið úr táknumyndum og myndrænu efni, svo sem einföldum skýringarmyndum, kortum og myndritum

Ritun

Að börn geti:

dregið rétt til stafs og skrifað skýrt og læsilega
nýtt í ritun þekkingu á grunnþáttum í byggingu texta, svo sem upphafi, meginmáli og niðurlagi
samið texta frá eigin brjósti, svo sem sögu, frásögn, ljóð eða skilaboð
beitt einföldum stafsetningarreglum og helstu greinarmerkjum
skrifað texta á tölvu og beitt einföldustu aðgerðum í ritvinnslu
skrifað og leyft öðrum að njóta þess með upplestri

Málfræði

Að börn geti:

þekkt og fundið helstu einingar málsins, svo sem bókstafi, hljóð, orð, samsett orð og málsgrein
ráðið yfir skilning á gildi þess að bæta eigið mál t.d. með stöðugt auknum orðaforða
raðað í stafrófsröð og gert sér grein fyrir notagildi þess við leit og skipulag
greint á milli nafnorða, lýsingarorða, sagnorða og þekkt kyn og tölu
búið til málsgreinar og ráðið við að greina málsgreinar í eigin texta
greint mun á samnöfnum og sérnöfnum og m.a. bent á þau í eigin texta
leikið sér með orð og merkingu, svo sem með því að ríma, og fara í orðaleiki
gert sér grein fyrir markmiði þess að læra íslenska málfræði
skilið vel innihald og dregið ályktanir út frá texta
lesið ævintýri, sögur og ljóð eða fræðandi efni ætlað börnum og valið sér lesefni eftir
áhuga, sem hæfir lestrargetu
beitt hugtökum eins og persónu, söguþræði, umhverfi og boðskap
þekkt fæin algeng hugtök í bragfræði svo sem rím, kvæði, vísu, ljóðlinu, ljóðstafi og
erindi aflað sér upplýsinga úr ýmsum tiltækum gagnagrunnum, svo sem bókum og á
rafrænu formi lesið úr táknumyndum og myndrænu efni, svo sem einföldum
skýringarmyndum, kortum og myndritum

Að börn þekki:

regluna um n og nn
og geti nýtt sér fallbeygingu nafnorða
einfalda og tvöfalda samhljóða
geti notað nútíð og þátíð
ng og nk regluna

Hlustun

Að börn geti :

skilið einfalt mál er varðar hann sjálfan og hans nánasta umhverfi þegar talað er skýrt
skilið það mál sem notað er í kennslustofunni og brugðist við með orðum eða athöfnum
fylgt meginþræði í einföldum frásögnum um kunnuglegt efni með stuðningi, t.d. af
myndum, hlutum eða líkams máli og notað sér upplýsingarnar í eigin verkefni
fylgst með einföldu efni í myndmiðlum og úr heimi dægurmennингar sem er kunnuglegt
úr heimi barna og unglings og greint frá því helsta.

Lesskilningur

Að börn geti :

lesið og skilið stutta texta með grunnorðaforða daglegs lífs um efni sem tengist þekktum
aðstæðum og áhugamálum
skilið megininntak í stuttum einföldum frásögnum dagblaða, tímarita og netmiðla með
stuðningi, t.d. af myndum
fundið afmarkaðar upplýsingar í einföldum texta og nýtt sér í verkefnavinnu
lesið sér til gagns og gamans stuttar, einfaldar bækur og fræðsluefni fyrir börn og
unglinga og rætt efni þeirra með stuðningi kennara eða skólasystkina

Samskipti

Að börn geti:

haldið uppi einföldum sam ræðum með stuðningi frá viðmælanda með eðli legum framburði og áherslum á lykilorðaforða og kann að beita algengustu kurteisisvenjum spurt og svarað á einfaldan hátt um það sem stendur honum næst skipst á upplýsingum og skoðunum við skólasystkini og kennara um efni tengt náminu tekið þátt í samskiptaleikjum og unnið samtalsæfingar

Frásögn

Að börn geti:

í einföldu máli sagt frá og notað lykilorðaforða sem unnið hefur verið með í viðfangsefnum námsins og beitt eðlilegum framburði og áherslum sagt frá eða lýst sjálfum sér, vinum, fjölskyldu, áhugamálum og nánasta umhverfi á einfaldan hátt endursagt og lýst atburðum eða reynslu á einfaldan hátt með stuðningi hluta, mynda, tónlistar o.s.frv. flutt atriði, sagt stutta sögu eða lesið upp eiginn texta sem hann hefur haft tækifæri til að æfa

Ritun

Að börn geti:

skrifað stuttan samfelldan texta um efni sem tengist honum persónulega, tengt saman einfaldar setningar, stafsett flest algengustu orðin og notað algengustu greinarmerki, eins og punkta og spurningarmerki skrifað texta með orðaforða úr efnisflokkum sem fengist er við með stuðningi frá mynd, hlut eða gátlista lýst í einföldu máli því sem næst honum er, fjölskyldu, áhugamálum, vinum og umhverfi skrifað einföld skilaboð, smáskilaboð og tölvupóst samið stuttan texta frá eigin brjósti með stuðningi mynda, hluta, tónlistar o.s.frv.

Menningarlæsi

Að börn geti:

sýnt fram á að þau kunni skil á ýmsum þáttum sem snúa að daglegu lífi, s.s. fjölskyldu, skóla, frítíma og hátíðum og áttað sig á hvað er líkt eða ólíkt því sem tíðkast í þeirra eigin menningu sýnt fram á að þau þekki nokkuð til ytri umgjarðar menningarsvæðisins, s.s. landfræðilegrar legu, staðháttu og þekktra staða sýnt fram á að þau þekki til þáttu sem einkenna barna- og unglingsmenningu viðkomandi málsvæðis, s.s. söguhetja barnabóka, leikja, söngva og ævintýra sýnt fram á að þau átta sig á að mörg algeng orð í erlenda tungumálinu eru lík og skyld öðrum sem þau þekkja

Námshæfni

Að börn geti:

sett sér einföld markmið og lagt mat á námsframvindu með stuðningi frá kennara ef með þarf,
beitt einföldum námsaðferðum til að auðvelda námið, t.d. nýtt sér titil á texta eða myndir sem fylgja til að auðvelda skilning á inntaki
beitt sjálfsmati sem tengist viðfangsefnum námsins með stuðningi kennara eftir því sem þörf krefur
tengt ný viðfangsefni eigin reynslu og þekkingu
tekið þátt í hóp- og tvenndarvinnu, hlustað á og tekið tillit til þess sem aðrir hafa að segja
nýtt sér hjálpartæki, s.s. einfaldar orðabækur, veforðasöfn, leiðréttigarforrit og
leitarvélar.

Námsmatskvarði í íslensku – 9 ára kjarni			
Málfræði og stafsetning	Getur vel	Er á réttri leið	Parf að æfa sig betur
Pekkir nafnorð			
Sérnöfn, stór stafur			
Samnöfn, líttill stafur			
Kyn nafnorða, kk, kvk, hk			
Minn, míni, mitt			
Pekkir regluna um n og nn			
Fallbeyging			
Lýsingarorð			
Samheiti			
Andheiti			
Sagnorð			
Nútíð og þátíð			
Einfaldir og tvöfaldir samhljóðar			
Ng og nk -reglan			
Samsett orð			
Ritun og skrift	Getur vel	Er á réttri leið	Parf að æfa sig betur
Sýnir vönduð vinnubrögð			
Dregur rétt til stafs og skrifar skýrt og læsilega			
Getur skrifað eigin texta			
Notar punkt í lok málsgreina			
Gerir greinarmun á litlum og stórum staf			
Notar bil á milli orða			
Pekkir til grunnþátta í uppbyggingu texta, upphaf, meginmál og niðurlag			
Getur skrifað texta á tölvu og beitt einföldustu aðgerðum í ritvinnslu			
Lestur	Getur vel	Er á réttri leið	Parf að æfa sig betur
lesfimi 125+ orð á mínútu			
Er að auka við lesskilning sinn/ orðarún			
Les áheyrlíega og skýrt			
Getur valið sér lesefni eftir áhuga og þörf			
Getur beitt hugtökum eins og persónu, söguþræði, umhverfi og boðskap			
Getur aflað sér upplýsinga úr ákveðnum gagnagrunni s.s úr bókum eða á rafrænuformi			

Dans

Að börn geti:

hreyft sig frjálst og í takt við tónlist í samræmi við hreyfigetu eigin líkama
dansað einföld hreyfimynstur og notað þau í paradönsum, barnadönsum og einföldum
þjóðönsum
tekið þátt í skapandi dansferli með jafningjum undir leiðsögn kennara
tengt saman hreyfingu og tónlist í dansi og virt samskipta reglur
tekið tillit til jafningja í samstarfi
hlustað á hugmyndir þeirra og lagt fram eigin
rætt um hreyfingu í takt við tónlist út frá persónulegri upplifun

Leiklist

Að börn geti:

tekið virkan þátt í leikrænu ferli í hópi og sýnt skólasystkinum tillitssemi
sett saman einfalda leikþætti í samstarfi við jafningja og kennara með skýru upphafi,
miðju og endi
notað einfalda leikmuni og sviðsbúnað til að styðja við sköpun sína
lært stuttan texta og flutt hann á skýran hátt fyrir áhorfendur
sett sig í spor annarra í leikrænu ferli/hlutverkaleik og tekið þátt í viðtali sem ákveðin
persóna
beitt einföldu formi leiklistar
sýnt viðeigandi hegðun sem áhorfandi í leikhúsi eða á leiklistarviðburðum í skólanum
bent á leikið efni og ólík hlutverk þess í mismunandi samhengi
lýst leiknu efni á sviði og/eða í myndmiðlum út frá söguþræði, innihaldi og persónum í
verkinu.

Sjónlistir

Að börn geti:

nýtt sér í eigin sköpun einfaldar útfærslur sem byggja á færni í meðferð lita- og formfræði
og myndbyggingar
skapað myndverk í ýmsum tilgangi með margvíslegum aðferðum
tjáð tilfinningar, skoðanir og hugmyndaheim sinn í myndverki á einfaldan hátt
útskýrt og sýnt vinnuferli sem felur í sér þróun frá hugmynd að myndverki
unnið út frá kveikju við eigin listsköpun
þekkt og notað hugtök og heiti sem tengjast lögmálum og aðferðum verkefna hverju sinni
fjallað um eigin verk og annarra
þekkt og gert grein fyrir völdum verkum listamanna. Lýst þeim og greint á einfaldan hátt
yrkisefnið og lýst þeim að ferðum sem beitt var við sköpun verksins
greint að einhverju leyti á milli mismunandi aðferða við gerð listaverka
greint á einfaldan hátt áhrif myndmáls í nærumhverfi hans
skilið mismunandi tilgang myndlistar og hönnunar.

Tónmennt

Að börn geti:

þekkt hljóðfæri og hljóðblæ í tónsköpun og hlustun
greint ólíkar raddir og beitt rödd sinni sem hljóðfæri í samsöng og spuna
leikið einfalda rytma eða þrástef á slagverkhljóðfæri og önnur skólahljóðfæri
tekið þátt í að skapa og flytja einfalt tónverk/ hljóðverk og skráð það á einfaldan hátt
greint einföld stílbrigði í tónlist (t.d. íslenskt þjóðlög)
rætt um eigin tónlist og annarra út frá smekk og upplifun.

Heimilisfræði

Matur og lífshættir

Að börn geti:

tjáð sig á einfaldan hátt um heilbrigða lífshætti
valið hollan mat og útskýrt áhrif hans á líkama og líðan
farið eftir einföldum leið beiningum um hreinlæti og þrif
tjáð sig um helstu kostnaðarliði við matargerð og heimilishald almennt

Matur og vinnubrögð

Að börn geti:

útbúið með aðstoð einfaldar og hollar máltíðir
farið eftir einföldum uppskriftum og notað til þess einföld mæli- og eldhúsáhöld
sagt frá helstu hættum sem fylgja vinnu í eldhúsi
nýtt ýmsa miðla til að afla upp lýsinga um einfaldar uppskriftir.

Matur og umhverfi

Að börn geti:

sett viðfangsefni heimilisfræðinnar í einfalt samhengi við sjálfbærni
skilið einfaldar umbúðamerkingar

Matur og menning

að börn geti tjáð sig á einfaldan hátt um jákvæð samskipti við borðhald, helstu hátíðir
Íslendinga, siði sem þeim fylgja og þjóðlegan mat

Hönnun og smíði

Handverk

Að börn geti:

valið og notað nokkur verkfæri sem hæfa viðfangsefni á öruggan hátt
gert grein fyrir nokkrum smíðaefnum sem unnið er með

Hönnun og tækni

Að börn geti:

dregið einfalda skissu og tvívíða teikningu til að útskýra hugmyndir sínar
unnið verkefni frá hugmynd að fullunnum hlut með áherslu á form og útlit
framkvæmt einfaldar samsetningar
sagt frá orkugjöfum sem nota má í smíðaverkefnum og nýtt virkniþætti í smíðisgripum,
s.s. vogarafl, gorma og teygjur
bent á ýmis tæknifyrirbrigði er tengjast hans daglega lífi
greint einfaldar þarfir í umhverfi sínu og rætt nokkrar lausnir

Umhverfi

Að börn geti:

valið efni út frá umhverfissjónarmiðum og sagt frá kostum þess að nota efni úr
nærumhverfi
sýnt góða nýtingu þeirra efna sem unnið er með
beitt líkamanum rétt við vinnu sína og sýnt rétta notkun hlífðarbúnaðar

Textílmennt

Handverk, aðferðir og tækni

Að börn geti:

notað einfaldar aðferðir greinarinnar og beitt viðeigandi áhöldum
unnið úr nokkrum gerðum textílefnna
unnið eftir einföldum leiðbeiningum

Sköpun, hönnun og útfærsla

Að börn geti:

tjáð hugmyndir sínar með einfaldri skissu
skreytt textílvinnu á einfaldan hátt
gert grein fyrir mismunandi tegundum handverks og notað nokkur hugtök sem tengjast
greininni
leitað að einföldum upplýsingum í nokkrum miðlum

Menning og umhverfi

Að börn geti:

sagt frá íslensku hráefni og unnið með það á einfaldan hátt
sagt frá nokkrum tegundum textílefnna
fjallað um mismunandi klæðnað fólks með tilliti til veðurfars, athafna og tilefna
Notað ný og endurunnin efni í textílvinnu

Náttúrugreinar

Geta til aðgerða

Að börn geti:

útskýrt hvernig tækni hefur áhrif á lífsgæði íbúa og umhverfi þeirra
tekið frumkvæði við öflun upplýsinga til að skoða tiltekið málefni frá ýmsum
sjónarhornum

sýnt virkni og látið sig varða nánasta umhverfi og lífsskilyrði lífvera í því
greint á milli ólíkra sjónarmiða sem varða málefni daglegs lífs

Nýsköpun og hagnýting þekkingar

Að börn geti:

komið auga á þarfir og vandamál í umhverfi sínu
unnið eftir verkferli nýsköpunar, þ.e. leitað að þörfum í daglegu umhverfi fólks, fundið
lausn, hannað afurð

bent á störf sem krefjast sérþekkingar

Gildi og hlutverk vísinda og tækni

Að börn geti:

í máli og myndum miðla hugmyndum sem tengjast náttúrvísindum
notað einföld hugtök úr náttúru vísindum í texta skrifum
útskýrt hvernig tækni nýtist í daglegu lífi þeirra
gert sér grein fyrir hvernig maðurinn er hluti af náttúrunni og lífsafkoma hans byggist á
samspilinu við hana

Vinnubrögð og færni

Að börn geti:

sagt frá og framkvæmt með hversdagslegum hlutum einfaldar athuganir úti og inni
tekið þátt í vali á náttúrufræði legum verkefnum og kynningu á niðurstöðum
aflað sér upplýsinga er varða náttúruna
skráð atburði og athuganir, s.s. með ljósmyndum, teikningum, eigin orðum og sagt frá
þeim
notað ólíkar heimildir við öflun upplýsinga
útskýrt valda atburði og hugmyndir á fjölbreyttan hátt
hlustað á og rætt hugmyndir annarra

Ábyrgð á umhverfinu

Að börn geti:

tekið eftir og rætt atriði í umhverfinu sínu, sýnt félögum og náttúru aluð
skoðað og skráð dæmi um áhrif af gjörðum mannsins á náttúru og manngert umhverfi í
heimabyggð
nýtt reynslu og hæfni í námi og daglegu lífi, einn og með öðrum
rætt eigin lífssýn og gildi, gert sér grein fyrir samspili náttúru og manns
tekið þátt í að skoða, greina og bæta eigið umhverfi og náttúru

Að búa á jörðinni

Að börn geti:

tekið þátt í og sagt frá ein földum athugunum á jarðvegi, veðrun og rofi
 sagt frá hvernig Ísland myndast og tekur breytingum
 lýst landnotkun í heimabyggð
 fylgst með og skráð upplýsingar um veður í heimabyggð
 lýst breytingum á náttúru Íslands eftir árstíðum og áhrifum þeirra á lífsskilyrði fólks
 notað gervihnatta- og loftmyndir af yfirborði jarðar til að lýsa heimabyggð

Heilbrigði umhverfisins

Að börn geti:

fjallað um samspli manns og náttúru
 flokkað úrgang
 gert grein fyrir þjónustu, sem náttúrulegir ferlar veita
 sett í samhengi mismunandi ástand efna og eiginleika þeirra
 rætt krafta sem koma við sögu í daglegu lífi manna

Lífsskilyrði manna

Að börn geti:

útskýrt á einfaldan hátt byggingu og starfsemi mannslíkamans
 útskýrt mikilvægi hreyfingar, hreinlætis, hollrar fæðu og svefn
 bent á skaðleg efni og hvernig ýmsir sjúkdómar og sýklar eru smitandi
 útskýrt á einfaldan hátt hvernig barn verður til og þekkir einkastaði líkamans
 rætt fjölbreytni í nýtingu vatns á heimilum og í umhverfinu
 lýst skynjun sinni og upplifun af breytingum á hljóði, ljósi og hitastigi og áhrifum
 sólarljóss á umhverfi, hitastig og líkamann og tengt hitastig við daglegt líf

Náttúra Íslands

Að börn geti:

sagt frá eigin upplifun á náttúrunni og skoðun á lífveru í náttúrulegu umhverfi
 útskýrt einkenni lifandi vera, skýrt með dæmum lífsskilyrði lífvera og tengsl við
 umhverfi
 lýst algengustu lífverum í nánasta umhverfi sínu
 útskýrt fæðukeðjur og rakið fæðu til frumframleiðenda
 greint á milli algengustu orkugjafa á Íslandi
 sagt frá náttúruhamförum sem búast má við á Íslandi og hvar þær verða

Samspli vínsinda, tækni og þróunar í samfélaginu

Að börn geti:

flokkað gerviefni og náttúrul eg efni eftir tilurð þeirra
 rætt hvernig uppfindingar hafa gert líf fólks auðveldara eða erfiðara, á heimilum og í
 ólíkum atvinnugreinum
 lýst eiginleikum hljóðs og ljóss og ýmsum fyrribærum með tilliti til hljóðs og lita
 sagt frá þróun algengra rafmagnstækja og áhrifum segla
 gert grein fyrir hvernig holl fæða er samsett úr öllum flokkum fæðuhavingsins og
 mikilvægi við geymsluaðferðir

Íþróttir

Líkamsvitund, leikni og afkastageta

Að börn geti:

gert æfingar sem reyna á þol
gert hreyfingar sem reyna á stöðujafnvægi og hreyfijafnvægi
sýnt einfaldar hreyfingar sem reyna á lipurð og samhæfingu
sýnt nokkra boltafærni og tekið þátt í nokkrum mismunandi boltaleikjum
tekið þátt í stöðluðum prófum

Sund

Að börn geti:

kafað, velt sér af kvið á bak og öfugt og tekið þátt í leikjum í vatni. Synt sporðtok, bringusund, skólabaksund, baksund og skriðsund með eða án hjálpartækja stuttar vegalengdir

4. Sundstig

25 m bringusund
15 m skólabaksund
12 m skriðsund m/án hjálpartækja
12 m skólabaksund m/án hjálpartækja
Flugsundsþótatök m/án hjálpartækja
Stunga úr kropstöðu af bakka

Félagslegir þættir

Að börn geti:

unnið með þær tilfinningar sem fylgja því að vinna og tapa í leikjum
skilið skipulagshugtök í skóla íþróttum og farið eftir leikreglum
gert sér grein fyrir eigin líkamsvitund og einkastöðum líkamans.

Heilsa og efling þekkingar

Að börn geti:

skýrt mikilvægi hreinlætis í tengslum við íþróttir og sundiðkun
útskýrt líkamlegan mun á kynjum
notað einföld hugtök sem tengjast sundiðkun, íþróttum og líkamlegri áreynslu
þekkt heiti helstu líkamshluta, magn- og astöðuhugtaka og hreyfinga
sett sér einföld þjálfunarmarkmið í íþróttum og heilsurækt og unnið að þeim
sótt og unnið úr einföldum upplýsingum varðandi íþróttir
gert einfaldar mælingar og talningar í leikjum
tekið þátt í gömlum íslenskum leikjum og æfingum
tekið þátt í útvist og búið sig til útiveru með tilliti til veðurs. Ratað um skólahverfi sitt og
þekkt göngu- og hjólaleiðir nærumhverfis

Öryggis- og skipulagsreglur

að börn geti farið eftir öryggis-, skipulags- og umgengnisreglum sundstaða og íþróttahúsa
og brugðist við óhöppum.

Samfélagsgreinar

Reynsluheimur

Umhverfi, samfélag, saga, menning: Hæfni barna til að skilja veruleikann-að börn geti:

borið kennsl á gildi, svo sem virðingu fyrir sjálfum sér og öðrum, umhyggju og sáttfýsi bent á tengsl valinna þátta í samfélagi, náttúru, trú og lífsviðhorfi, einkum í nærsamféluginu

lýst samhengi orða, athafna og afleiðinga

nefnt dæmi um einkenni og stöðu Íslands í heiminum í ljósi legu, sögu og menningar sagt frá einkennum og sögu heimabyggðar og tengslum við önnur svæði á Íslandi

aflað sér og nýtt vitneskju um samfélagsmálefni í námsgögnum og miðlum

rætt um samfélagið og notað valin hugtök í því samhengi

gert sér grein fyrir nokkrum einkennum þess að náttúrufar breytist vegna ytri áhrifa sagt frá dænum, um hvernig loftslag og gróðurfar hafa áhrif á hvernig fólk lifir

bent á dæmi um áhrif tækni og framkvæmda á mannlíf og umhverfi

gert sér grein fyrir gildi náttúru og umhverfis og mikilvægi góðrar umgengni

áttar sig á hlutverki landakorta og notagildi þeirra

sagt frá atburðum og persónum á völdum tínum, sem tengjast nærsamféluginu

velt fyrir sér upplýsingum, gildi þeirra og áreiðanleika

komið auga á nokkra þætti sem hafa haft áhrif á mannlífið í tímans rás, svo sem umhverfi og skipulag samfélaga

sagt frá gerð og mótuð íslensks samfélags fyrr og nú

sagt frá völdum þáttum og tímabilum í sögu fjölskyldu og heimabyggðar

bent á dæmi um hvernig sagan birtist í munum og minningum

áttar sig á að trúar- og lífsvið horf fólks birtast í mismunandi viðhorfum, siðum og venjum

velt fyrir sér nærtækum spurningum sem tengjast trú, lífsviðhorfi og breytni

sagt deili á nokkrum frásögnum, helstu hátíðum og siðum kristni og annarra trúar bragða, einkum í nærsamféluginu

áttar sig á muninum á völdum þáttum trúar- og lífsviðhorfa

komið auga á dæmi um áhrif Bibliunnar á samfélagið

nefnt dæmi um trúarlegar vísanir í listum og bókmenntum

áttar sig á mikilvægi fjölskyldunnar og fjölbreytni fjölskyldugerða í samfélagi manna

bent á dæmi um lýðræðislega þætti í nærsamféluginu

bent á nokkrar mikilvægar stofnanir samfélagsins

áttar sig á gildi samhjálpar í samféluginu

áttar sig á að hann er hluti af stærra samfélagi

lýst kostnaði vegna eigin neyslu og átti sig á ýmsum tilboðum sem hvetja til útgjalda og neyslu

varast hættur á heimili sínu og í nágrenninu.

Hugarheimur

Sjálfsmynd: Hæfni nemanda til að átta sig á sjálfum sér og öðrum – að börn geti:
sagt frá sjálfum sér með hliðsjón af búsetu, uppruna, fjölskyldu, siðum og venjum
bent á gildi jákvæðra viðhorfa og gilda fyrir sjálfan sig
bent á dæmi um hefðbundin kynhlutverk og breytingar á þeim
gert sér grein fyrir hvar styrkur hans liggar
bent á fyrirmyn dir sem hafa áhrif á hann
áttar sig á og lýst ýmsum tilfinningum, svo sem gleði, sorg og reiði
gert sér grein fyrir þörf sinni fyrir næringu, hvíld, hreyfingu og hreinlæti
gert sér grein fyrir að í umhverfinu eru margvísleg áreiti, jákvæð og neikvæð, sem hafa
áhrif á líf hans
gert sér grein fyrir jafngildi sínu og annarra manna
sett sig í spor annarra jafnaldra
sett sér markmið og gert áætlanir við úrlausn afmarkaðra verkefna.

Félagsheimur

Samskipti: Hæfni nemanda til að mynda og þróa tengsl sín við aðra – að börn geti:
tekið þátt í samstarfi og samræðu í jafningjahópi
áttar sig á að fólk býr við ólík fjölskylduform, hefur ólíkan bakgrunn og ber virðingu
fyrir mismunandi lífsviðhorfum og lífsháttum
hlustað á og greint að, ólíkar skoðanir
rætt um valin samfélagsleg og siðferðileg málefni
rætt um réttindi sín og skyldur í nærsamfélagini og sýnt ábyrgð í samskiptum við aðra og
þekki til Barnasáttmála Sameinuðu þjóðanna
tjáð þekkingu sína og viðhorf með ýmsum hætti
áttar sig á gildi jafnréttis í daglegum samskiptum
sýnt tillitssemi og virðingu í samskiptum og samvinnu við aðra
áttar sig á ýmiss konar afleiðingum athafna sinna
sýnt að hann virðir reglur í samskiptum fólks, skráðar og óskráðar, og nefnt dæmi um
slíkar reglur
sett sig inn í málefni nærsamfélagsins
sýnt tillitssemi og umhyggju í leik og starfi

Stærðfræði

Til þes að öðlast góðan skilning og hæfni í stærðfræði þurfa börn að öðlast trú á eigin getu og jákvætt viðhorf til stærðfræðinnar.

Að geta spurt og svarað með stærðfræði – að börn geti:

skýrt út fyrir öðrum hugsanir sínar og skilning á stærðfræðihugtökum.
farið með einfaldar röksemdafærslur í mæltu og rituðu máli.

Að kunna að fara með tungumál og verkfæri stærðfræðinnar

að börn temji sér orðtak stærðfræðinnar og geti notað og túlkað einföld stærðfræðitákn og tengt við daglegt mál.

að börn temji sér að prófa lausnir í samhengi við upphaflegt verkefni og leiti mótdæma til að prófa lausnir, skilgreiningar og fullyrðingar.

að þá læri börn að nota hentug verkfæri s.s. reiknirit, talnalínu, vasareikna og tölvur til rannsókna og samræðu um stærðfræðileg verkefni.

Vinnubrögð og beiting stærðfræðinnar

að börn tileinki sér öguð vinnubrögð, sjálfstæði og lipurð í samvinnu.

að börn geti rannsakað, greint, túlkað og rætt lausnir á viðfangsefnum sem tengjast daglegu lífi, eins og að gera sér grein fyrir verðgildi peninga.

Tölur og reikningar

Mikilvægt er að börn geti leyst verkefni bæði á hlutbundinn og óhlutbundinn hátt. Þau þrói með sér hentugar aðferðir í stærðfræði sem byggja á eigin skilningi og geti leyst viðfangsefni sem sprottin eru úr daglegu lífi og umhverfi, með hugarreikningi, vasareikni, tölvuforritum og skriflegum útreikningum.

Að börn geti:

skráð fjölda og reiknað með náttúrlegum tölum, tekið þátt í að þróa lausnaleiðir við útreikninga og skráð svör sín með tugakerfisrithætti

notað náttúrlegar tölur, raðað þeim og borð saman

tekið þátt í að þróa hentugar aðferðir sem byggja á eigin skilningi við að reikna samlagningar-, frádráttar-, margföldunar- og deilingardæmi

leyst viðfangsefni sem sprottin eru úr daglegu lífi og umhverfi, með hugarreikningi, vasareikni, tölvuforritum eða skriflegum útreikningum

gefið dæmi um og sýnt hvernig einföld brot og hlutföll eru notuð í daglegu lífi
leyst deilingardæmi með afgangi

leyst dæmi með tveggja stafa tölum í margföldun og deilingu

þekkt teljara og nefnara og hafi kynnst samlagningu og frádrætti almennra brota
nýtt sér margbreytilegar aðferðir við útreikninga, t.a.m. vasareikna, tölvuforrit og
hugarreikning

Algebra

kannað reglur í mynstrum, spáð fyrir um framhald og leyst og búið til einfaldar jöfnur t.d. þar sem óþekkt stærð er táknuð með bókstaf
rökkstutt og prófað lausnir sínar, t.d. með því að nota áþreifanlega hluti

Rúmfræði og mælingar

Að börn geti:

notað og rannsakað hugtök úr rúmfræði, unnið með hliðrun og speglun, búið til líkön

Að börn finni samhverfu ás í tvívíðum og þrívíðum myndum.

notað hugtök úr rúmfræði, s.s. um form, stærðir og staðsetningu til að tala um hluti og fyrirbrigði í daglegu lífi og umhverfi sínu

rannsakað tví- og þrívíð form, teiknað skýringarmyndir af þeim og hlutum í umhverfi sínu

áætlað og mælt ólíka mælieiginleika, s.s. lengd, flöt, rými, þyngd, tíma og hitastig með viðeigandi mælitækjum og mælikvarða

borið saman niðurstöður mismunandi mælinga og túlkað niðurstöður sínar

Tölfræði og líkindi

Að börn geti:

safnað gögnum í umhverfi sínu og um eigið áhugasvið

talið, flokkað og skráð, lesið úr niðurstöðum sínum og sett upp í einföld myndrit

tekið þátt í umræðum um gagnasöfnun og myndrit, bæði eigin og annarra

tekið þátt í umræðum um tilviljanir og líkur, s.s. hvað er líklegt að muni gerast og hvað er tilviljunum háð

gert einfaldar tilraunir með líkur og borið skynbragð á áhrif þeirra í spilum

Námsmatskvarði í Stærðfræði – 9 ára kjarni	Getur vel	Er á réttri leið	Parf að æfa sig betur
Reikniaðgerðin; samlagnig Getur lagt saman fjögurra stafa tölur			
Reinkniaðgerðin; frádráttur Getur dregið frá fjögurra stafa tölur			
Reikniaðgerðin; margföldun upp í 10^{*10} Getur margfaldað			
Reikniaðgerðin; deiling Kynnist deilingu			
Getur geymt tug og hundrað í samlagningu			
Getur tekið til láns, tug og hundrað í frádrætti			
Þekkir sætisgildin eining, tug, hundrað og þúsund			
Áttar sig á samhengi margföldunar og samlagningar			
Getur námundað að tug, hundrað og þúsund			
Getur leyst orðadæmi			
Almenn brot; þekkir $1, \frac{1}{2}, \frac{1}{4}$			
Getur lagt saman almenn brot			
Getur unnið með negatífar tölur í tengslum við hitastig			
Getur speglað um speglunarás			
Getur fundið út flatarmál			
Getur fundið út ummál			
Læri á hnitakerfið, getur teiknað inn í hnitakerfið			
Mælingar, lengd, þyngd og hitastig			
Mælieiningar; mm, cm, m, km, dl, l, g, kg			
Kann á klukku, getur reiknað með klst. og mín.			
Getur unnið með og lesið af talnalínu			
Getur lesið, skrifð og raðað tölum upp í tíu þúsund			
Þekkir á peninga, getur notað mynt og seðla, skráð hjá sér og gefið til baka			
Þekkir rétt horn, hvasst horn og gleitt horn			
Algebra – óþekkta stærðin, kynnist eyðufyllingum $(1+_=3)$			
Getur notað vasareikni			
Getur lesið upplýsingar úr töflu og sett upp í súlurit			
Samhverfur og mynstur			
Pekki höfuðáttirnar og getur lesið út úr einföldum kortum			
Þekkir formerkin $+, -, =$ og x			
Þekki hugtökin summa/saml. Mism/frádráttur og margfeldi			
Getur lesið upplýsingar úr töflu og sett upp í súlurit			
Þekki hugtakið samsíða línum			

Upplýsinga- og tæknimennt

Vinnulag og viðbrögð

nýtt upplýsingaver sér til gagns og ánægju, s.s. til lesturs, hlustunar og leitarnáms
nýtt rafrænt námsefni á einföldu formi til stuðnings við vinnutækni og vinnulag
sýnt frumkvæði og tekið þátt í samvinnuverkefnum undir leiðsögn
gert sér grein fyrir ólíkum aðferðum við notkun á ýmsum tæknibúnaði
beitt undirstöðuatriðum í fingrasetningu

Upplýsingaöflun og vinnubrögð

leitað upplýsinga og nýtt við verkefnavinnu
nýtt rafrænt og gagnvirkt námsefni
unnið með heimildir
nýtt upplýsingataækni og forrit við uppbyggingu einfaldra verkefna
nýtt hugbúnað/forrit við framsetningu á einföldum tölulegum gögnum

Tækni og búnaður

notað hugbúnað/forrit við einföld ritunarverkefni og framsetningu tölulegra gagna
notað einfaldan hugbúnað/ forrit við myndvinnslu
nýtt hugbúnað við einfalda vefsmíð

Íþróttir

Líkamsvitund, leikni og afkastageta

gert æfingar sem reyna á þol
gert hreyfingar sem reyna á stöðujafnvægi og hreyfijafnvægi
sýnt einfaldar hreyfingar sem reyna á lipurð og samhæfingu
sýnt nokkra boltafærni og tekið þátt í nokkrum mismunandi boltaleikjum
tekið þátt í stöðluðum prófum

Sund

kafað, velt sér af kvið á bak og öfugt og tekið þátt í leikjum í vatni. Synt sporðtök, bringusund, skólabaksund, baksund og skriðsund með eða án hjálpartækja stuttar vegalengdir.

4. Sundstig

25 m bringusund
15 m skólabaksund
12 m skriðsund m/án hjálpartækja
12 m skólabaksund m/án hjálpartækja
Flugsundsfótatök m/án hjálpartækja
Stunga úr kropstöðu af bakka

Félagslegir þættir

Að börn geti:

unnið með þær tilfinningar sem fylgja því að vinna og tapa í leikjum skilið skipulagshugtök í skóla íþróttum og farið eftir leikreglum gert sér grein fyrir eigin líkamsvitund og einkastöðum líkamans.

Heilsa og efling þekkingar

Við lok 4. bekkjar getur barn :

skýrt mikilvægi hreinlætis í tengslum við íþróttir og sundiðkun

útskýrt líkamlegan mun á kynjum

notað einföld hugtök sem tengjast sundiðkun, íþróttum og líkamlegri áreynslu

þekkt heiti helstu líkamshluta, magn- og afstöðuhugtaka og hreyfinga

sett sér einföld þjálfunarmarkmið í íþróttum og heilsurækt og unnið að þeim

sótt og unnið úr einföldum upplýsingum varðandi íþróttir

gert einfaldar mælingar og talningar í leikjum

tekið þátt í gömlum íslenskum leikjum og æfingum

tekið þátt í útvist og búið sig til útiveru með tilliti til veðurs. Ratað um skólahverfi sitt og þekkt göngu- og hjólateiðir nærumhverfis.

Öryggis- og skipulagsreglur

Að börn geti:

farið eftir öryggis-, skipulags- og umgengnisreglum sundstaða og íþróttahúsa og brugðist við óhöppum.

Sköpun og miðlun

Að börn geti:

lýst á einfaldan hátt eigið upplýsinga- og miðlalæsi

notað hugbúnað/forrit við miðlun þekkingar á einfaldan hátt

Siðferði og öryggismál

Að börn geti:

sýnt ábyrgð í meðferð upplýsinga

farið eftir einföldum reglum um ábyrga netnotkun og er meðvitað um siðferðislegt gildi þeirra.

Viðauki A: Skólanámskrá og viðmið

Grunnskólastarf er unnið á grundvelli laga og reglugerða með viðeigandi viðmiðum sem þar birtast en fær sýnileika í námskrá einstakra skóla, nefnd skólanámskrá. Um skólanámskrá er sérstaklega kveðið í aðalnámskrá grunnskóla (2011, bls. 63-64):

12.1 Skólanámskrá

Sérhver skóli semur skólanámskrá. Í skólanámskrá gerir skóli grein fyrir því hvernig hann nýtir það svigrúm til ákvæðana og athafna sem lög, reglugerðir, aðalnámskrá og skólastefna viðkomandi sveitarfélaga veita. Skólar sem eru einkareknir og tilheyra ekki tilteknu sveitarfélagi þurfa ekki að lúta ákvæðum skólastefnu sveitarfélaga.

Skólanámskrá er nánari útfærsla á ákvæðum aðalnámskrár og í henni gefst kostur á að laga opinber fyrirmæli að sérstöðu hvers skóla og staðbundnum aðstæðum og gera grein fyrir hvernig þær aðstæður eru nýttar til að efla nám og kennslu.

Í skólanámskrá er gerð grein fyrir þeim gildum sem starf skólans byggist á. Þar eru útfærð þau almennu viðmið sem sett eru í aðalnámskrá.

Skólanámskrá er unnin í samhengi við starfsáætlun skóla og ber að lesa þær saman til að fá fullt samhengi um skólastarfið.

Hér er hugtakið námskrá skilgreint eftir tegundum hennar í skólastarfinu. Það er gert til frekari skýringar á og þeim viðmiðum sem Hafnarfjörður leggur til viðbótar til viðmiðunar fyrir skólastarf í Hafnarfirði:

NÁMSKRÁ = Námskrá er skráð (rituð) áætlun um inntak og gæði á námi sem stefnt er að fram fari hjá ákveðnum nemendahópi á gefnum námssviðum innan afmarkaðs tíma sem framfylgt er með virku kennsluskipulagi með framkvæmd kennara undir stjórn skólastjóra viðkomandi skóla. Framkvæmd á námsskipulagi við að koma námskrá í virka framkvæmd er háð faglegri ábyrgð kennara (saman) í þeim tilgangi að ná sem mestum árangri í kennslustarfsemi út frá þeim viðmiðum sem námskráin stefnir að. Námskrá er fylgt eftir með frekari verkáætlunum eftir atvikum í skólum (t.d. vikuáætlunum, kennsluáætlunum o.fl.) eftir skipulagi í skóla/árgöngum/kennara, til að koma þeim í sem raunhæfsta framkvæmd. Skólar þurfa að viðhafa árleg skil á (skóla)námskrá til fræðsluyfirvalda (í staðfestingarferli) en ekki á verkáætlunum (kennsluáætlunum) sem eiga að koma námskrá í framkvæmd (en þær eru hluti innra og ytra mats).

Ræða má um fjórar tegundir námskráa í grunnskólum:

Skólanámskrá = Námskrá eins skóla með almennri stefnu um gæði skólastarfs og námsáherslur sem tengir saman allar bekkjarnámskrár skóla og mynda eina heildarnámskrá fyrir einn skóla. Skólanámskrá lýtur sameiginlegri uppyggingu í Hafnarfirði (sjá síðar).

Kjarnanámskrá = Námskrá sem gildir fyrir einn bekk/árgang nemenda, t.d. nemendur í 1. bekk, 2. bekk o.s.frv., alls 10 námskrár í heildstæðum grunnskóla. Kjarnanámskrá er dreift til foreldra nemenda í viðkomandi árgangi á hverju hausti á stafrænu formi og birt á vef skóla sem hluti skólanámskrár skóla. Kjarnanámskrá er með sambærilega uppyggingu í Hafnarfirði óháð aldri nemenda eða bekk.

Sviðsnámskrá = Námskrá eins námssviðs (alls átta í grunnskólum auk vals), t.d. stærðfræði, íslenska o.s.frv., fyrir einn grunnskóla í gegnum alla bekki skólans. Sviðsnámskrá birtist í skólanámskrá skóla og dreifist um allar bekkjarnámskrár hennar. Mikilvægt er að sviðsnámskrá myndi eina heild í skólastarfi milli bekkja skólans. Einstök námssvið eru skilgreind á grunni viðmiða um námshæfni nemenda (þekking, leikni og viðhorf) auk útlistunar á fyrirkomulagi einstakra námsgreina námssviðsins með viðeigandi lýsingu

(viðfangsefni í náminu, náms- og kennslugögn, námsfyrirkomulag og námsaðlögun og námsmat) á áætluðu námsferli innan námsgreinarinnar á viðkomandi aldri.

Einstaklingsnámskrá = Námskrá sem útbúin er fyrir ákveðinn nemanda út frá sérþörfum hans þar sem námskrá bekkjar (kjarnanámskrá) sem nemandi tilheyrir er ófullnægjandi og þarfnað aðlögunar að námsgetu nemanda og hæfni. Einstaklingsnámskrá birtist EKKI í skólanámskrá skóla heldur aðeins aðstandendum nemanda sem námskrá tilheyrir og honum sjálfum (eftir atvikum). Einstaklingsnámskrá er gerð árlega (a.m.k.) fyrir nemendur sem þess þurfa. Grunnið gilda um einstaklingsnámskrár í Hafnarfirði en hver skóli skal útfæra þær frekar út frá eigin sérstöðu.

Viðmið um skólanámskrá (kjarnanámskrár) í grunnskólum Hafnarfjarðar eru:

Viðmið aðalnámskrár grunnskóla: Skólanámskrá hvers skóla skal taka mið af aðalnámskrá grunnskóla, almennum hluta (2011) og námsgreinahluta (2013) (námssviðin átta), en þar sem hún veitir ekki leiðbeiningar taka við viðmið sveitarfélagsins við sem koma hér áfram.

Skólastefna Hafnarfjarðar og áherslur sveitarfélags: Skólastefna Hafnarfjarðar markar stefnu sveitarfélagsins í málefnum grunnskóla. Viðmiðin hér birta frekari sjónarmið og áherslur sveitarfélags um framkvæmd skólastarfs á grunni aðalnámskrár.

Skólastarf í Hafnarfirði og skólanámskrá: Meginsjónarmið í skólanámskrárgerð í grunnskólum Hafnarfjarðar er að allir grunnskólar fylgi áherslum aðalnámskrár á hverjum tíma. Skólanámskráin er gæðahandbók hvers grunnskóla og er yfirlýsing hans um það að hverju nám nemenda og kennsla skólangs stefnir að hverju sinni.

Samhæfni skólanámskrár í Hafnarfirði: Á grunni ábyrgðar skóla um gerð skólanámskrár leggur Skólastrifstofa Hafnarfjarðar fram leiðbeiningar og stuðning við skólanámskrárgerð einstakra skóla. Það gerist með viðmiðum sem styðja við stjórnsýslulega ferla, námskeiðahaldi og öðrum gögnum. Markmið þess er að styrkja skólangs í skólanámskrárgerð til að hjálpa þeim að sýna fram á gæðin sem í skólaasrafni felast. Skólanámskráin er gæðahandbók hvers skóla í Hafnarfirði undir stjórnsýslulegri ábyrgð skólanefndar bæjarins á hverjum tíma.

Samstarf og samráð um viðmið fyrir skólanámskrárgerð: Í meginatriðum er skólanámskrárgerð einstakra grunnskóla á ábyrgð stjórnenda þeirra í samræmi við lög og reglugerðir um skólastarf. Skólastrifstofan hefur það verkefni að styðja við skólanámskrárgerð skólanna við að útfæra skólanámskrárgerðina í samræmi við áherslur aðalnámskrár. Samstarf og samráð er lykilatriði við skólastjórnendur um gerð skólanámskrár einstakra skóla í samvinnu við fagfólk ið í skólunum.

Uppbygging skólanámskrár: Skólanámskrár allra grunnskóla Hafnarfjarðar skulu settar upp sem tíu bekkjarnámskrár í heildstæðum grunnskóla með sömu uppbyggingu, þessa:

I. hluti kynnir menntastefnu skólangs.

II. hluti um þætti sem eru sameiginlegir fyrir allan árganginn óháð námssviðum.

III. hluti um nám á einstökum námssviðum og námsgreinum.

Viðauki er við skólanámskrána með upplýsingum sem eru sameiginlegar fyrir allan bæinn og því allt skólasamfélagið í bænum með kynningu og viðmiðum fræðsluyfirvalda bæjarins.

Sameiginlegt form/snið skólanámskrár: Til viðbótar ofangreindri uppbyggingu á skólanámskrá noti skólar form sem Skólaskrifstofan leggur til. Tilgangur þess er að hjálpa skólum að starfa í samræmi við nýja aðalnámskrá, skilgreina vel eigin sérstöðu og sýna fram á gæði skólastarfsins. Sameiginlegt form skólanámskrár fyrir Hafnarfjörð á að geta nýst öllum til að sérstaða hvers skóla komi fram sem birtist skýrt sem stefna hvers grunnskóla og hefti ekki möguleika hans til að þróa skólastarfið á skapandi og fjölbreyttan hátt innan ramma aðalnámskrár.

Sérstaða skóla og skólanámskrá: Í skólanámskrá skal hver skóli kynna sérstöðu sína og gildi sem móta kennslufræðilega og uppeldislega sýn skólastarfsins. Sérstaða skóla komi þá fram í skólanámskrá er varðar kennslufræðilegar áherslur hjá starfsfólk Hans innan ramma aðalnámskrár, nýtingu valstunda innan viðmiðunarstundaskrár, samsetningu og inntaki námsgreina innan námssviða í hverjum árgangi og kennslufræðilegum áherslum í daglegri starfsemi skóla.

Kynning og staðfesting skólanámskrár: Skólanámskrá næsta skólaárs skal lögð fram til kynningar í skólaráði hvers skóla í júní og skal staðfest í skólanefnd (fræðsluráði Hafnarfjarðar) í águst ár hvert. Skólanámskráin skal kynnt foreldrum í hverjum árgangi í upphafi hvers skólaárs, birt á vef skóla og dreift til foreldra á rafrænu formi.
Skjalavarðveisla: Skólaskrifstofa Hafnarfjarðar annast varðveislu á skólanámskrám grunnskólanna í Hafnarfirði í skjalakerfi bæjarins í samræmi við opinbera skjalavörslu og reglur bæjarins.

Viðauki B: Viðmiðunarstundaskrá og viðmið

Viðmiðunarstundaskrá aðalnámskrár grunnskóla (2011, bls. 50-51) er grundvöllur náms, kennslu og skipulags til inntaks á skólastarfi grunnskóla. Viðmiðunarstundaskrá segir til um hvernig tími nemenda í skóla skiptist eftir námssviðum (þ.m.t. námsgreinar) og aldri nemenda og er eftirfarandi:

Námsgreinar – Námssvið	1.-4. bekkur	5. – 7. bekkur	8. – 10. bekkur	Vikulegur kennslutími	Vikulegur kennslutími
	Heildartími í 1. - 4. bekk. Minútur á viku	Heildartími í 5. - 7. bekk. Minútur á viku	Heildartími í 8. - 10. bekk. Minútur á viku	Heildartími í 1. - 10. bekk. Minútur á viku	Hlutfall
Íslenska, íslenska sem annað tungumál og íslenskt táknmál	1.120	680	630	2.430	18,08%
Erlend tungumál; enska, danska eða önnur Norðurlandamál	80	460	840	1.380	10,27%
List- og verkgreinar	900	840	340	2.080	15,48%
Náttúrugreinar	420	340	360	1.120	8,33%
Skólaþróttir	480	360	360	1.200	8,93%
Samfélagsgreinar; trúarbragðafræði, lífsleikni, jafnréttismál, siðfræði	580	600	360	1.540	11,46%
Stærðfræði	800	600	600	2.000	14,88%
Upplýsinga- og tæknimennt	120	160	80	360	2,68%
Til ráðstöfunar /Val	300	160	870	1.330	9,90%
Alls	4.800	4.200	4.440	13.440	100%

„Erlend tungumál. Undir þau heyra enska og danska þar sem gert er ráð fyrir að enska sé fyrsta erlenda tungumálið og danska, norska eða sánska annað erlenda tungumálið.

List- og verkgreinar. Undir listgreinar heyra tónmennt, sjónlistir og sviðslistir. Undir verkgreinar heyra hönnun og smíði, textílmennt og heimilisfræði. Þessi tvö svið skulu hafa jafnt vægi innan heildartímans.

Náttúrugreinar. Undir þetta svið heyra m.a. náttúrufræði, eðlisvísindi, efnafræði, jarðvísindi, lífvísindi og umhverfismennt.

Skólaþróttir. Undir þetta svið heyra m.a. íþróttir og sund.

Samfélagsgreinar. Undir þær heyra m.a. samfélagsfræði, saga, landafræði og þjóðfélagsfræði, trúarbragðafræði, lífsleikni, jafnréttismál og siðfræði ásamt heimspeki.

Upplýsinga- og tæknimennt. Undir þetta heyrir m.a. miðlamennt, skólasafnsfræði, tölvunotkun og upplýsinga- og samskiptatækni.

Til ráðstöfunar/val. Undir þetta heyra ráðstöfunarstundir skóla, einkum í 1.-7. bekk og val nemenda í 8.-10. bekk.

Út frá áherslubáttum námskrár í lögum skal hafa jafnvægi milli bóklegs náms og verklegs og þess gætt að ekki halli á verklegt nám þegar skólastarf er skipulagt. Það á einnig við um skipulag valnámskeiða. Því er gert ráð fyrir að allt að helmingur valstunda sé bundinn list- og verktengdu námi. Hafa ber grunnþætti menntunar, áherslubætti í aðalnámskrá og lykilhæfni til viðmiðunar við útfærslu allra námssviða og

námsgreina. Auk þeirra námgreina og námssviða, sem tilgreind hafa verið í viðmiðunarstundaskrá, er gert ráð fyrir nokkrum þverfaglegum þáttum, s.s. nýsköpun, frumkvöðlamenn og nýmiðlun.“

Viðmiðunarstundaskrá fyrir grunnskóla Hafnarfjarðar er gefin upp sem sýnishorn og dæmi fyrir mögulega útfærslu á aðalnámskrá grunnskóla (2011). Hún tekur mið af því að eftir er að útfæra námsgreinar innan námssviða sem eru þá útfærsla einstakra skóla (sjá skýringar hér aftar) og skipting valstunda hefur ekki verið útfærð. Þetta er aðallega sett fram í þeim tilgangi að sýna skólum fram á mögulega útfærslu sem gengur upp (heildartímafjöldi í hverjum árgangi á móti tímafjölda sem er ætlaður í hvert námssvið á 10 ára grunnskólagöngu) og til að kynna öllum lágmarkstímafjölda í námssviðum sem nú eru í gildi samkvæmt aðalnámskrá. Það er ekkert sem útlokar aðrar útgáfur viðmiðunarstundaskrár hjá einstaka skólum nái forsendur aðalnámskrár að ganga upp, þ.e. lágmarkstímafjöldi námssviða á 10 ára tímabili á móti heildartímafjölda í hverjum bekk/árgangi. Framsetningin hér er almenn útfærsla á mínútum úr aðalnámskrá grunnskóla í kennslustundir sem hver er 40 mínútur en skólum er að sjálfsögðu heimilt að hafa eigin útfærslu á tímalengd kennslustunda í daglegri stundatöflu:

Tafla I: Lágmarkstímafjöldi í námssviðum í gegnum grunnskólann í jafndreifingu.

	1. bk.	2. bk.	3. bk.	4. bk.	5. bk.	6. bk.	7. bk.	8. bk.	9. bk.	10. bk.	Alls
Íslenska	7	7	7	7	6	6	5	5	5	5,75	60,75
Er. tung.	0	0	0	2	3	3	5,5	7	7	7	34,5
List./verk.	6	6	5	5,5	7	8	6	3	3	2,5	52
Nátt.gr.	3	2,5	3	2	3	3	2,5	3	3	3	28
Samf.gr.	4	3,5	4	3	5	5	5	3	3	3	38,5
Skólaíþr.	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30
Stærðfr.	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	50
UST	0	1	1	1	1	1	2	1	1	0	9
Val	2	2	2	1,5	2	1	1	7	7	7,75	33,25
Samt.	30	30	30	30	35	35	35	37	37	37	326

Viðmið um nám og kennslu í grunnskólum Hafnarfjarðar:

Viðmið Aðalnámskrár um tímafjölda: Skólastarf hvers skóla skal taka mið af Aðalnámskrá grunnskóla, almennum hluta (2011) og námsgreinahluta (2013), sem lágmark en þar sem hún veitir ekki leiðbeiningar eða viðmið gilda frekari viðmið sveitarfélagsins sem komu hér neðar.

Tafla 2: Námssvið, námsgreinar og hlutfall þeirra innan námssviðs.

Námssvið	Námsgreinar innan námssviðs	Hlutfall námsgreina innan hvers námssviðs í grunnskóla
1. Íslenska	1.1. Talað mál, hlustun og áhorf 1.2. Lestur og bókmenntir 1.3. Ritun 1.4. Málfræði	Hver námsþáttur skal ekki fá minna en 15% námstímans.
2. Erlend tungumál	2.1. Enska 2.2. Danska og önnur Norðurlandamál	Enska fái ekki minna en 55% og danska ekki minna en 35% námstímans.
3. List- og verkgreinar	A Listgreinar (50%): 3.1. Sviðslistir (dans og leiklist) 3.2. Sjónlistir (myndmennt) 3.3. Tónmennt B Verkgreinar (50%): 3.4. Heimilisfræði 3.5. Hönnun og smíði 3.6. Textílmennt	Hver námsgrein innan list- og verkgreina fái ekki minna en 10% náms-tímans.
4. Náttúrugreinar	4.0. Náttúrufræði (100%) (eða) 4.1. Eðlis- og efnavísindi 4.2. Jarð- og stjörnufræði 4.12. Lífvisindi 4.14. Umhverfismennt	Hvor námsgrein fái ekki minna en 15% náms-tímans en sé námsgreinin náttúrufræði (yngsta stig) fái hún 100%.
5. Skólaíþróttir	5.1. Íþróttir 5.2. Sund	Íþróttir fái 67% og sund 33% námstímans.
6. Samfélagsgreinar	6.1. Heimspeki, siðfræði og trúarbragðafræði 6.2. Jafnrétti og lífsleikni 6.3. Landafræði, saga og sam-/þjóðfélagsfræði	Hver námsgrein fái ekki minna en 20% námstímans.
7. Stærðfræði	7.1. Tjáning, tungumál, verkfæri, vinnubrögð og beiting stærðfræðinnar 7.2. Tölur, reikningur og algebra 7.3. Rúmfraði, mælingar, tölfræði og líkindi	Hver námsgrein fái ekki minna en 20% námstímans.
8. Upplýsinga- og tæknimennt	8.1. Miðlamennt og skolasafnsfræði 8.2. Tölvunotkun og upplýsinga- og samskiptatækni	Hvor námsgrein fái ekki minna en 35% náms-tímans.
9. Val	9.1. Valgrein I 9.2. Valgrein 2 o.s.frv.	Skipulag, inntak og fjöldi valgreina er algjörlega í höndum hvers skóla.

Viðmiðunarstundaskrá: Stundaskrár grunnskólanna í Hafnarfirði skulu taka mið af viðmiðunarstundaskrá aðalnámskrár sem lágmarksstundaskrá um heildartímafjölda í einstaka árgögum og á einstaka námssviðum (sbr. töflu hér ofar).

Viðmiðunarstundaskrá skóla, val og námsgreinar: Einstaka grunnskólar í Hafnarfirði fá úthlutað tímamagni til kennslu á öllum námssviðum á jafnræðisgrundvelli. Hver skóli skal skipuleggja námsgreinar innan hvers námssvið í samræmi við ofangreinda skiptingu námsgreina innan hvers námssviðs. Hver skóli skal skilgreina eigin grunn að viðmiðunarstundaskrá á hverju skólaári, þ.e. hver skóli getur breytt eigin skólanámskrá árlega, með því að afmarka valtíma í 1.-7. bekk á önnur námssvið (eða jafnvel sem sérstakar námsgreinar) og afmarka tíma í námsgreinar innan námssviða í samræmi við ofangreinda töflu.

Úthlutun almennra kennslutíma: Grunnskólar í Hafnarfirði fá úthlutað kennslutínum til almennrar kennslu í samræmi við viðmið aðalnámskrár grunnskóla og sveitarfélags sem miða að jöfnuði meðal grunnskólanemenda. Í því felst að allir grunnskólar hljóta tímaúthlutun á grundvelli jafnræðisreglna í samræmi við fjárhagsáætlun

Hafnarfjarðarbæjar á hverjum tíma. Það er síðan einstakra skóla að skipuleggja kennslu á einstaka námssviðum (námsgreinar meðtalar) í einstaka árgögum í samræmi við viðmið aðalnámskrár og bæjarins líkt og þessi viðmið tilgreina.

Úthlutun sértækra kennslutíma: Grunnskólar í Hafnarfirði fá úthlutað kennslutínum til sérkennslu í samræmi við metnar þarfir á grundvelli fjárhagsáætlunar bæjarins á hverjum tíma. Skolaskrifstofan úthlutar fjármagni til sérkennslu í einstaka skóla og sérúrræði undir verkstjórn sviðsstjóra fræðsluþjónustu/fræðslustjóra á hverjum tíma. Skólar meta kennsluþarfir nemenda sinni og forgangsraða fjármagni til sérkennslu innan skóla með skipulagi sem þeir sjálfir ákveða að henti best til að mæta þörfum nemenda og forgangsraða verkefnum í samræmi við það.

Viðauki C: Menntastefna skóla og viðmið

Skólastarf grunnskóla byggir á lögum og reglugerðum sem miða að því að veita öllum börnum á Íslandi starf í grunnskóla sem færir þeim sem sambærilegust gæði um leið og að mæta ólíkum þörfum þeirra og mismunandi aðstæðum. Í þeim skilningi er skólastarf samfélagslegt verkefni sem nær til allra íbúa landsins. Þess utan er gert ráð fyrir að hver skóli hafi ákveðna ábyrgð í því að skapa sér sérstöðu á grunni aðalnámskrár. Þessi sýnileiki getur verið útfærður margvíslega, hann skal taka mið af aðstæðum einstakra skóla og byggja á grunnstefnu skólans sem nefnd er menntastefna.

Á þeim grunni eru eftirfarandi viðmið um stefnu skóla og samfélagslega ábyrgð:

Sérstaða skóla: Hver grunnskóli í Hafnarfirði skal skilgreina eigin sérstöðu með afmörkun á eigin stefnu í nokkrum þáttum skólastarfsins sem skilgreind séu í skólanámskrá að kröfu aðalnámskrár grunnskóla (2011); nefnd menntastefna skóla.

Menntastefna skóla skilgreind: Viðmið um stefnu skóla er að þar komi fram áherslur skóla um gildi/leiðarljós og uppeldis- og kennslufræðilega sýn skóla þar sem áherslur grunnpáta menntunar í aðalnámskrá og aðrir þættir sem skóli telur æskilegt að hafa stefnu um og er í samræmi við lög, reglugerðir og opinberar reglur um grunnskólastarf. **Tengsl og samstarf við nærumhverfi:** Hver skóli skal hafa stefnu um tengsl og samskipti við nærumhverfi sitt. Í því felast tengsl við náttúrulegt, félagslegt og menningarlegt umhverfi skóla. Þá skulu skólar sérstaklega skilgreina vel verkefni sín, tengsl og samstarf við leikskóla og framhaldsskóla. Sveitarfélagið getur einnig lagt þar til frekari viðmið um slíkt samstarf og tengsl og þá hvernig það hyggst styðja og efla slíkt samstarf.

Samstarf heimila og skóla: Mikilvægur þáttur skólastarf er að góð tengsl séu við heimili nemenda um nám og velferð barna. Í þeim tilgangi er mikilvægt að skýr viðmið séu um samstarf við heimili nemenda. Skólar skulu marka sér stefnu um samstarf við heimilin og í kjarnanámskrám skal kynna þær leiðir og viðfangsefni sem unnið er með í hverjum bekk/ágangi. Hver skóli gefur þá út starfsáætlun og þar skulu vera nánari upplýsingamiðlun til heimila nemenda um verklag, skipulag og vinnubrögð í skólastarfi sem styðja við nám og kennslu allra nemenda.

Forvarnir í grunnskólastarfi: Forvarnir í skólastarfi grunnskóla miða að almennri velferð fyrir alla nemendur og tryggja þeim sem mest öryggi í skólastarfi. Í þeim tilgangi leggur sérfræðiþjónusta (sveitarfélagsins við) grunnskóla til sérstök viðmið um almennar forvarnir í grunnskólam Hafnarfjarðar um frekari verkferla og aðgerðir sem miða að öryggi í skólastarfi. Almennar forvarnir í skólastarfi skal samþætta og tengja sem mest grunnpáttum menntunar og viðfangsefnum einstakra námssviða eins og kostur er og eðlilegt er á hverjum tíma sem fái birtingu í einstaka námsgreinum.

Viðauki D: Grunnþættir menntunar og viðmið

Eitt meginatriða í menntastefnu nýrra laga um grunnskóla er áherslan á grunnþætti menntunar sem kynntir eru sérstaklega í aðalnámskrá grunnskóla (2011, bls. 14-22):

„Þessir grunnþættir eru:

læsi,
sjálfbærni,
heilbrigði og velferð,
lyðræði og mannréttindi,
jafnrétti,
sköpun.

...

Grunnþættirnir snúast um læsi á samfélag, menningu, umhverfi og náttúru þannig að börn og ungmenni læri að byggja sig upp andlega og líkamlega, að bjarga sér í samfélagini og vinna með öðrum. Grunnþættirnir snúast einnig um framtíðarsýn og getu og vilja til að hafa áhrif og taka virkan þátt í að viðhalda samfélagi sínu, breyta því og þróa það.

...

Hugmyndirnar að baki grunnþáttunum eiga að endurspeglast í starfsháttum skóla, samskiptum og skólabrag. Þeir skulu vera sýnilegir í skólastarfinu öllu og koma fram í inntaki námsgreina og námssviða, bæði hvað varðar þá þekkingu og leikni sem börn og ungmenni skulu afla sér. Námssvið geta verið sérhæfing í viðfangsefnum skólastarfs þvert á námsgreinar og skólastig.

...

Grunnþættirnir fléttast inn í aðalnámskrár á öllum skólastigum og fyrirmæli hennar um allt skólastarfið: Efnisval og inntak náms, kennslu og leiks skal mótað af grunnþáttunum.

Starfshættir og aðferðir, sem börn og ungmenni læra, eru undir áhrifum hugmynda sem fram koma í umfjöllun um grunnþættina.

Vinnubrögð kennara og annarra, sem starfa í skólum, eiga að mótað af grunnþáttunum þannig að stuðlað sé að sjálfstæði, frumkvæði og þróun í skólastarfi.

Þegar skólastarf er metið þarf að skoða hvort og hvernig grunnþættirnir hafi sett mark sitt á nám, kennslu og leik og skólastarfið í heild.“

Grunnþættir menntunar tengja þannig saman verkefni dagslegs skólastarfs, kennslu einstakra námsgreina og samhengi námssviðanna. Tafla er hér neðar skýrir ýmsa þætti og atriði sem heyra undir hvern grunnþátt fyrir sig og er viðfangsefni sem á að birtast í grunnskólastarfinu þvert á námsgreinar. Hún er samantekt úr aðalnámskrá grunnskóla (2011) til að ná utan um margvíslegar áherslur þaðan án þess þó að teljast vera fullkomin samantekt og því sé rými til frekari mótnar eða þróunar í skólum. Taflan er til leiðbeiningar skólum til að móta grunnþætti menntunar í skólanámskrá.

Tafla: Grunnþættir menntunar og efnisþættir einstakra grunnþáttta í skólastarfinu

Grunnþáttur	Efnisþættir grunnþáttta menntunar skv. aðalnámskrá grunnskóla (2011):
HEILBRIGÐI OG VELFERÐ	Lýðheilsa byggir á andlegri, líkamlegri og félagslegri vellíðan. Það er áhersla á heilbrigða hreyfingu og hollt mataræði, geðvernd, forvarnir gegn vímuefnaneyslu, kynheilbrigði og aðrir þættir sem stuðla að heilbrigði og velferð nemenda til jákvæðrar sjálfsvitundar og vinna gegn áhrifum fíknar á einstaklinga í hvaða mynd sem hún kann að birtast. Samstarf við heimilin er ekki síst mikilvægt um þennan þátt og mikilvægt að byggja upp hefðir og vana til jákvæða og heilbrigðra lífsviðhorfa sem stuðla að þroska nemenda í átt til jákvæðrar sjálfsmýndar. Þar er skólinn mikilvægt fyrirmynnd til heilbrigðis og velferðar með starfsháttum sínum, kennsluháttum og tilboðum til nemenda. Fær nánari útfærslu og framkvæmd í námsgreinum skólans og í sérstöku samstarfi við stoðþjónustu skólans varðandi einstaka nemendur í gegnum nemendaverndarráð og önnur teymi í skólastarfinu.
Grunnþáttur	Efnisþættir grunnþáttta menntunar skv. aðalnámskrá grunnskóla (2011):
JAFNRÉTTI	Jafnrétti gegn hvers konar mismunun á grunni fötlunar, aldurs, trúar, kynhneigðar, lífsskoðana, litarháttar, ætternis, búsetu, stöðu, þjóðernis, kynþáttar og kyns. Virðing, umburðarlyndi, víðsýni, friður og að rækta hæfileika sína og gagnrýni á viðhorf í samfélagi og menningu eins og þau snúa að jafnrétti. Jafnréttismenntun með áherslu á kyn og kynhneigð. Fjölmenning, tungumál, menning og uppbygging skólasamfélags án aðgreiningar eru sömuleiðis þættir í jafnrétti. Jafnréttismenntun felur þá í sér jafnrétti varðandi námsmöguleika, námsefni, kennsluaðferðir og námsumhverfi auk réttar til náms- og starfsráðgjafar í skólanum. Fær nánari útfærslu og framkvæmd í einstaka námsgreinum skólans.
LÝÐRÆÐI OG MANNRÉTTINDI	Lýðræðisleg vinnubrögð og þátttaka, uppbygging lýðræðislegs samfélags (siðgæðisvitund, félagsvitund, borgaravitund), samvinna og hjálpsemi, virðing og umburðarlyndi, manngildi og umhyggja og réttindi barna og skyldur eru hluti þess að byggja upp samábyrgt og sjálfbært samfélag. Sömuleiðis rökhusun og gagnrýnin hugsun á grundvelli siðfræði um siðferðilegt lífneri og varnir gegn hvers konar ofbeldi í skólastarfinu sem skal endurspeglast í skólabrag skólans og skýrum skólareglum sem vernda gegn brotum á sjálfsgöðum réttindum nemenda og starfsfólks. Það er hluti kennslu og náms að tileinka sér lýðræðislega hugsun og vernda mannréttindi sem liður í tileinkun lýðræðislegs gildismats fyrir samfélagsuppbygginguna. Lífsleikni er viðfangsefni í lýðræðislegum skólum. Fær nánari útfærslu og framkvæmd í einstaka námsgreinum skólans.
LÆSI	Viðfangsefnið læsi miðar í víðum skilningi að hæfni einstaklings að verða læs á umhverfi sitt með því að ráða við margvísleg skilaboð sem honum og bregðast við þeim á jákvæðan hátt. Það snýst á margan hátt um námslega færni til að tileinka sér hæfni sem liggur til grunni í flestum námsgreinum skólans sem nemandi geti nýtt sér í daglegu lífi eins og hæfir aldrí hans og þroska, t.d. lestrarfærni, talnalæsi, tölvulæsi, menningarlæsi, myndlæsi, fjármálalæsi, upplýsingalæsi, samskiptalæsi, tilfinningalæsi og fleira. Fær nánari útfærslu og framkvæmd í einstaka námsgreinum skólans.

SJALFBÆRNI	Sjálfbær þróun, breytingar og framþróun og skynsamleg nýting náttúruauðlinda. Ferlar, lögmál og hringrás náttúrunnar, vistfræði, umhverfisvernd, loftslagsbreytingar og líffjölbreytileiki eru einstök viðfangsefni hér. Áherslur eru á jöfnuð, sameiginleg lífsskilyrði, frið og lífsgæði. Hnattræn áhrif, efnahagsþróun og sameiginlegt vistkerfi jarðar falla einnig hér undir. Fær nánari útfærslu og framkvæmd í einstaka námsgreinum skólans.
SKÖPUN	Forvitni, athafnaþrá, frumkvæði, frumleiki, uppgötva, njóta, áhugi, víkja ímyndunarafl, leika sér, áskorun, spenna og leit, list- og verknám, nýsköpun og frumkvöðlanám er þættir eða viðfangsefni sem heyra til sköpunarkraftur, innsæi og hagnýting skapandi hugmynda til mótnar viðhorfa og gildsmats skal takast á við samræðu um gagnrýna hugsun í daglegu skólastarfi. Sköpun er mikilvæg sem þáttur leiks í námi sem miðar að velferð nemenda til að þroskast sem heildstæðir einstaklingar í lýðræðislegu samfélagi. Fær nánari útfærslu og framkvæmd í einstaka námsgreinum skólans.

Viðmið um grunnþætti menntunar í grunnskólum Hafnarfjarðar eru:

Viðmið aðalnámskrár: Grunnþættir menntunar í skólanámskrá hvers skóla skal taka mið af aðalnámskrá grunnskóla (2011) en þar sem hún veitir ekki leiðbeiningar eða viðmið gilda frekari viðmið sveitarfélagsins sem koma hér áfram til að skólar geti kynnt skýrt eigin stefnu.

Grunnþættir menntunar og skólanámskrá: Hver skóli skal setja sér stefnu um grunnþætti menntunar sem skulu birtast sem hluti af stefnu skóla í skólanámskrá. Sömuleiðis skal skólanámskrá hvers skóla skilgreina áherslur og meginatriði í grunnþáttum menntunar í hverjum bekk/árgangi.

Grunnþættirnir og forvarnir í grunnskólastarfi: Grunnþætti menntunar gefa forvörnum í skólastarfi grunnskóla nýtt samhengi í því að þar megi samhæfa nám og skólastarf.

Forvarnir miða að almennri velferð og vellíðan fyrir alla nemendur og að tryggja þeim sem mest öryggi í skólastarfi. Í þeim tilgangi leggur sérfræðibjónusta (sveitarfélagsins við) grunnskóla til sérstök viðmið um almennar forvarnir í grunnskólum Hafnarfjarðar um frekari verkferla og aðgerðir sem miða að velferð nemenda og öryggi í skólastarfi.

Almennar forvarnir í skólastarfi skal samþætta og tengja sem mest grunnþáttum menntunar með því að samhæfa námi og kennslu allra námssviða í öllum árgöngum.

Viðmið um fræðslu um almennar forvarnir í tengslum við grunnþættina er að finna í töflu hér neðar. Töflunni er ætlað að hjálpa skólamálastofnunum að skilgreina og útfæra vissar forvarnir í samspili við ákveðna grunnþætti sérstaklega svo forvarnir fái frekari útfærslu í bekkjarnámskrám. Taflan er þó aðeins grunnútfærslur sem hver skóli þarf að skilgreina nánar út frá eigin áherslum og aðalnámskrár með stuðningi viðmiða sveitarfélags. Í töflunni er form fyrir skóla til að skilgreina samhengi forvara og grunnþáttu (x í viðeigandi reitum).

Tafla: Forvarnasvið-flokkar og tengsl við grunnþætti menntunar

Svið ↓	Forvarna-flokkar ↓	Grunnþáttur: →	Heilbrigði og velferð	Jafnrétti	Læsi	Lýðræði og mannréttindi	Sjálfbærni	Sköpun
I. Einstakki- ingur	1. LYÐHEILSA		x	x	x	x	X	x
	2. SJALFSRÆKT		x	x	x	x	X	x
	3. VIMUVARNIR		x		x		X	
II. Einstakki- Félagslegt umhverfi	4. OFBELDI	einelti	x	x		x		
		kynferðislegt ofbeldi	x	x		x		
		fordómar og mismunun	x	x		x		
		vanræksla	x	x		x		
III. Náttúrulegt umhverfi	5. ÖRYGGISVARNIR		x		x	x	X	

Viðauki E: Námssvið, námsgreinar og viðmið

Nám í grunnskóla felur í sér að kennsla og starfsemi skóla miði að því að aðstoða nemanda í námi svo hann fái kennslu og aðstoð við hæfi þau tíu ár sem hann stundar nám í grunnskóla. Það er sameiginlegt verkefni skóla og heimilis. Við kennslu á námssviðum, og einstökum námsgreinum innan þeirra, skal taka mið af viðmiðunarstundaskrá (sjá kafla III.I hér framar).

Samkvæmt aðalnámskrá skal kennsla í grunnskóla miðast tímalega við átta námssvið, og talsvert fleiri námsgreinar innan þeirra. Fyrir hvert námssvið í bekkjarnámskrá skal skilgreina viðmið um námshæfni.

Það er verkefni hvers skóla að bjóða nemendum upp á nám við hæfi svo kennsla og önnur starfsemi í skóla miði að því að ólíkir nemendur geti tileinkað sér nauðsynlega hæfni með sem fjölbreyttustum leiðum eins og nemendur hafa þörf fyrir og getu til. Í því felst að ábyrgð skóla/kennara er að haga störfum sínum þannig að nemendur eigi sem auðveldast að tileinka sér umrædda hæfni. Þar má ræða um fjölbreytni í kennsluaðferðum (sýna, gera sjálfur, rannsaka o.s.frv.), margvíslegt kennsluefni (mis þungt, mis ítarlegt, mis langt o.s.frv.), margþætt kennslugögn (bækur, myndefni, hljóðefni, vefefni o.s.frv.) og ólíkar kennsluaðstæðum (inni, úti, skólastofa, söfn, íþróttasalur o.s.frv.) sem er hluti starfsskyldna hvers kennara að skipuleggja til að námið nýtist sem best miðað við aðstæður nemenda með viðeigandi ábyrgð þeirra á hverjum tíma og eftir viðfangsefnum.

Viðmið um námssvið, námsgreinar og einstaklingsmiðun í námi í grunnskólum Hafnarfjarðar:

Viðmið aðalnámskrár: Viðmið aðalnámskrár grunnskóla er að skólastarf grunnskóla skuli stefna að því að hver nemandi fái nám við hæfi á sinni tíu ára grunnskólagöngu þar sem námssvið aðalnámskrár í gegnum námsgreinarnar leggi til viðfangsefni sem gefi nemendum möguleika til að efla hæfni sína.

Námssviðmið: Skólastarfið fer fram í gegnum skilgreindan tímafjölda í einstökum námssviðum í samræmi við viðmiðunarstundaskrá aðalnámskrár, almenns hluta (2011).

Fyrir hvert námssvið í hverjum bekk/árgangi eru skilgreind námshæfniviðmið og sömuleiðis matsvið fyrir þau sem taka mið af matskvarðanum A-D (sjá hér aftar).

Námshæfniviðmiðin í einstaka námssviðum í öllum bekkjarnámskrám taka mið af viðmiðum námssviðanna í 4., 7. og 10. bekk aðalnámskrár, greinahluta (2013). Í hverjum skóla skal útfæra námshæfniviðmið í öllum námssviðunum átta í öllum bekkjarnámskrám í samræmi við áherslur skólans og viðmiðunarstundaskrá hans, þ.e. ef viðkomandi námssvið er ekki kennt í viðkomandi árgangi er ekki nauðsynlegt að skilgreina námshæfniviðmið í viðkomandi bekkjarnámskrá. Ekki er lagst gegn því að einstakar námsgreinar skilgreini eigin námshæfniviðmið telji þær það henta betur til viðbótar námshæfniviðmiðum námssviðsins (sbr. list- og verkgreinar í aðalnámskrá grunnskóla, greinahluta 2103). Slíkt er val í hverjum skóla.

Flokkun námshæfniviðmiða: Námshæfniviðmið geta verið margvísleg og mismörg eftir námssviðum. Gerð er sú krafa að grunnskólar í Hafnarfirði flokki námshæfniviðmið á grunni faglegra forsenda, þ.e. velji á milli efnisflokkunar (mismunandi eftir námssviðum) eða flokkunar á grunni hæfnishugtaksins (þekking, leikni, viðhorf) sjálfs innan hvers

námssviðs. Val um flokkun er ákvörðun innan hvers námssviðs innan hvers skóla í samræmi við stefnu skóla. Sjá nánar næsta kafla.

Námsgreinar og lýsingar þeirra: Innan hvers námssviðs skal skilgreina námsgreinar, mismargar eftir atvikum og eðli námssviða. Þær skulu hafa samræmda uppbyggingu í skólanámskrá allra skólanna í Hafnarfirði, hvort sem námsgrein er kennd stök út af fyrir sig eða er samþætt öðrum námsgreinum í daglegu skólastarfi. Hafnarfjörður setur lágmarksviðmið um tímafjölda í einstaka námsgreinum í hverju námssviði innan tíu ára grunnskólanáms til að tryggja lágmarksgæði í skólastarfi fyrir alla nemendur í bænum. Hver skóli skal hafa möguleika á að skapa sér eigin sérstöðu í kennslu einstakra námsgreina (m.a. viðfangsefni) innan hvers námssviðs í samræmi við aðalnámskrá grunnskóla, almennan hluta (2011) og greinahluta (2013) og stefnu bæjarins, þ.e. velja í hvaða námssviðum hvar hann fer umfram lágmark aðalnámskrá með notkun á valgreinum. Uppbygging námsgreinalýsinga hefur fasta uppbyggingu sem í öllum tilvikum skal útfæra í öllum námsgreinum í öllum árgöngum (allt að tvær bls. A-4 á námsgrein að öllu jöfnu).

Einstaklingsnámskrá: Í sumum tilvikum hentar kjarnanámskrá ekki fyrir einstaka nemendur árgangs. Í slíkum tilvikum metur skóli, í samráði við foreldra, hvort nemandi fái persónulega námskrá, hér eftir nefnd einstaklingsnámskrá. Nemendur sem eru í sérúrræðum (sérdeildum, sérskólum) hafa alltaf einstaklingsnámskrár. Sér snið einstaklingsnámskrár er til fyrir Hafnarfjörð sem grunnur en það er síðan hvers skóla að útfæra snið eða form að einstaklingsnámskrá fyrir sína nemendur. Hver nemandi sem fær kennslu sem er miðuð er að honum sérstaklega og ekki er bara stuðningur við að tileinka sér kennslu og nám samkvæmt námskrá síns árgangs skal fá sína einstaklingsnámskrá. Einstaklingsnámskrá nemanda skal gerð fyrir hvert skólaár fyrir sig, endurskoðuð svo oft sem þurfa þykir innan þess og form hennar getur jafnframt verið nýtt sem kennsluáætlun og skýrsla um námið yfir viðkomandi skólaár með viðeigandi skráningum og viðmiðum/ markmiðssetningu. Einstaklingsnámskrá er persónuleg námskrá og aðeins ætluð viðkomandi og varðveisitist sem trúnaðargagn um nemanda líkt og önnur trúnaðargögn.

Skólanámskrá og kennsluáætlunar: Kennsluáætlunar er verkáætlunar (daglegar, vikulegar, mánaðarlegar, annarlegar o.s.frv.) sem kennrarar/árgangar vinna til að skipuleggja nánar á hagkvæman hátt daglegt skólastarf. Það er ákvörðun innan hvers skóla hvernig er hártað með kennsluáætlunar almennt, fyrirkomulag skal kynnt foreldum í starfsáætlun skóla og birtar í samskiptakerfi heimilis og skóla eins og hver skóli skilgreinir sína ferla þar um. Skólar þurfa ekki að skila kennsluáætlunum til Skólaskrifstofu samhliða skólanámskrám í staðfestingarferli. Nánar er fjallað um uppbyggingu kennsluáætlana í starfsáætlun skóla.

Gert er ráð fyrir að kennsluáætlun hafi uppbyggingu eitthvað í þessa átt:

Dagur/vika/ mánuður	Viðfangsefni í námi	Námsgögn	Ahersluþættir út frá viðmiðum um hæfni

Skjalavarsla og námskrár: Einstaka grunnskólar bera ábyrgð á því að varðveita einstaklingsnámskrár alla grunnskólagöngu nemanda í samræmi við opinbera skjalavörfu og reglur Hafnarfjarðarbæjar. Sömuleiðis ber skólum að varðveita kennsluáætlunar í samræmi við vörslu opinberra gagna og reglur bæjarins auk þess sem að þær séu aðgengilegar fyrir starfsfólk skóla. Skólanámskrár varðveita skólar sem sín vinnugögn á tölvukerfi skóla en Skólaskrifstofan annast stjórnsýslulega varðveislu í samræmi við opinberar reglur og reglur bæjarins.

Viðauki F: Hæfni (lykilhæfni og námshæfni) og viðmið

Gæði eru meginverkefni grunnskólastarfs samkvæmt lögum um grunnskóla (2008, gr. 29). Gæðin í inntaki skólastarfsins eru skilgreind sem hæfni og er hún metin á grundvelli viðmiða. Hæfninni er skipt í two hluta, lykilhæfni og námshæfni, samkvæmt aðalnámskrá grunnskóla (2011).. Lykilhæfni er metin í tengslum við aldur og er óháð einstökum námsgreinum sem slík. Námshæfni er metin í tengslum við nám nemenda á ákveðnum aldri á hverju námssviði og er því verið breytileg milli námssviða og mismunandi eftir námsgreinum innan námssviða.

a. Lykilhæfni

Lykilhæfni er hæfni sem snýr að ýmsum mannlegum þáttum eða eiginleikum sem og samskiptum einstaklinga í milli þar sem íslensk menning í lýðræðissamfélagi veitir ýmis æskileg gildi. Til frekari glöggvunar á lykilhæfninni er hún greind í fimm flokka. Þessir flokkar eru samkvæmt aðalnámskrá grunnskóla (2011, bls. 53) til skýringar og afmörkunar í viðfangsefninu. Lykilþættirnir fimm eru:

Lykilþáttur	Skýring (bls. 53 í Aðalnámskrá grunnskóla, 2011)
Persónuleg tjáning og skýr miðlun:	Hæfni nemenda til að tjá hugsanir sínar, tilfinningar og skoðanir munnlega, skriflega og á annan hátt. Hæfni til að miðla þekkingu og leikni sinni og flytja mál sitt skýrt og áheyrliga og taka þátt í samræðum og rökræðum.
Skapandi, gagnrýnin hugsun með frumkvæði til lausna:	Skapandi hugsun og frumkvæði í efnistökum og úrvinnslu. Hæfni nemenda til að nota þekkingu og leikni, draga ályktanir, áræðni til að leita nýrra lausna og beita gagnrýnni hugsun og röksemdafærslu.
Sjálfstæði í verki og samvinna undir leiðsögn:	Hæfni nemenda til að vinna sjálfstætt, í samstarfi við aðra og undir leiðsögn.
Ábyrg þekkingarleit og gagnrýnin úrvinnsla:	Hæfni nemenda til að nýta margvislega miðla í þekkingarleit, úrvinnslu og miðlun og nýta upplýsingar á ábyrgan, skapandi og gagnrýnni hátt.
Mat á eigin námi, vinnu-brögðum og frammistöðu:	Hæfni nemenda til að bera ábyrgð á eigin námi og leggja mat á eigin vinnubrögð og frammistöðu.

b. Námshæfni

Námshæfni er sú hæfni sem tengist námi á einstökum námssviðum aðalnámskrár (og öllum námsgreinum innan hvers námssviðs). Aðalnámskrá skilgreinir námshæfni fyrir 4., 7. og 10. bekk en fyrir aðra árganga skilgreina skólar/kennrarar viðmið um námshæfni í einstaka námssviðum. Í einhverjum tilvikum er valið að hæfniviðmið séu sér fyrir hverja námsgrein frekar en fyrir viðkomandi námssviðið í heild sinni sem er þá ákvörðun viðkomandi skóla. Námshæfni er hæfni sem snýr að tileinkun náms í einstaka námssviðum/námsgreinum. Hana má flokka á tvennan hátt: út frá eðli hæfninnar sem þekkingu, leikni og viðhorf út frá efnislegri sérstöðu námssviðs: talað mál, ritun, lestur og málfræði (íslenska).

Viðmið um hæfni, námshæfni og lykilhæfni, í grunnskólum Hafnarfjarðar:

Viðmið Aðalnámskrár: Grunnskólar Hafnarfjarðar skulu taka mið að stefnu og viðmiðum aðalnámskrár grunnskóla, almennum hluta (2011) og greinahluta (2013), um hæfni sem skiptist í námshæfni og lykilhæfni. En þar sem aðalnámskrá veitir ekki leiðbeiningar eða viðmið gilda frekari viðmið sveitarfélagsins sem koma hér áfram.

Námshæfni og viðmið: Aðalnámskrá grunnskóla, námsgreinahluti (2013), leggur til hæfniviðmið fyrir alla grunnskóla í skólastarfi 4., 7. og 10. bekkjar. Í skólanámskrá hvers skóla skal koma fram hvaða hæfniviðmið gilda fyrir einstök námssvið í hverjum bekk/árgangi (bekkjarnámskrá). Námshæfniviðmiðin skulu flokkuð í skólanámskrá grunnskólanna í Hafnarfirði eins fyrir hvert námssvið í öllum árgöngum innan eins skóla. Hver skóli skal hafa námshæfniviðmið fyrir öll námssvið sem kennd eru í viðkomandi bekk.

Flokkun námshæfniviðmiða: Námshæfniviðmið geta verið margvísleg og mismörg eftir námssviðum. Gerð er sú krafa að grunnskólar í Hafnarfirði flokki námshæfniviðmið á grunni faglegra forsenda, þ.e. velji á milli efnisflokkunar (mismunandi eftir námssviðum) eða flokkunar á grunni hæfnishugtaksins sjálfs (þekking, leikni, viðhorf) innan hvers námssviðs. Val um flokkun er ákvörðun innan hvers námssviðs innan hvers skóla í samræmi við stefnu skóla. Eftirfarandi eru dæmi um flokkunarmöguleikana á námshæfniviðmiðunum og eru sótt í aðalnámskrá:

Efnisflokkun hæfnipátta (sjá 4. bekkur, skólaíþróttir í aðalnámskrá grunnskóla):

Efnispættir:	Viðmið um námshæfni	P	L	V
Líkamsvitund, leikni og afköst:	Við lok árgangs geti nemandi: Sýnt einfaldar hreyfingar sem reyna á lipurð og samhæfingu.		x	
Félagslegur þættir:	Við lok árgangs geti nemandi: Unnið með tilfinningar sem því að vinna og tapa í leikjum.			x
Heilsa og efling þekkingar:	Við lok árgangs geti nemandi: Útskýrt líkamlegan mun á kynjum.	x		
Oryggis- og samskiptareglur:	Við lok árgangs geti nemandi: Farið eftir öryggis-, skipulags- og umgengisreglum sundstaða, íþróttahúsa og brugðist við óhöppum.		x	

eða

hæfniflokkun efnispátta (sjá 4. bekkur, samfélagsgreinar í aðalnámskrá grunnskóla):

Hæfnipættir:	Viðmið um námshæfni
Þekkingar-viðmið:	Við lok árgangs geti nemandi: Borið kennsl á gildi, svo sem virðingu fyrir sjálfum sér og öðrum, umhyggju og sáttfysi.
Leikni-viðmið:	Við lok árgangs geti nemandi: Tekið þátt í samstarfi og samræðu í jafningjahópi.
Viðhorfa-viðmið:	Við lok árgangs geti nemandi: Sagt frá sjálfum sér með hliðsjón af búsetu, uppruna, fjölskyldu, síðum og venjum.

Miðað er við að námshæfniviðmið fyrir hvert námssvið í hverri bekkjarnámskrá taki ekki meira rými en ein til tvær bls. A-4 í skólanámskrárformi.

Lykilhæfni og viðmið: Lykilhæfni, lykilþættirnir fimm, er metin í grunnskólum Hafnarfjarðar í öllum námssviðum (að lágmarki) í öllum árgöngum í lok hvers skólaárs frá skólaárinu 2015-2016. Aðalnámskrá grunnskóla leggur til viðmið fyrir lykilhæfni fyrir 4.,

7. og 10. bekk fyrir alla grunnskóla. Fyrir aðra árganga eru sameiginleg lykilhæfniviðmið fyrir grunnskóla Hafnarfjarðar. Sömu lykilhæfniviðmið gilda fyrir öll námssvið (og því allar námsgreinar þess sömuleiðis) í hverjum bekk/árgangi í grunnskólum Hafnarfjarðar.

Lykilhæfniviðmið, og matsviðmið þeirra, eru unnin og lögð fram sameiginlega fyrir alla grunnskóla Hafnarfjarðar sem afrakstur af fagvinnu kennara í bænum utan þeirra sem koma með aðalnámskrá. Það er síðan hvers skóla/kennara að skilgreina frekar áherslur og aðferðir til meta hvað sé viðeigandi lykilhæfni nemenda. Þannig er gert ráð fyrir að einhver breytileiki sé í aðferðum og samspili þeirra við mat á lykilhæfni eftir námssviðum og milli skóla.

Hæfni og námsmat: Um námsmat á hæfni, hvort sem það snýr að lykilhæfni eða námshæfni, er fjallað um í næsta kafla.

Viðauki G: Námsmat, námsmatskvarðar og viðmið

Í aðalnámskrá grunnskóla (2011) er það meginatriði að skólastarfið (bæði nám nemenda og framkvæmd skólastarfsins) sé metið. Til að hægt sé að meta slíkt á sanngjarnan hátt þurfi að leggja fram almenn viðmið um þá hæfni sem taka skal mið af þegar árangur/geta nemenda í skólastarfinu er metin. Aðalnámskráin ræðir þar bæði um mat á lykilhæfni og námshæfni líkt og fyrr hefur komið fram.

Til að hægt sé að meta árangur í námi þarf að hafa grunn til að byggja á við matið. Sá grunnur sem aðalnámskrá kynnir til þess eru viðmið; mat á grunni viðmiða. Þetta ferli að meta hæfnina er nefnt námsmat og má skipta námsmati yfir eitt skólaár í þrjá flokka:
Leiðsagnarmat: Sú leiðsögn sem fer fram á hverjum tíma í skólastarfinu sem miðar að því að hjálpa og leiðbeina nemendum að ná þeim viðmiðum sem lagt er upp með í námsferlinu (viðmið lokamats). Gerist gjarnan í daglegri samræðu skólastarfsins og við mat einstakra verkefna í dagsins önn.

Stöðumat: Samræða á ákveðnum tímapunkti í námsferlinu til að ígrunda og velta fyrir sér hvernig námið gengur (að ná viðmiðum) og hvaða aðgerðir séu nauðsynlegar til að auka líkur á því að viðmiðum sé náð áður en lokamat fer fram. Gjarnan er rætt um foreldraviðtöl í skólastarfi í þessu samhengi, í upphafi skólaárs eða á ákveðnum tímapunkti í náminu áður en að námslokum kemur (frá upphafi námsáfanga).

Lokamat: Felur í sér að meta hæfni nemenda í lok náms út frá hæfniviðmiðum.

Samkvæmt aðalnámskrá grunnskóla (almennur hluti, 2011, bls. 54) skal mat á hæfni nemenda gerast með ákveðinni flokkun sem gefur til kynna hvort nemandi hafi náð umræddri hæfni sem stefnt er að hverju sinni. Þetta mat á hæfni skal vera skipt í fjóra flokka sem skýrt er með bókstöfunum A, B, C og D á eftirfarandi hátt:

Kvarði	Námssvið	Lykilhæfni
A	Framúrskarandi hæfni og frammistaða í námi með hliðsjón af hæfniviðmiðum námsgreinar eða námssviðs.	Framúrskarandi hæfni með hliðsjón af viðmiðum um lykilhæfni.
B	Góð hæfni og frammistaða í námi með hliðsjón af hæfniviðmiðum námsgreinar eða námssviðs.	Góð hæfni með hliðsjón af viðmiðum um lykilhæfni.
C	Sæmileg hæfni og frammistaða í námi með hliðsjón af hæfniviðmiðum námsgreinar eða námssviðs.	Sæmileg hæfni með hliðsjón af viðmiðum um lykilhæfni.
D	Hæfni og frammistöðu í námi ábótavant með hliðsjón af hæfniviðmiðum námsgreinar eða námssviðs.	Hæfni með hliðsjón af viðmiðum um lykilhæfni ábótavant.

Hver skóli hefur val um það hvort A-D matskvarðinn er nýttur í skóla fram að 10. bekk hvað varðar námshæfni en þá er hann skylda. Hver skóli kynnir síðan hver viðeigandi námshæfni er innan hvers námssviðs í hverri bekkjarnámskrá. Á grundvelli þess er lagt mat á getu nemanda í hverri námsgrein með prófum, verkefnamati, virkni og vinnubrögðum og/eða öðrum matsaðferðum til að átta sig á stöðu nemanda sem undirstöðu á grundvelli viðmiða á hæfni hans í lok skólaárs.

Viðmið um námsmat, og námskvarða í grunnskólum Hafnarfjarðar:

Viðmið Aðalnámskrár: Grunnskólar Hafnarfjarðar skulu taka mið að stefnu og viðmiðum aðalnámskrár grunnskóla, almennum hluta (2011) og námsgreinahluta (2013), um hæfnisviðmið um námshæfni og lykilhæfni í grunnskólum Hafnarfjarðar. En þar sem hún veitir ekki leiðbeiningar eða viðmið gilda frekari viðmið sveitarfélagsins sem koma hér áfram.

Mat á námshæfni (innan námssviðs og í námsgreinum hennar): Mat á námshæfni nemenda í grunnskólum Hafnarfjarðar í einstaka námsgreinum skal vera kynnt a.m.k. árlega í skriflegu formi (námsmatsskírteini) í öllum grunnskólum bæjarins við lok hvers skólaárs. Annað formlegt námsmat er ákvörðun skóla, þ.e. annarmat, í samræmi við stefnu skóla. Námsmat er hægt að gefa í einstaka námsgreinum námssviðs á hverjum tíma með þeim matskvörðum sem skóli ákveður (t.d. A-D, 0-10, orð eða önnur tákn). En sé eitt mat gefið fyrir allt námssviðið skal það gefið í matskvarðanum A-D eða A*-D* eftir atvikum (þar sem merkingin * vísar til einstaklingsnámskrár og persónulegra námshæfniviðmiða en ekki viðmiða bekkjarnámskrár þess aldurs sem viðkomandi nemandi tilheyrir).

Mat í lykilhæfni (innan námssviðs): Mat á lykilhæfni nemenda í grunnskólum Hafnarfjarðar í einstaka námssviðum vera gerð og kynnt a.m.k. árlega í skriflegu formi (námsmatsskírteini) í öllum grunnskólum bæjarins við lok hvers skólaárs. Annað formlegt námsmat er ákvörðun skóla, þ.e. annarmat, í samræmi við stefnu skóla. Samræmd viðmið eru um lykilhæfni í öllum námsgreinum innan árgangs og þau eru sameiginleg fyrir alla grunnskóla Hafnarfjarðar sem grunnur mats í öllum skólum (en aðferðir skilgreindar innan hvers skóla á grundvelli fagmennsku í skólastarfinu), á matskvarðanum A-D. Miðað er við að mat á lykilhæfni sé gefið fyrir námssviðið eingöngu en þó geti einstök námssvið ákveðið að gefa sérstaklega fyrir námshæfni í einstökum námsgreinum innan skóla í samræmi við stefnu skóla.

Námsmatskvarðinn A-D og námssviðin: Í skólanámskrá hvers skóla skal koma fram hvaða námsmatskvarða skóli notar. Námsmatskvarðinn A-D er ævinlega notaður fyrir mat á hæfni nemenda á einstökum námssviðum en er ekki fyrir einstaka námsgreinar innan námssviðanna. Námsmatskvarðann A-D er skyld að nota fyrir námssviðin í 10. bekk frá vori 2015 en fyrir aðra bekki er það val skóla hvort gefið sé mat fyrir námssviðið í heild sinni.

Námsmat í námsgreinum og námsmatskvarði: Fyrir einstaka námsgreinar geta skólar gefið nemendum námsmat sem prófaeinkunnir á sjálfvöldum skala, umsagnir eða önnur matsgjöf eftir því sem stefna skóla kveður á um svo framarlega sem slíkt brýtur ekki viðmið aðalnámskrár eða þessi viðmið. Mikilvægt er að skólar notist við fjölbreyttar matsaðferðir til að stuðla að því að nemendur fái sem sanngjarnast mat á eigin námi sem sýni á trúverðugan hátt hæfni þeirra.

Matsaðferðir í námsmati: Sérhver skóli skal kynna í stefnu sinni áherslur í námsmati og hvernig skólinn hyggst fara eftir viðmiðum aðalnámskrár grunnskóla (2011, bls. 52-57) um námsmat, t.d. fjölbreyttar aðferðir í námsmati, reglulegt mat (símat), að námsmat nýtist til hvatningar og örjunar í námi og sé sem áreiðanlegast. Við lýsingar á framkvæmd einstakra námsgreina skal koma fram sem skýr lýsing á námsmati hennar sem gefi fullnægjandi upplýsingar um hvernig mat á náminu gerist. Ítarleg lýsing á einstaka matsaðferðum er ekki þörf svo framarlega að slíkt komi fram í almennri stefnu skóla um námsmat í skólanámskrá.

Námsmat við lok grunnskóla: Við lok grunnskóla skulu allir grunnskólar í Hafnarfirði gefa nemendum námsmat um hæfni í námi sem færí honum og öðrum (t.d. framhaldsskólum) nægilegar upplýsingar um stöðu hans fyrir áframhaldandi nám og störf.

Lokaorð

Skólanámskrá skólans, á grundvelli aðalnámskrár grunnskóla og viðmiða frá sveitarféluginu á grunni faglegrar samvinnu í skólakerfi bæjarins, er lykilplagg í skólastarfi þeirra. Í því felst að skólanámskráin nái að lýsa þeim gæðum sem skólar (ætla að) standa fyrir. Það er von bæjaryfirvalda að skólanámskrá hvers skóla nái því að vera gæðahandbók sem stuðli að árangursríkri og ánægjulegri skólagöngu hvers barns í bænum. Við eignum ekki að sætta okkur við neitt minna og það er hlutverk alls skólasamfélagsins að vinna að því. Með ósk um að þessi skólanámskrá stuðli að slíku með samvinnu allra sem að námi nemenda koma.